

შპს „მაგთიკომი“

2018 წლის კონსოლიდირებული
ფინანსური ანგარიშგება

სარჩევი

დამოუკიდებელ აუდიტორთა დასკვნა	3
ფინანსური მდგომარეობის კონსოლიდირებული ანგარიშგება	6
მოგება ან ზარალის და სხვა სრული შემოსავლის კონსოლიდირებული ანგარიშგება	7
კაპიტალში ცვლილების კონსოლიდირებული ანგარიშგება	8
ფულადი სახსრების მოძრაობის კონსოლიდირებული ანგარიშგება	9
კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები	10

შპს „KPMG Georgia“

ჯი ემ თი პლაზა

მე-5 სართული, თავისუფლების მოედანი №4

თბილისი, საქართველო 0105

ტელეფონი: +995 322 93 5713

ინტერნეტი: www.kpmg.ge

დამოუკიდებელ აუდიტორთა დასკვნა

შპს „მაგთიკომის“ აქციონერებს

დასკვნა

ჩვენ ჩავატარეთ შპს „მაგთიკომის“ (შემდგომში „კომპანია“) და მისი შვილობილი კომპანიების (შემდგომში „ჯგუფი“) კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების აუდიტი, რომელიც მოიცავს ფინანსური მდგომარეობის კონსოლიდირებულ ანგარიშგებას 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, მოგების ან ზარალისა და სხვა სრული შემოსავლის კონსოლიდირებულ ანგარიშგებას, კაპიტალში ცვლილებებისა და ფულადი ნაკადების მოძრაობის კონსოლიდირებულ ანგარიშგებას ამავე თარიღებით დასრულებული წლისთვის, ასევე სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვასა და სხვა ახსნითი ხასიათის ინფორმაციის შემცველ განმარტებით შენიშვნებს.

ჩვენი აზრით, წარმოდგენილი კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება, ყველა არსებითი ასპექტის გათვალისწინებით, ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტების (ფასს) შესაბამისად, სამართლიანად ასახავს ჯგუფის კონსოლიდირებულ ფინანსურ მდგომარეობას 2018 წლის 31 დეკემბრისთვის, ასევე მოცემული თარიღით დასრულებული წლისთვის კონსოლიდირებულ ფინანსურ შედეგებსა და კონსოლიდირებულ ფულადი სახსრების მოძრაობას.

დასკვნის საფუძველი

ჩვენ აუდიტი ჩავატარეთ აუდიტის საერთაშორისო სტანდარტების (ასს) შესაბამისად. ხსენებული სტანდარტების საფუძველზე ჩვენი პასუხისმგებლობა აღწერილია დასკვნის ნაწილში „აუდიტორთა პასუხისმგებლობები კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების აუდიტზე“. „ბუღალტერთა ეთიკის სტანდარტების საერთაშორისო საბჭოს“ „პროფესიონალ ბუღალტერთა ეთიკის კოდექსის“ (IESBA კოდექსი) შესაბამისად, ჩვენ ვართ ჯგუფისგან დამოუკიდებელი და ასევე ვართ შესაბამისობაში IESBA კოდექსის სხვა ეთიკურ პასუხისმგებლობებთან. ჩვენ მიგვაჩნია, რომ აუდიტის მსვლელობისას ჩვენ მიერ მოპოვებული მტკიცებულებები წარმოადგენს აუდიტორული დასკვნისთვის საკმარის და შესაფერის საფუძველს.

მმართველობითი ანგარიში

ხელმძღვანელობა პასუხს აგებს „მმართველობით ანგარიშზე“. ეს უკანასკნელი ჩვენთვის ხელმისაწვდომი გახდება წინამდებარე აუდიტორთა დასკვნის გაცემის თარიღის შემდეგ.

ჩვენი დასკვნა კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების შესახებ არ მოიცავს მმართველობით ანგარიშს და ჩვენ არანაირი ფორმით არ გავცემთ მასთან დაკავშირებულ დასკვნას.

კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების აუდიტთან დაკავშირებით ჩვენი პასუხისმგებლობა მოიცავს მმართველობით ანგარიშის გაცნობას მას შემდეგ, რაც ის ჩვენთვის ხელმისაწვდომი გახდება და განსაზღვრავს, შეესაბამება თუ არა ხელმძღვანელობის ანგარიში კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებას ან აუდიტის პროცესში ჩვენს მიერ მიღებულ ცოდნას ყველა არსებით ასპექტში, ან რაიმე სახით არის თუ არა ხსენებული დოკუმენტი არსებითად დამახინჯებული.

მას შემდეგ, რაც ჩვენ გავეცნობით მმართველობით ანგარიშს, ჩვენ სხვა ინფორმაციასთან დაკავშირებით ვასკვნით:

- შეესაბამება თუ არა კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებას და მოიცავს თუ არა ის არსებით უზუსტობებს;
- მოიცავს თუ არა ყველა ინფორმაციას, რომელსაც მოითხოვს და რომელიც შეესაბამება „საქართველოს კანონს ბუღალტრული აღრიცხვის, ანგარიშგებისა და აუდიტის შესახებ.“

ხელმძღვანელობის და მმართველობაზე უფლებამოსილ პირთა პასუხისმგებლობა კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე

ხელმძღვანელობა პასუხისმგებელია კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების ფინანსური აღრიცხვის საერთაშორისო სტანდარტების (ფასს) შესაბამისად მომზადებასა და კეთილსინდისიერად წარდგენაზე და ისეთი შიდა კონტროლის სისტემის შექმნაზე, რომელიც, მათი თვალსაზრისით, უზრუნველყოფს ისეთი ფინანსური ანგარიშგების მომზადებას, რომელიც არ შეიცავს თაღლითობის ან შეცდომის შედეგად დაშვებულ არსებით უზუსტობებს.

კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების მომზადებისას, ხელმძღვანელობა პასუხისმგებელია, შეაფასოს ჯგუფის უნარი განაგრძოს ფუნქციონირება როგორც მოქმედმა საწარმომ და მოახდინოს მსგავსი შეფასების წარდგენა მანამ, სანამ ხელმძღვანელობას არ გაუჩნდება სურვილი მოახდინოს ჯგუფის ლიკვიდაცია ან შეწყვიტოს მუშაობა, ან არ ექნება რაიმე სხვა რეალური ალტერნატივა, გარდა ზემოთ განსაზღვრული მოქმედებებისა.

აუდიტორთა პასუხისმგებლობა კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების აუდიტზე

ჩვენი მიზანია მივიღოთ გონივრული რწმუნება შეიცავს თუ არა კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება შეცდომის ან თაღლითობის შედეგად გამოწვეულ არსებით უზუსტობებს და გავცეთ აუდიტორთა დასკვნა, რომელიც მოიცავს ჩვენს მოსაზრებას. გონივრული რწმუნება არის რწმუნებულების მაღალი დონე, მაგრამ ის არ წარმოადგენს გარანტიას იმისა, რომ აუდიტის საერთაშორისო სტანდარტების საფუძველზე ჩატარებული აუდიტი ყოველთვის შეძლებს არსებითი უზუსტობების გამოვლენას. თაღლითობის ან შეცდომის შედეგად წარმოშობილი უზუსტობები შესაძლებელია მოიაზრებოდნენ არსებითად, თუ ცალკე ან ერთობლივად შეუძლიათ გავლენა იქონიონ კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების მომხმარებელთა ეკონომიკურ გადაწყვეტილებებზე.

ასს-ს შესაბამისად, აუდიტის მსვლელობისას, ჩვენ ვიყენებთ პროფესიულ მსჯელობას და ვინარჩუნებთ პროფესიულ სკეპტიციზმს. ამასთან ჩვენ:

- ვახდენთ კონსოლიდირებული ფინანსურ ანგარიშგებაში თაღლითობის ან შეცდომის შედეგად არსებითი უზუსტობების დაშვების რისკების იდენტიფიცირებას და მათ შეფასებას, ამ რისკების შესაბამისი აუდიტორული პროცედურების დაგეგმვას და განხორციელებას და ისეთი აუდიტორული მტკიცებულებების მოპოვებას, რომლებიც საკმარისი და შესაფერისია ჩვენი დასკვნის საფუძვლის შესაქმნელად. თაღლითობის შედეგად წარმოშობილი არსებითი უზუსტობების არ გამოვლენის რისკი უფრო მაღალია, ვიდრე შეცდომით გამოწვეული არსებითი უზუსტობის, რადგან თაღლითობა შესაძლოა მოიცავდეს უკანონო ფარულ გარიგებებს, გაყალბებებს, განზრახ უმოქმედობას, ფაქტების დამახინჯებას ან შიდა კონტროლის მექანიზმების უგულვებელყოფას.
- ვახდენთ აუდიტის შესაბამისი შიდა კონტროლის მექანიზმების გააზრებას ვითარების შესაბამისი აუდიტორული პროცედურების დასაგეგმად და არა ჯგუფის შიდა კონტროლის მექანიზმების ეფექტურობის შესახებ აზრის გამოსახატავად.
- ვაფასებთ გამოყენებული საბუღალტრო პოლიტიკების შესაბამისობას, ასევე ხელმძღვანელობის მხრიდან წარმოდგენილი სააღრიცხვო შეფასებებისა და განმარტებითი შენიშვნების მიზანშეწონილობას.

- გამოგვაქვს დასკვნა ხელმძღვანელობის მიერ მოქმედი საწარმოს საბუღალტრო საფუძვლების გამოყენების მიზანშეწონილობის შესახებ, ასევე მიღებული აუდიტორული მტკიცებულებების საფუძველზე ვასკვნიტ, აქვს თუ არა ადგილი არსებით გაურკვევლობებს ისეთ მოვლენებსა და ვითარებებთან მიმართებაში, რომლებმაც შესაძლოა ეჭვქვეშ დააყენოს ჯგუფის უნარი განაგრძოს ფუნქციონირება როგორც მოქმედმა საწარმომ. თუ ჩვენ დავასკვნიტ, რომ ადგილი აქვს არსებით გაურკვევლობას, ჩვენს აუდიტორთა დასკვნაში ყურადღება უნდა გავამახვილოთ შესაბამის ინფორმაციაზე კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაში, ან, თუ შესაბამისი განმარტებითი შენიშვნა არაა დეკლარირებული იქნება, შევცვალოთ ჩვენი დასკვნა. ჩვენი მსჯელობები ეფუძნება ჩვენი აუდიტორთა დასკვნის შედგენის თარიღამდე მიღებულ აუდიტორულ მტკიცებულებებს. ამასთან, მომავალში წარმოშობილმა მოვლენებმა და შექმნილმა ვითარებებმა, შესაძლოა გავლენა იქონიოს ჯგუფის უნარზე განაგრძოს ფუნქციონირება როგორც მოქმედმა საწარმომ.
- ვაფასებთ კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების სრულად წარდგენას, მის სტრუქტურას და შინაარსს, მათ შორის განმარტებითი შენიშვნებს და იმას, წარმოაჩენს თუ არა კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება ძირითად გარიგებებსა და მოვლენებს ისეთი ფორმით, რომ უზრუნველყოფილ იქნას მთლიანი დოკუმენტის კეთილსინდისიერად წარდგენა.
- ვიღებთ საკმარის და შესაფერის აუდიტორულ მტკიცებულებას ჯგუფის შიგნით არსებული საწარმოების ან ბიზნეს საქმიანობების ფინანსურ ინფორმაციასთან დაკავშირებით, კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების შესახებ აზრის გამოხატვის მიზნით. ჩვენ პასუხისმგებელნი ვართ ჯგუფის აუდიტის ხელმძღვანელობასა და წარმართვაზე. ჩვენ ერთპიროვნულად ვაგებთ პასუხს ჩვენს აუდიტორულ დასკვნაზე.

სხვა მრავალ საკითხთან ერთად, მმართველობაზე პასუხისმგებელ პირებს გავუზიარებთ ინფორმაციას აუდიტის მასშტაბისა და ვადების, ასევე მნიშვნელოვანი აუდიტორული მსჯელობების შესახებ, მათ შორის ჩვენს მიერ აუდიტის პროცესში აღმოჩენილი შიდა კონტროლის მექანიზმებთან დაკავშირებული ნებისმიერი მნიშვნელოვანი ხარვეზის შესახებ.

პარტნიორი აუდიტისა, რომლის შედეგადაც მოცემული დამოუკიდებელ აუდიტორთა დასკვნა გაიცა, არის:

ირინა გევორგიანი

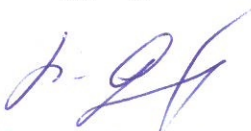
შპს „KPMG Georgia“
თბილისი, საქართველო
3 აპრილი, 2019 წელი

- გამოგვაქვს დასკვნა ხელმძღვანელობის მიერ მოქმედი საწარმოს საბუღალტრო საფუძვლების გამოყენების მიზანშეწონილობის შესახებ, ასევე მიღებული აუდიტორული მტკიცებულებების საფუძველზე ვასკვნიტ, აქვს თუ არა ადგილი არსებით გაურკვევლობებს ისეთ მოვლენებსა და ვითარებებთან მიმართებაში, რომლებმაც შესაძლოა ეჭვქვეშ დააყენოს ჯგუფის უნარი განაგრძოს ფუნქციონირება როგორც მოქმედმა საწარმომ. თუ ჩვენ დავასკვნიტ, რომ ადგილი აქვს არსებით გაურკვევლობას, ჩვენს აუდიტორთა დასკვნაში ყურადღება უნდა გავამახვილოთ შესაბამის ინფორმაციაზე კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაში, ან, თუ შესაბამისი განმარტებითი შენიშვნა არაადეკვატური იქნება, შევცვალოთ ჩვენი დასკვნა. ჩვენი მსჯელობები ეფუძნება ჩვენი აუდიტორთა დასკვნის შედგენის თარიღამდე მიღებულ აუდიტორულ მტკიცებულებებს. ამასთან, მომავალში წარმოშობილმა მოვლენებმა და შექმნილმა ვითარებებმა, შესაძლოა გავლენა იქონიოს ჯგუფის უნარზე განაგრძოს ფუნქციონირება როგორც მოქმედმა საწარმომ.
- ვაფასებთ კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების სრულად წარდგენას, მის სტრუქტურას და შინაარსს, მათ შორის განმარტებით შენიშვნებს და იმას, წარმოაჩენს თუ არა კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება ძირითად გარიგებებსა და მოვლენებს ისეთი ფორმით, რომ უზრუნველყოფილ იქნას მთლიანი დოკუმენტის კეთილსინდისიერად წარდგენა.
- ვიღებთ საკმარის და შესაფერის აუდიტორულ მტკიცებულებას ჯგუფის შიგნით არსებული საწარმოების ან ბიზნეს საქმიანობების ფინანსურ ინფორმაციასთან დაკავშირებით, კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების შესახებ აზრის გამოხატვის მიზნით. ჩვენ პასუხისმგებელნი ვართ ჯგუფის აუდიტის ხელმძღვანელობასა და წარმართვაზე. ჩვენ ერთპიროვნულად ვაგებთ პასუხს ჩვენს აუდიტორულ დასკვნაზე.

სხვა მრავალ საკითხთან ერთად, მმართველობაზე პასუხისმგებელ პირებს გავუზიარებთ ინფორმაციას აუდიტის მასშტაბისა და ვადების, ასევე მნიშვნელოვანი აუდიტორული მსჯელობების შესახებ, მათ შორის ჩვენს მიერ აუდიტის პროცესში აღმოჩენილი შიდა კონტროლის მექანიზმებთან დაკავშირებული ნებისმიერი მნიშვნელოვანი ხარვეზის შესახებ.

პარტნიორი აუდიტისა, რომლის შედეგადაც მოცემული დამოუკიდებელ აუდიტორთა დასკვნა გაიცა, არის:

ირინა გევორგიანი

შპს „KPMG Georgia“

თბილისი, საქართველო

3 აპრილი, 2019 წელი

		31 დეკემბერი, 2018 წელი	31 დეკემბერი, 2016 წელი
	შენიშვნა	'000 აშშ დოლარი	'000 აშშ დოლარი*
აქტივები			
გრძელვადიანი აქტივები			
ძირითადი საშუალებები	12	197,192	203,642
არამატერიალური აქტივები და გუდვილი	13	103,823	112,350
ავანსები ძირითადი საშუალებებისთვის		528	949
ავანსები IRU ხელშეკრულებების ფარგლებში		3,814	4,379
სულ გრძელვადიანი აქტივები		305,357	321,320
მიმდინარე აქტივები			
მარაგები	14	2,022	3,092
მიმდინარე საგადასახადო აქტივები		1,409	1,574
სავაჭრო და სხვა მოთხოვნები	15	5,516	7,033
ავანსები მიმდინარე აქტივებისთვის		1,075	644
ფულადი სახსრები და მისი ეკვივალენტები	16	13,246	5,390
სულ მიმდინარე აქტივები		23,268	17,733
სულ აქტივები		328,625	339,053
კაპიტალი და ვალდებულებები			
კაპიტალი	17		
საწესდებო კაპიტალი		5,000	5,000
დამატებით გადახდილი კაპიტალი		2,503	2,503
უცხოურ ვალუტაში გადაყვანის რეზერვი		(110,774)	(101,999)
გაუნაწილებელი მოგება		335,159	290,947
სულ კაპიტალი		231,888	196,451
გრძელვადიანი ვალდებულებები			
სესხები და კრედიტები	19	19,525	66,922
მიღებული ავანსები IRU ხელშეკრულებების ფარგლებში	5	6,115	6,343
სულ გრძელვადიანი ვალდებულებები		25,640	73,265
მიმდინარე ვალდებულებები			
სესხები და კრედიტები	19	30,768	22,241
სავაჭრო და სხვა ვალდებულებები	18	28,729	38,734
მიღებული ავანსები IRU ხელშეკრულებების ფარგლებში	6	1,185	-
კლიენტთა დეპოზიტები და გადავადებული შემოსავალი	6	10,415	8,362
სულ მიმდინარე ვალდებულებები		71,097	69,337
სულ ვალდებულებები		96,737	142,602
სულ კაპიტალი და ვალდებულებები		328,625	339,053

*ჯგუფმა თავდაპირველად ფასს 15 და ფასს 9 2018 წლის 1 იანვარს გამოიყენა. გადასვლის შერჩეული მეთოდის შედეგად, შესაძარსი ინფორმაცია არ არის გადანაგარიშებული, იხილეთ შენიშვნა 5.

ფინანსური მდგომარეობის ინდივიდუალური ანგარიშგება წაკითხულ უნდა იქნას განმარტებით შენიშვნებთან ერთად, რომლებიც წარმოადგენს ანგარიშგების განუყოფელ ნაწილს და მოცემულია 10-55 გვერდებზე.

		2018	2017
	შენიშვნა	'000 აშშ დოლარი	'000 აშშ დოლარი*
შემოსავალი	6	180,018	166,922
გაყიდვების თვითღირებულება	7	(110,055)	(111,008)
მთლიანი მოგება		69,963	55,914
ძირითადი საშუალებებისა და არამატერიალური აქტივების გაუფასურება	11	(968)	(3,397)
გაუფასურების ზარალი სავაჭრო და სხვა მოთხოვნებზე	20	(2,733)	(1,311)
ძირითადი საშუალებების გაყიდვიდან მიღებული ზარალი		(720)	(2,033)
გაყიდვებთან დაკავშირებული, საერთო და ადმინისტრაციული ხარჯები	8	(11,569)	(11,914)
სხვა წმინდა ხარჯები		(684)	(966)
საოპერაციო საქმიანობების შედეგები		53,289	36,293
ფინანსური შემოსავალი	10	16,007	23,679
ფინანსური ხარჯი	10	(23,128)	(29,197)
წმინდა ფინანსური ხარჯი		(7,121)	(5,518)
მოგება დაბეგრამდე		46,168	30,775
მოგების გადასახადის ხარჯი	11	-	-
წლის მოგება		46,168	30,775
სხვა სრული (ზარალი)/შემოსავალი			
მუხლები, რომლებიც არასოდეს იქნება რეკლასიფიცირებული მოგება ან ზარალის ანგარიშგებაში			
უცხოურ ვალუტაში გადაყვანით გამოწვეული სხვაობა		(8,775)	3,644
წლის სხვა სრული (ზარალი)/შემოსავალი		(8,775)	3,644
წლის სრული შემოსავალი		37,393	34,419

*ჯგუფმა თავდაპირველად ფასს 15 და ფასს 9 2018 წლის 1 იანვარს გამოიყენა. გადასვლის შერჩეული მეთოდის შედეგად, შესაძარსი ინფორმაცია არ არის გადაანგარიშებული, იხილეთ შენიშვნა 5.

წინამდებარე კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება დამოწმებულია ხელმძღვანელობის მიერ 2019 წლის 3 აპრილს და ხელმოწერილია, მისი სახელით, შემდეგი პირის მიერ:

ნათია კახიძე
გენერალური დირექტორის პირველი მოადგილე

დავით დონაძე
გენერალური დირექტორის მოადგილე ფინანსურ დარგში

მოგების ან ზარალის და სხვა სრული შემოსავლის კონსოლიდირებული ანგარიშგება წაკითხულ უნდა იქნას განმარტებით შენიშვნებთან ერთად, რომლებიც წარმოადგენს ანგარიშგების განუყოფელ ნაწილს და მოცემულია 10-55 გვერდებზე.

		2018	2017
	შენიშვნა	'000 აშშ დოლარი	'000 აშშ დოლარი*
შემოსავალი	6	180,018	166,922
გაყიდვების თვითღირებულება	7	(110,055)	(111,008)
მთლიანი მოგება		69,963	55,914
ძირითადი საშუალებებისა და არამატერიალური			
აქტივების გაუფასურება	11	(968)	(3,397)
გაუფასურების ზარალი სავაჭრო და სხვა	20	(2,733)	(1,311)
მოთხოვნებზე			
ძირითადი საშუალებების გაყიდვიდან მიღებული			
ზარალი		(720)	(2,033)
გაყიდვებთან დაკავშირებული, საერთო და	8	(11,569)	(11,914)
ადმინისტრაციული ხარჯები			
სხვა წმინდა ხარჯები		(684)	(966)
საოპერაციო საქმიანობების შედეგები		53,289	36,293
ფინანსური შემოსავალი	10	16,007	23,679
ფინანსური ხარჯი	10	(23,128)	(29,197)
წმინდა ფინანსური ხარჯი		(7,121)	(5,518)
მოგება დაბეგვრამდე		46,168	30,775
მოგების გადასახადის ხარჯი	11	-	-
წლის მოგება		46,168	30,775
სხვა სრული (ზარალი)/შემოსავალი			
მუხლები, რომლებიც არასოდეს იქნება			
რეკლასიფიცირებული მოგება ან ზარალის			
ანგარიშგებაში			
უცხოურ ვალუტაში გადაყვანით გამოწვეული		(8,775)	3,644
სხვაობა			
წლის სხვა სრული (ზარალი)/შემოსავალი		(8,775)	3,644
წლის სრული შემოსავალი		37,393	34,419

*ჯგუფმა თავდაპირველად ფასს 15 და ფასს 9 2018 წლის 1 იანვარს გამოიყენა. გადასვლის შერჩეული მეთოდის შედეგად, შესადარისი ინფორმაცია არ არის გადაანგარიშებული, იხილეთ შენიშვნა 5.

წინამდებარე კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება დამოწმებულია ხელმძღვანელობის მიერ 2019 წლის 3 აპრილს და ხელმოწერილია, მისი სახელით, შემდეგი პირის მიერ:

ნათია კახიძე
გენერალური დირექტორის პირველი
მოადგილე

დავით დონაძე
გენერალური დირექტორის მოადგილე
ფინანსურ დარგში

მოგების ან ზარალის და სხვა სრული შემოსავლის კონსოლიდირებული ანგარიშგება წაკითხულ უნდა იქნას განმარტებით შენიშვნებთან ერთად, რომლებიც წარმოადგენს ანგარიშგების განუყოფელ ნაწილს და მოცემულია 10-55 გვერდებზე.

შპს „მაგთიკომი“
2018 წლის კაპიტალში ცვლილების კონსოლიდირებული ანგარიშგება

'000 აშშ დოლარი	საწესდებო კაპიტალი	დამატებით გადახდილი კაპიტალი	უცხოურ ვალუტაში გადაყვანის რეზერვი	გაუნაწილებელი მოგება	სულ
ნაშთი 2017 წლის 1 იანვარის მდგომარეობით	5,000	18,948	(105,643)	260,172	178,477
სხვა სრული შემოსავალი წლის განმავლობაში					
მოგება წლის განმავლობაში	-	-	-	30,775	30,775
სხვა სრული შემოსავალი					
უცხოურ ვალუტაში გადაყვანით გამოწვეული სხვაობები	-	-	3,644	-	3,644
წლის მთლიანი სრული შემოსავალი	-	-	3,644	30,775	34,419
პირდაპირ კაპიტალში ასახული ოპერაციები მესაკუთრეებთან თავდაპირველი ფასდაკლება აქციონერის სესხზე (იხილეთ შენიშვნა 17)	-	(16,445)	-	-	(16,445)
ნაშთი 2017 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით*	5,000	2,503	(101,999)	290,947	196,451
კორექტირება ფასს 15-ს თავდაპირველ გამოყენებაზე (შენიშვნა 5 (A)).	-	-	-	(1,956)	(1,956)
ნაშთი 2018 წლის 1 იანვარის მდგომარეობით	5,000	2,503	(101,999)	288,991	194,495
მთლიანი სრული შემოსავალი წლის განმავლობაში					
მოგება წლის განმავლობაში	-	-	-	46,168	46,168
სხვა სრული ზარალი					
უცხოურ ვალუტაში გადაყვანით გამოწვეული სხვაობები	-	-	(8,775)	-	(8,775)
წლის მთლიანი სრული შემოსავალი	-	-	(8,775)	46,168	37,393
ნაშთი 2018 წლის 31 დეკემბრის	5,000	2,503	(110,774)	335,159	231,888

*ჯგუფმა თავდაპირველად ფასს 15 და ფასს 9 2018 წლის 1 იანვარს გამოიყენა. გადასვლის შერჩეული მეთოდის შედეგად, შესაძარისი ინფორმაცია არ არის გადაანგარიშებული, იხილეთ შენიშვნა 5.

კაპიტალში ცვლილების კონსოლიდირებული ანგარიშგება წაკითხულ უნდა იქნას განმარტებით შენიშვნებთან ერთად, რომლებიც წარმოადგენს ანგარიშგების განუყოფელ ნაწილს და მოცემულია 10-55 გვერდებზე.

	2018 '000 აშშ დოლარი	2017 '000 აშშ დოლარი
ფულადი ნაკადები საოპერაციო საქმიანობიდან		
მოგება დაბეგვრამდე	46,168	30,775
<i>კორექტირებები:</i>		
ცვეთა და ამორტიზაცია	39,710	36,957
ძირითადი საშუალებების და არამატერიალური აქტივების გაუფასურება	968	3,397
სხვა არაფულადი სახსრები	147	2,308
ძირითადი საშუალებების გაყიდვიდან მიღებული ზარალი	720	2,033
გაუფასურების ზარალი სავაჭრო და სხვა მოთხოვნებზე	2,733	1,311
წმინდა ფინანსური ხარჯები	7,121	5,518
	97,567	82,299
<i>ცვლილებები:</i>		
მარაგებში	237	470
სავაჭრო და სხვა მოთხოვნებში	(803)	(3,728)
მიმდინარე აქტივებისთვის გადახდილ ავანსებში	(235)	1,052
ავანსებში IRU ხელშეკრულებების ფარგლებში	571	(1,086)
სავაჭრო და სხვა ვალდებულებებში	(99)	4,052
მომხმარებელთა დეპოზიტებსა და გადავადებულ შემოსავლებში	1,951	332
საოპერაციო საქმიანობიდან მიღებული ფულადი ნაკადები მოგების გადასახადის და პროცენტის გადახდამდე	99,189	83,391
გადახდილი მოგების გადასახადი	-	-
გადახდილი პროცენტი	(4,711)	(5,235)
წმინდა ფულადი ნაკადები საოპერაციო საქმიანობიდან	94,478	78,156
ფულადი ნაკადები საინვესტიციო საქმიანობებიდან		
ძირითადი საშუალებების შეძენა	(46,401)	(40,893)
ბიზნესის შეძენისთვის გადახდილი თანხები	-	(2,710)
ამონაგები ძირითადი საშუალებების გაყიდვიდან	26	576
ცვლილება შეზღუდულ ნაშთებში	-	2,710
არამატერიალური აქტივების შეძენა	(837)	(6,190)
მიღებული პროცენტი	248	593
საინვესტიციო საქმიანობაში გამოყენებული წმინდა ფულადი ნაკადები	(46,964)	(45,914)
ფულადი ნაკადები ფინანსური საქმიანობებიდან		
ფულადი ნაკადები მიღებული სესხებიდან	-	40,000
სესხის ძირითადი თანხის გადახდა	(40,000)	(100,000)
სესხთან დაკავშირებული ტრანზაქციების ხარჯები	-	(1,002)
ფინანსურ საქმიანობაში გამოყენებული წმინდა ფულადი ნაკადები	(40,000)	(61,002)
წმინდა მატება/(კლება) ფულად სახსრებსა და მათ ეკვივალენტებში	7,514	(28,760)
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები წლის დასაწყისში	5,390	33,100
სავალუტო კურსის ცვლილების გავლენა ფულად სახსრებსა და მათ ეკვივალენტებზე	342	1,050
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები წლის ბოლოს (შენიშვნა 16)	13,246	5,390

*ჯგუფმა თავდაპირველად ფასს 15 და ფასს 9 2018 წლის 1 იანვარს გამოიყენა. გადასვლის შერჩეული მეთოდის შედეგად, შესაძარის ინფორმაცია არ არის გადაანგარიშებული, იხილეთ შენიშვნა 5.

ფულადი სახსრების მოძრაობის კონსოლიდირებული ანგარიშგება წაკითხულ უნდა იქნას განმარტებით შენიშვნებთან ერთად, რომლებიც წარმოადგენს ინდივიდუალური ფინანსური ანგარიშების განუყოფელ ნაწილს და მოცემულია 10 – 55 გვერდებზე.

1 ზოგადი ინფორმაცია

(a) საქართველოს ბიზნეს გარემო

ჯგუფის საქმიანობა ხორციელდება საქართველოში, შესაბამისად მასზე ზემოქმედებს საქართველოში მოქმედი ეკონომიკური ფაქტორები და ფინანსური ბაზრები, რომლებიც განვითარებადი ბაზრის თვისებებით ხასიათდება. საკანონმდებლო, საგადასახადო და მარეგულირებელი ნორმები განაგრძობენ განვითარებას, თუმცა ისინი იყენებენ განსხვავებულ ინტერპრეტაციებს და განიცდიან ხშირ ცვლილებებს, რაც სხვა საკანონმდებლო სირთულეებთან ერთად, საქართველოში მოქმედი ორგანიზაციებისთვის გარკვეულ გამოწვევებს წარმოადგენს. წინამდებარე კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება ასახავს ხელმძღვანელობის მიერ საქართველოს ბიზნეს გარემოს გავლენის შეფასებას ჯგუფის ოპერაციებსა და ფინანსურ მდგომარეობაზე. მომავალი ბიზნეს გარემო შეიძლება განსხვავდებოდეს ხელმძღვანელობის შეფასებებისაგან.

(b) ორგანიზაცია და ოპერაციები

წინამდებარე კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება მოიცავს შპს „მაგთიკომის“ (შემდგომში „კომპანია“) ფინანსურ ანგარიშგებას და მისი შვილობილი კომპანიის შესახებ ინფორმაცია მოცემულია 22-ე შენიშვნაში (ერთად მოხსენიებული როგორც „ჯგუფი“ და ცალკე „ჯგუფის საწარმოები“).

კომპანია წარმოადგენს შეზღუდული პასუხისმგებლობის საზოგადოებას „მეწარმეთა შესახებ საქართველოს კანონის“ შესაბამისად და მისი რეგისტრაციის ნომერია: 5/4-385.

შპს „მაგთიკომი“ დაფუძნდა 1996 წლის 12 თებერვალს და კომერციული საქმიანობა 1997 წლის 22 სექტემბერს დაიწყო. კომპანიის რეგისტრირებული ოფისი მდებარეობს შემდეგ მისამართზე: საქართველო, თბილისი 0186, პოლიტკოვსკაიას ქ. №7.

შპს „მაგთიკომის“ ძირითად საქმიანობას წარმოადგენს მობილური უკაბელო, ფიქსირებული უკაბელო („მაგთიფიქსი“) და ფიქსირებული საკაბელო სატელეფონო ქსელებისა და სატელიტური DTH (direct-to-home - პირდაპირ სახლში) ტელევიზიის („მაგთისატი“) ფლობა და ოპერირება საქართველოში. 2016 წლის 1 აგვისტოს ჯგუფმა შეიძინა საცალო ინტერნეტ ბიზნესი შპს „კავკასუს ონლაინი“-საგან და მას შემდეგ კორპორატიულ და ინდივიდუალურ კლიენტებს ასევე სთავაზობს ინტერნეტისა და ინტერნეტ-ტელევიზიის (IPTV) მომსახურებას საქართველოში.

2016 წლის 21 ნოემბერს შპს „მაგთიკომმა“ შეიძინა შპს „დელტა კომის“ 100%-იანი წილი. შპს „დელტა კომის“ ძირითად საქმიანობას წარმოადგენს კომპიუტერებისა და სატელეკომუნიკაციო მოწყობილობების იმპორტი და გადაყიდვა, მისი ინფრასტრუქტურის კონკრეტულ გაუნათებელ ოპტიკურ-ბოჭკოვან კაბელებზე წვდომის უზრუნველყოფა და ინტერნეტ მომსახურების გაწევა საქართველოს გარკვეულ რეგიონებში.

ჯგუფის მესაკუთრეები არიან International Telcell Cellular, LLC, ამერიკის შეერთებულ შტატებში რეგისტრირებული კომპანია („International TC LLC“), რომელიც ფლობს კომპანიის 51%-ს და Telcell Wireless LLC, ამერიკის შეერთებულ შტატებში რეგისტრირებული კომპანია („Telcell Wireless“), რომელიც კომპანიაში 49%-იან წილს ფლობს. ჯგუფის საბოლოო მშობელი კომპანიაა International TC LLC, ხოლო ჯგუფის მაკონტროლებელ მხარეს წარმოადგენს ფიზიკური პირი - დოქტორი გიორგი ჯოხთაბერიძე. ოპერაციები დაკავშირებულ მხარეებთან აღწერილია 24-ე შენიშვნაში.

2 მომზადების საფუძვლები

(a) შესაბამისობა

წინამდებარე კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება მომზადებულია ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტებთან („ფასს“) სრულ შესაბამისობაში.

ეს არის ჯგუფის პირველი წლიური კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება სადაც გამოყენებულია ფასს 15 „ამონაგები მომხმარებლებთან გაფორმებული ხელშეკრულებებიდან“ და ფასს 9 „ფინანსური ინსტრუმენტები“. ცვლილებები მნიშვნელოვან სააღრიცხვო პოლიტიკებში აღწერილია მე-5-ე შენიშვნაში.

3 სამუშაო და წარსადგენი ვალუტა

საქართველოს ეროვნულ ვალუტას ლარი წარმოადგენს, რომელიც კომპანიის და მისი შვილობილი კომპანიის სამუშაო ვალუტაა.

წინამდებარე კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება წარმოდგენილია აშშ დოლარში, რადგან ხელმძღვანელობას მიაჩნია, რომ ამ ვალუტაში ფინანსური ანგარიშგების წარდგენა უფრო მნიშვნელოვანია ანგარიშგების მომხმარებლებისათვის. ფინანსური მდგომარეობის ყველა ანგარიშგებაში აქტივები და ვალდებულებები კონვერტირდება ლარიდან აშშ დოლარში ფინანსური მდგომარეობის წარდგენის დღისათვის მოქმედი ვალუტის გაცვლითი კურსით. საწესდებო კაპიტალი, დამატებით გადახდილი კაპიტალი და გაუნაწილებელი მოგება ლარიდან აშშ დოლარში ისტორიული გაცვლითი კურსის გამოყენებით კონვერტირდება. მოგება ან ზარალის და სხვა სრული შემოსავლის ყველა ანგარიშგებაში შემოსავალი და ხარჯი კონვერტირდება ლარიდან აშშ დოლარში, ოპერაციის თარიღისთვის არსებულ გაცვლით კურსთან მიახლოებული გაცვლითი კურსის გამოყენებით.

უცხოურ ვალუტაში გადაყვანით გამოწვეული სხვაობები აღირიცხება სხვა სრულ შემოსავალში და აისახება უცხოურ ვალუტაში გადაყვანის რეზერვში. ოპერაციის მიზნებისთვის გამოიყენება შემდეგი გაცვლითი კურსები:

- 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით 1 აშშ დოლარი - 2.6766 ლარი
- 2018 წლის საშუალო გაცვლითი კურსი 1 აშშ დოლარი - 2.5345 ლარი
- 2017 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით 1 აშშ დოლარი - 2.5922 ლარი
- 2017 წლის საშუალო გაცვლითი კურსი 1 აშშ დოლარი - 2.5086 ლარი

საქართველოს გარეთ ლარი არ არის ხშირად კონვერტირებადი ვალუტა, შესაბამისად ლარის აშშ დოლარში კონვერტირება არ უნდა იქნას აღქმული, რომ ლარში დენომინირებული თანხა იყო, შესაძლოა იყოს ან მომავალში იქნება კონვერტირებული დოლაში წარმოდგენილი გაცვლითი კურსით, ან ნებისმიერი სხვა გაცვლითი კურსით.

ფინანსურ ანგარიშგებაში ნებისმიერი ფინანსური ინფორმაცია წარმოდგენილია აშშ დოლარში და დამრგვალებულია უახლოეს ათასეულამდე.

4 შეფასებებისა და მსჯელობების გამოყენება

ფასს-თან შესაბამისი კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების მომზადება, ხელმძღვანელობისგან მოითხოვს მსჯელობებს, შეფასებებს და დაშვებებს, რომლებიც გავლენას ახდენენ სააღრიცხვო პოლიტიკაზე და წარმოდგენილი აქტივების, ვალდებულებების, შემოსავლებისა და ხარჯების ოდენობაზე. ფაქტობრივი შედეგები შეიძლება განსხვავდებოდეს აღნიშნული შეფასებებისგან.

სააღრიცხვო შეფასებების და ძირითადი დაშვებების გადახედვა მუდმივად ხორციელდება. სააღრიცხვო შეფასებების გადახედვის შედეგად გამოწვეული ცვლილებები, აღიარდება იმ პერიოდში, როდესაც მოხდა მათი გადახედვა და ნებისმიერ შემდგომ პერიოდში, რომელზედაც მათ ექნებათ გავლენა.

ინფორმაცია სააღრიცხვო პოლიტიკაში გამოყენებული კრიტიკული მსჯელობების შესახებ, რომელთაც აქვთ ყველაზე მნიშვნელოვანი გავლენა კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაში აღიარებულ თანხებზე, აღწერილია შემდეგ შენიშვნებში:

- შენიშვნა 5(A) – ცვლილებები სააღრიცხვო პოლიტიკებში: IRU ხელშეკრულებებიდან მიღებული ავანსების მნიშვნელოვანი დაფინანსების კომპონენტის დადგენა;
- შენიშვნა 13(a) – მოდიფიცირებული რადიო სიხშირის სპექტრის ლიცენზიების შეძენა;
- შენიშვნა 27 (i) (iii) – ძირითადი საშუალებების სასარგებლო მომსახურების ვადები;

ინფორმაცია იმ დაშვებებსა და შეფასებებთან დაკავშირებული გაურკვევლობების შესახებ, რომლებიც მომდევნო ფინანსური წლის განმავლობაში არსებითი ცვლილების მნიშვნელოვანი რისკის წინაშე დგანან, მოცემულია შემდეგ შენიშვნაში:

- შენიშვნა 13 (c) – გუდვილის შემცველი ფულადი სახსრების წარმომქმნელი ერთეულის შეფასება გაუფასურებაზე.

სამართლიანი ღირებულების განსაზღვრა

ჯგუფის რამდენიმე სააღრიცხვო პოლიტიკა და ინფორმაცია საჭიროებს ფინანსური და არაფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების სამართლიანი ღირებულების განსაზღვრას. სამართლიანი ღირებულებები განისაზღვრა განმარტებითი შენიშვნების და შეფასების მიზნით. სამართლიანი ღირებულება დაჯგუფებულია სხვადასხვა დონეების მიხედვით, სამართლიანი ღირებულების იერარქიაში იმ მონაცემების საფუძველზე, რომლებიც გამოყენებულია შეფასების მეთოდოლოგიაში შემდეგი სახით.

სამართლიანი ღირებულება დაჯგუფებულია სხვადასხვა დონეების მიხედვით, სამართლიანი ღირებულების იერარქიაში იმ მონაცემების საფუძველზე, რომლებიც გამოყენებულია შეფასების მეთოდოლოგიაში შემდეგი სახით:

- დონე 1: კოტირებული საბაზრო ფასი (დაუკორექტირებელი) აქტიურ ბაზარზე მსგავსი აქტივებისა და ვალდებულებებისთვის.
- დონე 2: შემაჯალი მონაცემები გარდა იმისა, რაც შესულია პირველ დონეში და რომლებიც ხელმისაწვდომია აქტივისა და ვალდებულებებისთვის, როგორც პირდაპირ (მაგ. ფასები), ასევე ირიბად (მაგ. ფასებისგან წარმოებული).
- დონე 3: მონაცემები აქტივისა და ვალდებულებებისთვის, რომლებიც არ ეფუძნება დაკვირვებად საბაზრო მონაცემებს (არადაკვირვებადი მონაცემები).

იმ შემთხვევაში, როდესაც აქტივისა ან ვალდებულების სამართლიანი ღირებულების შესაფასებლად გამოყენებული მონაცემების დაჯგუფება შესაძლოა სამართლიანი ღირებულების სხვადასხვა დონეებში, მაშინ სამართლიანი ღირებულების შეფასების დაჯგუფება ხდება მთლიანობაში, სამართლიანი ღირებულების იერარქიის იმავე დონეში, რომელშიც ყველაზე დაბალი დონის მონაცემებია, რაც მნიშვნელოვანია მთლიანი შეფასებისთვის.

სამართლიანი ღირებულების შეფასებისას გაკეთებული დაშვებების შესახებ დამატებითი ინფორმაცია წარმოდგენილია შემდეგ შენიშვნაში:

- შენიშვნა 21 (a) – ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების სამართლიანი ღირებულებები.

5 ცვლილებები მნიშვნელოვან სააღრიცხვო პოლიტიკებში

ჯგუფმა თავდაპირველად გამოიყენა ფასს 15 (იხ. A)) და ფასს 9 (იხ. B)) 2018 წლის 1 იანვრიდან. რიგი სხვა ახალი სტანდარტებიც შევიდა ძალაში 2018 წლის 1 იანვრიდან, მაგრამ მათ არ იქონიეს არსებითი ზეგავლენა ჯგუფის კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებებზე.

ჯგუფის მიერ ამ სტანდარტების გამოყენებისას შერჩეული გადასვლის მეთოდებიდან გამომდინარე, შესაძარის ინფორმაცია მოცემულ კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებებში, გარდა სავაჭრო და სხვა მოთხოვნებზე მიღებული გაუფასურების ზარალის ცალკე ასახვისა, არ არის წარმოდგენილი ახალი სტანდარტების მოთხოვნების ასახვის მიზნით.

ამ სტანდარტების თავდაპირველი გამოყენების გავლენა ძირითადად შეეხება შემდეგს:

- IRU ხელშეკრულებებიდან მიღებული ავანსების მნიშვნელოვანი დაფინანსების კომპონენტის აღიარება (იხ. A(a));
- სატელეფონო მომსახურებიდან მიღებული შემოსავლის გადავადება (იხ. A(b)).

A. ფასს 15 - ამონაგები მომხმარებლებთან გაფორმებული ხელშეკრულებებიდან

ფასს 15 ადგენს ერთიან სტრუქტურულ საფუძველს იმის განსაზღვრისთვის თუ როდის და რა ოდენობის შემოსავალი უნდა აღიარდეს. მან ჩაანაცვლა ბასს 18 *შემოსავალი*, ბასს 11 *სამშენებლო ხელშეკრულებები* და ამასთან დაკავშირებული ახსნა-განმარტებები. ფასს 15-ის მიხედვით, შემოსავალი აღიარდება მაშინ, როდესაც მომხმარებელი მოიპოვებს კონტროლს საქონელზე ან მომსახურებაზე. განსაზღვრა, კონტროლის გადაცემა დროის გარკვეულ მომენტში ხდება თუ დროთა განმავლობაში საჭიროებს განსჯას.

ჯგუფმა დაიწყო ფასს 15-ის გამოყენება კუმულაციური ეფექტის მეთოდის გამოყენებით (პრაქტიკული მიდგომის გარეშე). მოცემული სტანდარტის პირველად გამოყენების ეფექტი აღიარდება თავდაპირველი გამოყენების თარიღით (ე.ი. 2018 წლის 1 იანვარს). შესაბამისად, 2017 წლის წარმოდგენილი ინფორმაცია არ არის გადაანგარიშებული - ანუ, წარმოდგენილია ისე, როგორც ადრე ბასს 18-ის, ბასს 11-ისა და დაკავშირებული ახსნა-განმარტებების მიხედვით იყო წარმოდგენილი. გარდა ამისა, ფასს 15-ის შესაბამისი განმარტებითი შენიშვნების მოთხოვნები არ გავრცელდა შესადარის პერიოდზე.

მოცემული ცხრილი აჯამებს ფასს 15-ზე გადავლის გავლენას გაუნაწილებელ მოგებაზე 2018 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით:

'000 აშშ დოლარი	შენიშვნა	ფასს 15-ს გამოყენების გავლენა 2018 წლის 1 იანვარს
გაუნაწილებელი მოგება		
შემოსავალი ინტერნეტ მომსახურებიდან	(a)	(1,487)
შემოსავალი სატელეფონო მომსახურებიდან	(b)	(469)
გავლენა 2018 წლის 1 იანვარს		(1,956)

მოცემული ცხრილი აჯამებს ფასს 15-ს გამოყენების გავლენას ჯგუფის კონსოლიდირებულ ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაზე 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით და მის მოგება ან ზარალის და სხვა სრული შემოსავლის ანგარიშგებაზე გავლენას ამავე წლის ბოლოსთვის, თითოეული შეცვლილი საანგარიშგებო ერთეულის დონეზე. ფასს 15-ის გამოყენებას არ ჰქონია არსებითი ზეგავლენა ჯგუფის ფულად ნაკადებზე 2018 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისთვის.

გავლენა ჯგუფის კონსოლიდირებულ ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაზე:

31 დეკემბერი 2018 '000 აშშ დოლარი	შენიშვნა	ანგარიშგების		თანხები ფასს 15-ს
		მიხედვით	კორექტირებები	გამოყენების გარეშე
აქტივები				
სხვა		328,625	-	328,625
სულ აქტივები		328,625	-	328,625
საწესდებო კაპიტალი				
გაუნაწილებელი მოგება		335,159	3,708	338,867
სხვა		(103,271)	-	(103,271)
სულ საწესდებო კაპიტალი		231,888	3,708	235,596
ვალდებულებები				
IRU ხელშეკრულებებიდან				
მიღებული ავანსები	(a)	7,300	(1,644)	5,656
მომხმარებლების დეპოზიტები და				
გადავადებული შემოსავალი	(b)	10,415	(2,064)	8,351
სხვა		79,022	-	79,022
სულ ვალდებულებები		96,737	3,708	93,029
სულ საწესდებო კაპიტალი და				
ვალდებულებები		328,625	-	328,625

გავლენა ჯგუფის კონსოლიდირებულ მოგება ან ზარალის და სხვა სრული შემოსავლის ანგარიშგებაზე:

2018 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისათვის '000 აშშ დოლარი	შენიშვნა	ანგარიშგების		თანხები ფასს 15-ს
		მიხედვით	კორექტირებები	გამოყენების გარეშე
შემოსავალი	(a), (b)	180,018	889	180,907
საპროცენტო ხარჯი	(a)	(6,710)	962	(5,748)
სხვა		(127,140)	-	(127,140)
წლის მოგება		46,168	1,851	48,019
სულ წლის სრული შემოსავალი		37,393	1,851	39,244

გაუნაწილებელი მოგების კორექტირება მოიცავს ფასს 15-ს გამოყენების წმინდა გავლენას 2018 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით 1,956 ათასი აშშ დოლარის ოდენობით და ამავე პერიოდში კონსოლიდირებულ მოგება ან ზარალის და სხვა სრული შემოსავლის ანგარიშგებებზე 1,851 ათასი აშშ დოლარის ოდენობით.

- (a) **შემოსავალი ინტერნეტის მიწოდებიდან:** ინტერნეტის მიწოდებიდან მიღებულ შემოსავლებში შედის IRU (ხელშეკრულებები ხელშეუვალი სარაგებლობის უფლებით) ხელშეკრულებებიდან მიღებული შემოსავალი. ზოგიერთ გრძელვადიან IRU ხელშეკრულებებზე, სადაც ქსელის გამართული ფუნქციონირების უზრუნველყოფა და დაკავშირებული ანაზღაურების რისკები ეკუთვნოდა ჯგუფს ხელშეკრულების მთლიანი ვადის განმავლობაში, ბასს 18-ს მიხედვით, ჯგუფი აღიარებდა კონტრაგენტებისგან მიღებულ ნებისმიერ წინსწრებით გადახდას მოგებას ან ზარალში წრფივი მეთოდის მიხედვით, ხელშეკრულების მთლიანი ვადის განმავლობაში. ფასს 15-ს მიხედვით მნიშვნელოვანი დაფინანსების კომპონენტის მქონე ხელშეკრულებებისთვის, დაპირებული თანხის ოდენობა კორექტირდება ფულის დროითი ღირებულების გავლენის გათვალისწინების მიზნით.

ამ ცვლილებების გავლენა, ფინანსური ანგარიშგების სხვა მუხლებზე, შემოსავლის გარდა, არის IRU ხელშეკრულებებიდან მიღებული ავანსებისა და საპროცენტო ხარჯის ზრდა.

მნიშვნელოვანი ფინანსური კომპონენტის გავლენა შეფასებულია 10%-დან 17,5% -მდე საპროცენტო განაკვეთის გამოყენებით, IRU ხელშეკრულების დაწყების და ავანსების მიღების თარიღიდან გამომდინარე.

- (b) **შემოსავალი სატელეფონო მომსახურებიდან:** სატელეფონო მომსახურებიდან მიღებული შემოსავალი მოიცავს მობილური ქსელით ინტერნეტის მიწოდებიდან მიღებულ შემოსავალს. ბასს 18-ს მიხედვით, მობილური ქსელით ინტერნეტის მიწოდებიდან მიღებული შემოსავალი აღიარდებოდა დროის პერიოდში და ვალდებულებების შესრულების ხარისხის შეფასება ხდებოდა გასული დროის მიხედვით, დაწყებული მობილური ინტერნეტის მომსახურების აქტივაციიდან სერვისის ამოწურვის თარიღამდე. ფასს 15-ს მიხედვით, მომხმარებლისათვის მომსახურებაზე კონტროლის გადაცემის ასახვის მიზნით, შესაფერისი შედეგებისა და გამოყენებული რესურსების მეთოდები უნდა იყოს შერჩეული და ჯეროვნად გამოყენებული.

გამომდინარე აქედან, ჯგუფმა შეარჩია აბონენტების მიერ გამოყენებული მეგაბაიტების ოდენობა როგორც ვალდებულების შესრულების ხარისხის შეფასების მეთოდი. ამ ცვლილებების გავლენა, ფინანსური ანგარიშგების სხვა მუხლებზე, შემოსავლის გარდა, არის მომხმარებელთა დეპოზიტების და გადავადებული შემოსავლის ზრდა.

ფასს 15-მა არ იქონია არსებითი გავლენა ჯგუფის სხვა შემოსავლის წყაროებთან დაკავშირებულ სააღრიცხვო პოლიტიკებზე (იხ. შენიშვნა 6).

დამატებითი ინფორმაციისთვის, რომელიც შეეხება შემოსავლების აღიარებასთან დაკავშირებულ ჯგუფის სააღრიცხვო პოლიტიკებს, გთხოვთ იხილოთ შენიშვნა 6(c).

B. ფასს 9 ფინანსური ინსტრუმენტები

ფასს 9 აწესებს ფინანსური აქტივების, ფინანსური ვალდებულებების, და ზოგიერთი არა-ფინანსური აქტივების შესყიდვა/გაყიდვის ხელშეკრულებების, აღიარების და შეფასების მოთხოვნებს. ეს სტანდარტი ანაცვლებს ბასს 39-ს *ფინანსური ინსტრუმენტები აღიარება და შეფასება*.

ფასს 9-ს გამოყენების შედეგად, ჯგუფი ასევე იყენებს ბასს 1-ში *ფინანსური ანგარიშგების წარდგენა*-ში შეტანილ შესაბამის კორექტირებებს. აღნიშნული კორექტირება მოითხოვს, რომ ფინანსური აქტივების გაუფასურება მოგება ან ზარალის უწყისში და სხვა სრულ შემოსავალში ასახული იყოს ცალკე საანგარიშგებო ერთეულებად. ადრე, ჯგუფის მიდგომა იყო სავაჭრო და სხვა მოთხოვნების გაუფასურების ფინანსურ ხარჯებში ასახვა.

გარდა ამისა, ჯგუფი 2018 წლის განმარტებითი შენიშვნებისთვის იყენებს ფასს 7 *ფინანსური ინსტრუმენტები: განმარტებითი შენიშვნების* შესაბამის კორექტირებებს. აღნიშნული კორექტირებები ზოგადად არ არის გამოყენებული შესაბამისი ინფორმაციისთვის.

ფასს 9-ს არ ჰქონია არსებითი გავლენა ჯგუფის მნიშვნელოვან სააღრიცხვო პოლიტიკებზე სავაჭრო მოთხოვნებთან დაკავშირებით, მაშასადამე, ფასს 9-ზე გადასვლას არ ჰქონია გავლენა გაუნაწილებელ მოგებაზე 2018 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით.

(i) ფინანსური აქტივებისა და ფინანსური ვალდებულებების კლასიფიკაცია და აღრიცხვა

ფასს 9 მოიცავს სამ ძირითად კლასიფიკაციის კატეგორიას ფინანსური აქტივებისათვის: ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებული, სრული შემოსავლის სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული და სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული, მოგებაში ან ზარალში ასახვით. ფასს 9-ს მიხედვით ფინანსური აქტივების კლასიფიკაცია ძირითადად დაფუძნებულია იმ ბიზნეს მოდელზე რომელიც გამოიყენება ფინანსური აქტივის სამართავად და მის სახელეკრულებო ფულადი ნაკადების მახასიათებლებზე. ფასს 9 აუქმებს ბასს 39 -ს დროს გამოყენებულ კატეგორიებს როგორცაა დაფარვის ვადამდე ფლობილი, სესხები და მოთხოვნები და გასაყიდად არსებული ფინანსური აქტივები. ფასს 9-ს მიხედვით, ხელშეკრულებებში ჩართული წარმოებული ინსტრუმენტები, რომლის საგანსაც ფინანსური აქტივი წარმოადგენს, სტანდარტის მიზნებისთვის არასდროს განცალკევდება. ნაცვლად ამისა, კლასიფიკაციის მიზნებისათვის ფასდება ჰიბრიდული ფინანსური ინსტრუმენტი როგორც ერთი მთლიანობა.

ფასს 9 ძირითადად იწარჩუნებს ბასს 39-ში არსებულ მოთხოვნებს ფინანსური ვალდებულებების კლასიფიკაციასა და აღრიცხვასთან მიმართებაში.

ახსნა-განმარტებებს თუ როგორ აღრიცხავს და აკლასიფიცირებს ჯგუფი ფინანსურ ინსტრუმენტებს, აღრიცხავს ცვლილებებს და შესაბამის მოგებასა და ზარალს ფასს 9-ს მიხედვით, იხილეთ შენიშვნა 27(1)-ში.

შემდეგი ცხრილი და შესაბამისი შენიშვნები იძლევა ახსნა-განმარტებას ჯგუფის ფინანსური აქტივებისა და ფინანსური ვალდებულებების საწყის სააღრიცხვო კატეგორიებზე ბასს 39-ს მიხედვით, და ახალ სააღრიცხვო კატეგორიებზე ფასს 9-ს მიხედვით 2018 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით.

'000 აშშ დოლარი	შენიშვნა	თავდაპირველი კლასიფიკაცია ბასს 39-ის მიხედვით	ახალი კლასიფიკაცია ფასს 9-ს მიხედვით	საწყისი საბალანსო ღირებულება ბასს 39-ს მიხედვით	ახალი საბალანსო ღირებულება ფასს 9-ს მიხედვით
ფინანსური აქტივები					
სავაჭრო და სხვა მოთხოვნები	14	სესხები და მოთხოვნები	ამორტიზებული ღირებულება	7,033	7,033
ფულადი ნაკადები და მისი ეკვივალენტები	15	სესხები და მოთხოვნები	ამორტიზებული ღირებულება	5,364	5,364
სულ ფინანსური აქტივები				12,397	12,397

'000 აშშ დოლარი	შენიშვნა	თავდაპირველი კლასიფიკაცია ბასს 39-ს მიხედვით	ახალი კლასიფიკაცია ფასს 9-ს მიხედვით	საწყისი საბალანსო ღირებულება ბასს 39-ს მიხედვით	ახალი საბალანსო ღირებულება ფასს 9-ს მიხედვით
ფინანსური ვალდებულებები:					
სესხები და კრედიტები ფინანსური ვალდებულებების კატეგორიაში შემავალი	18	სხვა ფინანსური ვალდებულებები	სხვა ფინანსური ვალდებულებები	89,163	89,163
სავაჭრო და სხვა ვალდებულებები	19	სხვა ფინანსური ვალდებულებები	სხვა ფინანსური ვალდებულებები	35,595	35,595
სულ ფინანსური ვალდებულებები				124,758	124,758

(ii) ფინანსური აქტივების გაუფასურება

ფასს 9 ანაცვლებს ბასს 39-ს „გაწეული ზარალი“-ს მოდელს „მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი“ (მსზ)-ს მოდელით. ახალი გაუფასურების მოდელი ვრცელდება ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებულ ფინანსურ აქტივებზე, სახელშეკრულებო აქტივებზე და სამართლიანი ღირებულებით სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით შეფასებულ სავალ ინვესტიციებზე, მაგრამ არა წილობრივ ინსტრუმენტებში განხორციელებილ ინვესტიციებზე. ფასს 9-ს მიხედვით, საკრედიტო ზარალი აღიარდება უფრო ადრე ვიდრე ბასს 39-ს გამოყენებისას - იხ. შენიშვნა 26(1).

ფასს 9-ს გაუფასურების მოდელის მიზნებისათვის აქტივების გაუფასურების ზარალი მოსალოდნელია გაიზარდოს და გახდეს უფრო არასტაბილური. ჯგუფმა დაადგინა, რომ ფასს 9-ს გაუფასურების მოთხოვნების გამოყენება 2018 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით არ იწვევს გაუფასურების რეზერვის ზრდას.

დამატებითი ინფორმაცია თუ როგორ აღრიცხავს ჯგუფი გაუფასურების რეზერვს აღწერილია შენიშვნა 27(ი)-ში.

6 შემოსავალი

ფასს 15-ის თავდაპირველი გამოყენების გავლენა მომხმარებლებთან გაფორმებული ხელშეკრულებებიდან მიღებულ შემოსავლებზე ასახულია მე-5-ე შენიშვნაში. ფასს 15-ზე გადასვლის შერჩეული მეთოდიდან გამომდინარე, შესაძარისი პერიოდის ინფორმაცია არ არის გადაანგარიშებული ამ სტანდარტის მოთხოვნების მიხედვით.

	2018	2017
შემოსავალი მომხმარებლებთან გაფორმებული ხელშეკრულებებიდან	'000 აშშ დოლარი	'000 აშშ დოლარი
შემოსავალი სატელეფონო მომსახურებებიდან	87,462	83,595
შემოსავალი ინტერნეტის მიწოდებიდან	40,573	33,419
შემოსავალი ურთიერთჩართვიდან*	18,818	22,485
შემოსავალი ინტერნეტ ტელევიზიიდან (IPTV)	13,388	7,215
შემოსავალი სატელეკომუნიკაციო ტელევიზიიდან	6,345	7,467
შემოსავალი როუმინგიდან	6,154	3,601
IT მოწყობილობების გაყიდვა	756	2,835
შემოსავალი ერთჯერადი მომსახურებებიდან	840	980
შემოსავალი უკაბელო ინტერნეტის მიწოდებიდან	429	701
შემოსავალი ტელეფონების გაყიდვიდან	100	154
სხვა შემოსავალი მომხმარებლებთან გაფორმებული ხელშეკრულებებიდან	2,239	1,869
სულ შემოსავალი მომხმარებლებთან გაფორმებული ხელშეკრულებებიდან	177,104	164,321
სხვა შემოსავალი		
შემოსავალი არხების იჯარიდან	2,914	2,601
სულ შემოსავალი	180,018	166,922

2017 წლის ოქტომბერში, საქართველოს კომუნიკაციების ეროვნულმა კომისიამ (სკკ) განსაზღვრა ადგილობრივი ურთიერთჩართვის ახალი ტარიფები, რაც ნაწილობრივ ძალაში შევიდა 2018 წლის ივლისის თვიდან, ხოლო სრულად - 2019 წლის იანვრიდან. ზემოთ მოცემული ტარიფების განსაზღვრა ეფუძნება „მომავალზე ორიენტირებული გრძელვადიანი ნაზარდი დანახარჯების აღრიცხვის პრინციპს“ (LRIC) და ისინი მნიშვნელოვნად ნაკლებია იმ ტარიფებზე, რომლებიც არსებობდა 2017 წლის განმავლობაში და უფრო ადრეულ პერიოდებში.

ხელმძღვანელობა მოელის, რომ ზემოთ განსაზღვრულ ცვლილებებს, იმის გათვალისწინებით,

რომ ყველა დანარჩენი ტარიფი ახალ სატარიფო გეგმას შეესაბამება, არ ექნება უარყოფითი გავლენა ჯგუფის კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე.

(a) მომხმარებლებთან გაფორმებული ხელშეკრულებებიდან მიღებული შემოსავლების ჩაშლა

31 დეკემბრით დასრულებული წლისთვის '000 აშშ დოლარი	2018	2017
ძირითადი გეოგრაფიული ბაზრები		
ადგილობრივი	164,432	154,984
უცხოური	12,672	9,337
სულ	177,104	164,321
შემოსავლის აღიარების დრო		
დროთა განმავლობაში	176,248	161,331
დროის გარკვეულ მონაკვეთში	856	2,990
სულ	177,104	164,321

(b) ხელშეკრულებების ნაშთი

მოცემული ცხრილი ასახავს ინფორმაციას მომხმარებლებთან გაფორმებული ხელშეკრულებებიდან წარმოქმნილ მოთხოვნებზე, სახელშეკრულებო აქტივებზე და სახელშეკრულებო ვალდებულებებზე.

'000 აშშ დოლარი	შენიშვნა	31 დეკემბერი 2018	1 იანვარი 2018
მოთხოვნები რომლებიც შედის 'სავაჭრო და სხვა მოთხოვნები'-ში	15	5,516	7,033
მიღებული ავანსები IRU ხელშეკრულებების ფარგლებში		7,300	7,830
მომხმარებელთა დეპოზიტები და გადავადებული შემოსავალი		10,415	8,831

სახელშეკრულებო აქტივები ძირითადად უკავშირდება ჯგუფის უფლებას მიიღოს შესრულებული, მაგრამ არა დარიცხული სამუშაოს ანაზღაურება გაწეული მომსახურებისთვის, საანგარიშგებო თარიღისთვის. ბიზნესის ხასიათიდან გამომდინარე, არ არსებობს სახელშეკრულებო ნაშთები მომხმარებლებთან გაფორმებულ ხელშეკრულებებზე.

სახელშეკრულებო ვალდებულებები მოიცავს IRU ხელშეკრულებების ფარგლებში მიღებულ ავანსებს, მომხმარებლების დეპოზიტებსა და გადავადებულ შემოსავალს. IRU ხელშეკრულებების ფარგლებში მიღებული ავანსები უკავშირდება მომხმარებლებისგან წინსწრებით მიღებულ თანხებს ჯგუფის ინფრასტრუქტურის კონკრეტულ გაუნათებელ ოპტიკურ-ბოჭკოვან კაბელებზე წვდომის უზრუნველყოფისათვის (იხ. შენიშვნა 5). მომხმარებლების დეპოზიტები და გადავადებული შემოსავალი უკავშირდება აბონენტებისგან ავანსად მიღებულ თანხებს, რომლის შემოსავალი აღიარდება მომსახურების გაწევისთანავე (იხ. შენიშვნა 5).

1,182 ათასი აშშ დოლარის ოდენობით თანხა, პერიოდის დასაწყისში აღიარებული როგორც IRU ხელშეკრულებებიდან მიღებული ავანსი, 2018 წლის 31 დეკემბრისთვის აღიარდა როგორც შემოსავალი.

2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით არ არის მოწოდებული ინფორმაცია დარჩენილი შესასრულებელი ვალდებულებების შესახებ, რომლის თავდაპირველი მოსალოდნელი ვადა არ აღემატება ერთ წელს, როგორც ნებადართულია ფასს 15-ს მიხედვით.

ხელმძღვანელობა ვარაუდობს, რომ ხელშეკრულების გაფორმებასთან დაკავშირებული ისეთი დამატებითი დანახარჯები, როგორიცაა გაყიდვების აგენტის ბონუსები, არის არაარსებითი.

(c) შესასრულებელი ვალდებულებები და შემოსავლის აღიარების პოლიტიკები

შემოსავალი აღირიცხება კლიენტთან გაფორმებული ხელშეკრულების მიხედვით. ჯგუფი აღიარებს შემოსავალს როდესაც ის გადასცემს კლიენტს უფლებებს საქონელზე ან მომსახურებაზე.

მოცემული ცხრილი გვაწვდის ინფორმაციას კლიენტებთან გაფორმებული ხელშეკრულებების მიხედვით შესასრულებელი ვალდებულებების შესრულების ხასიათის და ვადების შესახებ, მნიშვნელოვანი გადახდის პირობების და დაკავშირებული შემოსავლის აღიარების პოლიტიკების ჩათვლით.

საქონლის/ მომსახურების სახეობა	შესასრულებელი ვალდებულებების შერულების ხასიათი და ვადები, მნიშვნელოვანი გადახდის პირობების ჩათვლით	შემოსავლის აღიარება ფასს 15-ის მიხედვით (მალაში 2018 წლის 1 იანვრიდან)	შემოსავლის აღიარება ბასს 18-ის მიხედვით (მალაში 2018 წლის 1 იანვრამდე)
ურთიერთჩართვის მომსახურებაზე წვდომის გადასახადი	ურთიერთჩართვის მომსახურებაზე წვდომის გადასახადი გამომუშავდება სხვა სატელეკომუნიკაციო ოპერატორებისგან, ჯგუფის ქსელში დასრულებული ტრაფიკის მიხედვით, იმ ხელშეკრულებების ფარგლებში რომლებიც ასევე არეგულირებენ ჯგუფის მიერ სხვა ოპერატორის ქსელების მოხმარებას. ურთიერთჩართვის მომსახურების დარიცხვა და გადახდა ხდება ყოველთვიურად.	ურთიერთჩართვის მომსახურებიდან მიღებული შემოსავალი აღიარდება დროთა განმავლობაში, მომსახურების გაწევასთან ერთად.	ურთიერთჩართვის მომსახურებიდან მიღებული შემოსავალი აღიარდებოდა მომსახურების გაწევის და დარიცხვის მომენტში.
ხმოვანი ზარის განხორციელება, როუმინგი, მოკლე ტექსტური შეტყობინების გაგზავნა, და ქსელში ჩართვის საკომისო	შესასრულებელი ვალდებულება სრულდება მომსახურების გაწევასთან ერთად, მოხმარებულ წუთებსა და დამუშავებული შეტყობინებების საფუძველზე. მომსახურება უმეტესად წინასწარ არის გადახდილი.	მოხმარებლებისგან ხმოვანი ზარის განხორციელების, როუმინგის, მოკლე ტექსტური შეტყობინების გაგზავნის და ქსელში ჩართვის საკომისიოსგან მიღებული შემოსავალი, აღიარებულია როგორც დროის განმავლობაში მიღებული შემოსავალი, მომსახურების გაწევასთან ერთად, გამოყენებული წუთების, დამუშავებული შეტყობინებების და სახელშეკრულებო საზღაურის მიხედვით. შერეული პაკეტებისთვის, ჯგუფი აღიარებს თითოეულ მომსახურებას ცალ- ცალკე, თუ ისინი განსხვავებული არიან	მოხმარებლებისგან ხმოვანი ზარის განხორციელების, როუმინგის, მოკლე ტექსტური შეტყობინების გაგზავნის და ქსელში ჩართვის საკომისიოსგან მიღებული შემოსავალი აღიარდებოდა როგორც შემოსავალი მომსახურების გაწევასთან ერთად, გამოყენებული წუთების, დამუშავებული შეტყობინებების და სახელშეკრულებო საზღაურის მიხედვით.

საქონლის/ მომსახურების სახეობა	შესასრულებელი ვალდებულებების შერულების ხასიათი და ვადები, მნიშვნელოვანი გადახდის პირობების ჩათვლით	შემოსავლის აღიარება ფასს 15-ის მიხედვით (ძალაში 2018 წლის 1 იანვრიდან)	შემოსავლის აღიარება ბასს 18-ის მიხედვით (ძალაში 2018 წლის 1 იანვრამდე)
		ერთმანეთისგან, ანუ თუ კონკრეტული მომსახურება პაკეტში შემავალი სხვა ერთეულებისგან განცალკევებით იდენტიფიცირებადია და თუ მომხმარებელს მისგან სარგებლის მიღება შეუძლია. ანაზღაურების თანხა ნაწილდება პაკეტში შემავალ სხვადასხვა მომსახურებებზე მათი განცალკევებით გასაყიდი ფასების მიხედვით. შერეული პაკეტებისთვის, სადაც არ არის შესაძლებელი გამოუყენებელი მეგა ბაიტების, მესიჯების და წუთების მომავალ პერიოდებზე გადატანა, შემოსავალი აღიარდება დროის განმავლობაში, ხოლო ვალდებულებების შესრულების ხარისხის შეფასება ხდება გასული დროის მიხედვით, პაკეტის აქტივაციიდან მისი ვადის გასვლის თარიღამდე.	დაურიცხავი შემოსავალი წარმოიშვებოდა ყოველი თვის ბოლოს დაგროვილი უკვე გაწეული მომსახურებებიდან გამოუმუშავებელი. შემოს ავალი - მომავალ პერიოდებში გადავადებული გასაწევი მომსახურებებიდან.
ინტერნეტი, სატელიტური ტელევიზია, ინტერნეტ ტელევიზია და ინფორმაციის მიწოდება.	შესასრულებელი ვალდებულება სრულდება მომსახურების გაწევასთან ერთად. მომსახურება უმეტესად წინასწარ არის გადახდილი.	ინტერნეტ მომსახურებიდან, სატელიტური ტელევიზიის და IPTV მომსახურებიდან მიღებული შემოსავალი ძირითადად შედგება მომსახურების მიღების ყოველთვიური ფიქსირებული გადასახადებისგან და აღიარებულია დროის განმავლობაში, მომსახურების გაწევასთან ერთად. შერეული პაკეტებისთვის, ჯგუფი აღიარებს თითოეულ მომსახურებას ცალ- ცალკე, თუ ისინი განსხვავებულნი არიან ერთმანეთისგან, ანუ თუ კონკრეტული მომსახურება პაკეტში შემავალი სხვა ერთეულებისგან განცალკევებით იდენტიფიცირებადია და თუ მომხმარებელს მისგან სარგებლის მიღება შეუძლია. ანაზღაურების თანხა ნაწილდება პაკეტში შემავალ სხვადასხვა მომსახურებებზე მათი განცალკევებით გასაყიდი ფასების მიხედვით. ყოველთვიური	ინტერნეტ მომსახურებიდან, სატელიტური ტელევიზიის, ინტერნეტ ტელევიზიის და ინფორმაციის მიწოდების მომსახურებიდან მიღებული შემოსავალი აღიარდებოდა როდესაც ჯგუფი გასწევდა შესაბამის მომსახურებას. შემოსავალი აღიარდებოდა მომხმარებელზე დარიცხული თანხით, როგორც ყოველთვიური ფიქსირებული გადასახადი.

საქონლის/ მომსახურების სახეობა	შესასრულებელი ვალდებულებების შერულების ხასიათი და ვადები, მნიშვნელოვანი გადახდის პირობების ჩათვლით	შემოსავლის აღიარება ფასს 15-ის მიხედვით (ძალაში 2018 წლის 1 იანვრიდან)	შემოსავლის აღიარება ბასს 18-ის მიხედვით (ძალაში 2018 წლის 1 იანვრამდე)
		სააბონენტოს საფასური აღიარდება შემოსავალად იმ თვეში როდესაც მომსახურება გაწეულია აბონენტზე. ამ მომსახურებების დარიცხვა და გადახდა ხდება ყოველთვიურად.	
მობილური ქსელით ინტერნეტის მიწოდება	ჯგუფი იღებს შემოსავალს მობილური ქსელით ინტერნეტის მიწოდების მომსახურებიდან თითოეული აბონენტისგან. შესასრულებელი ვალდებულება სრულდება მომსახურების გაწევასთან ერთად. მომსახურება უმეტესად წინასწარ არის გადახდილი.	მობილური ქსელით ინტერნეტის მიწოდების მომსახურებიდან მიღებული შემოსავალი აღიარდება დროის განმავლობაში, მომსახურების გაწევასთან ერთად. ვალდებულებების შესრულების ხარისხის შეფასება ხდება აბონენტის მიერ ინტერნეტის მოხმარების მიხედვით. ფასს 15-ის გამოყენების შედეგად, ჯგუფი აკორექტირებს მიმდინარე წლის კონსოლიდირებული მოგებისა ან ზარალის და სხვა სრული შემოსავლის ანგარიშგებაში ასახულ მობილური ქსელით ინტერნეტის მიწოდებიდან მიღებულ შემოსავალს და წინა წლების კუმულაციური ეფექტი აღიარდება გაუნაწილებელ მოგებაში, 2018 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით.	მობილურ ქსელით ინტერნეტის მიწოდებიდან მიღებული შემოსავალი აღიარებოდა დროის განმავლობაში, მომსახურების გაწევასთან ერთად, ვალდებულებების შესრულების ხარისხის შეფასება ხდებოდა გასული დროის მიხედვით.
ინფრა- სტრუქტურის საიჯარო მომსახურება (IRU)	ჯგუფი იღებს შემოსავალს ჯგუფის საკაბელო ქსელის მოხმარების ფიქსირებული გადასახდისგან. ნაკისრი ვალდებულებები სრულდება მომსახურების გაწევასთან ერთად. მომსახურება წინასწარ არის გადახდილი.	ფასს 15-ის გამოყენების შედეგად, ჯგუფი აკორექტირებს გარიგების ფასს დაფინანსების მნიშვნელოვანი კომპონენტის გათვალისწინებით და აღიარებს მასთან დაკავშირებულ საპროცენტო ხარჯს მიმდინარე წლის კონსოლიდირებულ მოგებისა ან ზარალის ან სხვა სრული შემოსავლის ანგარიშგებაში, ხოლო წინა წლების კუმულაციური ეფექტი აღიარდება გაუნაწილებელ მოგებაში, 2018 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით. ჯგუფი შემოსავალს აღიარებს წრფივი მეთოდის გამოყენებით, ხელშეკრულების ვადის განმავლობაში.	IRU ხელშეკრულებებისთვის, 20 წლიანი ეფექტური ვადით, როდესაც ქსელის გამართლად მუშაობის უზრუნველყოფა და დაკავშირებული ანაზღაურების რისკები ეკუთვნის ჯგუფს ხელშეკრულების მთლიანი ვადის მანძილზე, ჯგუფი ბასს 18-ის მიხედვით მომწოდებლებისგან მიღებულ ნებისმიერ წინასწარ საზღაურს აღიარებდა მოგებას ან ზარალში წრფივი მეთოდის გამოყენებით ხელშეკრულების ვადის მანძილზე.

7 გაყიდვების თვითღირებულება

	2018 '000 აშშ დოლარი	2017 '000 აშშ დოლარი
ცვეთა და ამორტიზაცია	39,710	36,957
ურთიერთჩართვის ხარჯები	17,470	20,322
ხელფასები	17,955	16,922
ინტერნეტ-ტრაფიკის ხარჯები	8,546	10,341
სატელიტური ტელევიზიის ხარჯი	6,837	7,101
ინტერნეტ-ტელევიზიის (IPTV) ხარჯები	5,486	4,135
საბაზო სადგურებზე ტექნიკური მომსახურების ხარჯი	4,032	3,716
საბაზო სადგურის განთავსების საიჯარო ხარჯი	2,844	3,125
ტექნიკური მხარდაჭერა	2,685	2,212
როუმინგის ხარჯი	1,396	1,141
რეგულირების საფასური	1,259	1,161
SIM-ბარათების, სატელეფონო, Scratch-ბარათების და სხვა		
IT მოწყობილობების ხარჯი	876	2,767
არხების იჯარის ხარჯი	111	130
პორტაბელურობის ხარჯი	116	118
სხვა გაყიდვების თვითღირებულება	732	860
	110,055	111,008

8 გაყიდვებთან დაკავშირებული, საერთო და ადმინისტრაციული ხარჯები

	2018 '000 აშშ დოლარი	2017 '000 აშშ დოლარი
ხელფასები	5,180	5,249
გადასახადები, მოგების გადასახადის გამოკლებით	2,063	2,028
რეკლამა	1,361	1,940
საოფისე ხარჯები	807	822
ოფისის ტექნიკური უზრუნველყოფის ხარჯი	748	627
საკონსულტაციო მომსახურებები	357	353
დაზღვევა	253	241
საბანკო მომსახურების ხარჯები	184	175
სხვა	616	479
	11,569	11,914

ზემოთ მოცემული საკონსულტაციო მომსახურებები მოიცავს აუდიტორული მომსახურების გაწვევისთვის აუდიტორული კომპანიებისათვის გადახდილ თანხებს - 159 ათასი აშშ დოლარის ოდენობით (2017: 120 ათასი აშშ დოლარი).

9 თანამშრომლების ანაზღაურება

	2018 '000 აშშ დოლარი	2017 '000 აშშ დოლარი
ხელფასები	24,069	22,976

10 ფინანსური შემოსავალი და ფინანსური ხარჯები

	2018 '000 აშშ დოლარი	2017 '000 აშშ დოლარი
მოგებაში ან ზარალში აღიარებული		
უცხოური ვალუტის კურსის ცვლილებით გამოწვეული მოგება	15,760	23,084
საპროცენტო შემოსავალი ბანკში არსებულ ნაშთებზე	247	595
ფინანსური შემოსავალი	16,007	23,679
ფინანსური ხარჯები		
უცხოური ვალუტის კურსის ცვლილებით გამოწვეული ზარალი	(16,418)	(21,356)
ამორტიზირებული ღირებულებით შეფასებული ფინანსური ვალდებულებების საპროცენტო ხარჯი	(5,748)	(7,841)
IRU ხელშეკრულებებიდან მიღებული ავანსების საპროცენტო ხარჯი	(962)	-
ფინანსური ხარჯები	(23,128)	(29,197)
მოგება ან ზარალში აღიარებული წმინდა ფინანსური ხარჯები	(7,121)	(5,518)

11 მოგების გადასახადის ხარჯი

ჯგუფზე ვრცელდება მოგების გადასახადის 15%-იანი განაკვეთი.

	2018 '000 აშშ დოლარი	2017 '000 აშშ დოლარი
მიმდინარე მოგების გადასახადი		
მიმდინარე წელი	-	-

2016 წლის 13 მაისს საქართველოს პარლამენტმა მიიღო კანონი მოგების გადასახადის რეფორმის შესახებ (რომელიც ასევე ცნობილია მოგების გადასახადის ესტონური მოდელის სახელით), რაც ნიშნავს დაბეგვრის მომენტის გადატანას მოგების გამომუშავების თარიღიდან მისი განაწილების თარიღამდე. კანონი ძალაშია 2017 წლის 1 იანვრიდან დაწყებული საგადასახადო პერიოდებისთვის. იმის გათვალისწინებით, რომ ცვლილება საქართველოს საგადასახადო კოდექსში ძალაში ანგარიშგების წარდგენის თარიღამდე შევიდა, ჯგუფმა ცვლილების სრული ეფექტის აღიარება განახორციელა ადრე აღიარებული გადავადებული საგადასახადო ვალდებულებების ჩამოწერით მიმდინარე პერიოდის მოგება ან ზარალის კონსოლიდირებულ ანგარიშგებაში.

საქართველოს ახალი საგადასახადო კოდექსის შესაბამისად, საგადასახადო ანაზღაურება ხელმისაწვდომია გაუნაწილებელი მოგებისთვის 2008-2016 წლებში გადახდილი მიმდინარე გადასახადისთვის, თუ ამგვარი მოგება განაწილებულია 2017 ან შემდგომ წლებში. 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით ჯგუფს შეუძლია მოითხოვოს საგადასახადო ანაზღაურება 24,839 ათასი აშშ დოლარის ოდენობით.

12 ძირითადი საშუალებები

'000 აშშ დოლარი	მიწის ნაკვეთები და შენობა- ნაგებობები	სატელე- კომუნიკაციო აღჭურვილობა	კომპიუტერები და საკომუნიკაციო აღჭურვილობა	ავტო- მობილები	ოფისის აღჭურვილობა	მიმდინარე შენებლობა და სხვა	სულ
თვითღირებულება/დასაშვები საწყისი ღირებულება							
ნაშთი 2017 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	23,528	242,421	29,216	3,815	1,861	15,045	315,886
შესყიდვები	312	7,692	51	932	50	51,293	60,330
გაყიდვები და ჩამოწერა	-	(16,345)	(2,294)	(268)	(51)	(1,253)	(20,211)
შიდა მოძრაობა	186	36,523	1,698	932	28	(39,367)	-
გაცვლით კურსებში ცვლილების ეფექტი	479	4,229	632	(13)	60	(79)	5,308
ნაშთი 2017 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	24,505	274,520	29,303	5,398	1,948	25,639	361,313
 ნაშთი 2018 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	24,505	274,520	29,303	5,398	1,948	25,639	361,313
შესყიდვები	385	6,192	48	-	137	29,531	36,293
გაყიდვები და ჩამოწერა	-	(1,385)	(7)	(28)	(98)	(1,428)	(2,946)
შიდა მოძრაობა	651	27,824	1,040	420	361	(30,296)	-
გაცვლით კურსებში ცვლილების ეფექტი	(828)	(10,387)	(981)	(191)	(83)	(691)	(13,161)
ნაშთი 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	24,713	296,764	29,403	5,599	2,265	22,755	381,499
 ცვეთა							
ნაშთი 2017 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	8,212	99,472	27,814	1,709	952	165	138,324
ცვეთის ხარჯი	1,309	27,509	678	767	329	-	30,592
გაუფასურების ზარალი	-	3,003	27	-	-	192	3,222
გაყიდვები და ჩამოწერა	-	(14,485)	(2,294)	(29)	(3)	-	(16,811)
გაცვლით კურსებში ცვლილების ეფექტი	133	1,579	614	12	9	(3)	2,344
ნაშთი 2017 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	9,654	117,078	26,839	2,459	1,287	354	157,671
 ნაშთი 2018 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	9,654	117,078	26,839	2,459	1,287	354	157,671
ცვეთის ხარჯი	1,315	30,366	916	743	301	-	33,641
გაუფასურების ზარალი	-	679	2	-	-	256	937
გაყიდვები და ჩამოწერა	-	(1,184)	-	(12)	(5)	-	(1,201)
გაცვლით კურსებში ცვლილების ეფექტი	(374)	(5,305)	(865)	(116)	(56)	(25)	(6,741)
ნაშთი 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	10,595	141,634	26,892	3,074	1,527	585	184,307
 წმინდა საბალანსო ღირებულება							
ნაშთი 2017 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	15,316	142,949	1,402	2,106	909	14,880	177,562
ნაშთი 2017 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	14,851	157,442	2,464	2,939	661	25,285	203,642
ნაშთი 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	14,118	155,130	2,511	2,525	738	22,170	197,192

2018 წელს ჯგუფმა მოახდინა ტექნიკური თანამშრომლების სახელფასო ხარჯის კაპიტალიზაცია 934 ათასი აშშ დოლარის (2017: 805 ათასი აშშ დოლარი) ოდენობით, რომლებიც პირდაპირ უკავშირდებოდა აბონენტებისთვის ISP და IPTV მოწყობილობის ინსტალაციას.

(a) გაუფასურების ზარალი

(i) „მაგთისატის“ ბრენდის ქვეშ ფუნქციონირებადი ფულადი სახსრების წარმომქმნელი ერთეულის გაუფასურება

2017 წლის 31 დეკემბერს ხელმძღვანელობამ „მაგთისატის“ ბრენდის ქვეშ ფუნქციონირებადი ფულადი სახსრების წარმომქმნელ ერთეულის შესაძლო გაუფასურების ინდიკატორის იდენტიფიცირება მოახდინა, რადგან ეს კონკრეტული მომსახურება არ ახდენს იმ ოდენობის ფულადი სახსრების გენერირებას, როგორც თავდაპირველად იყო განსაზღვრული ხელმძღვანელობის მიერ. ფულადი სახსრების წარმომქმნელი ერთეულის ანაზღაურებადი თანხა ეფუძნებოდა მის გამოყენების ღირებულებას, რომელიც განისაზღვრება ფულადი სახსრების წარმომქმნელი ერთეულის ხანგრძლივი გამოყენებიდან გამომდინარე მთლიანი მომსახურებადი ფულადი სახსრების დისკონტირებით. ფულადი სახსრების წარმომქმნელი ერთეულის საბალანსო ღირებულება 2,730 ათასი აშშ დოლარის ოდენობით აღემატებოდა მის ანაზღაურებად ღირებულებას, რომელიც ნულის ტოლია, ხოლო შესაბამისი გაუფასურების ზარალი 2,730 ათასი აშშ დოლარის ოდენობით აღიარებულ იქნა მოგება ან ზარალის ანგარიშგებაში.

ანაზღაურებადი ღირებულების შეფასებაში გამოიყენება შემდეგი მნიშვნელოვანი დაშვებები:

- ფულადი სახსრები დაგეგმილია ფაქტობრივი საოპერაციო შედეგების და ჯგუფის ექსპლიტაციის ბიზნეს გეგმის საფუძველზე, რომლითაც განისაზღვრება, რომ „მაგთისატის“ ბრენდი მოახდენს ფულადი ნაკადების გენერირებას 2023 წლის ბოლომდე, როდესაც ამოიწურება შესაბამისი აქტივების ეკონომიკური ვადა;
- ფულადი სახსრების შემოღება ეფუძნება საშუალო მოსალოდნელ შემოსავალს ერთეულ მომხმარებელზე („ARPU“) და აბონენტთა რაოდენობაზე. მოსალოდნელია, რომ ARPU სტაბილური იქნება, რადგან მთლიანი საპროგნოზო პერიოდის განმავლობაში აბონენტების რაოდენობა დაახლოებით 1%-ით შემცირდება წელიწადში;
- ფულადი სახსრების გადინება ეფუძნება ფაქტიურ სახელშეკრულებო პერიოდს და ლარის კურსის მოსალოდნელ ცვლილებას აშშ დოლართან მიმართებაში 2017 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, რადგანაც ხარჯები ძირითადად აშშ დოლარშია დენომინირებული;
- მომავალი ფულადი ნაკადების მიმდინარე ღირებულების განსაზღვრად გამოიყენება დისკონტირების (დაბეგვრამდე) განაკვეთი 14,98%-ის ოდენობით. დისკონტირების განაკვეთი ასახავს მოთხოვნილ ნომინალურ ამონაგების განაკვეთს კომპანიების ინვესტირებულ კაპიტალზე, რომელიც დენომინირებულია ლარში.

ზემოთ მოცემულ შეფასებებში გონივრულ ფარგლებში რაიმე სახის ცვლილებას არ ექნება არსებითი გავლენა კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე.

2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით ხელმძღვანელობა ვარაუდობს, რომ არ არსებობს ადრე აღიარებული გაუფასურების აღდგენის ნიშნები.

* „მაგთისატის“ ტექნოლოგია ჯგუფის სატელიტური DTH (პირდაპირ სახლში) სატელევიზიო მომსახურებებს უზრუნველყოფს.

(ii) „მაგთიფიქსის“ ბრენდის ქვეშ ფუნქციონირებადი ფულადი სახსრების წარმომქმნელი ერთეულის გაუფასურება

2017 წლის 31 დეკემბერს ხელმძღვანელობამ მოახდინა ინდიკატორის იდენტიფიცირება, რომ „მაგთიფიქსის“ ბრენდის ქვეშ ფუნქციონირებადი ფულადი სახსრების წარმომქმნელ ერთეულთან დაკავშირებული ჯგუფის ძირითადი საშუალებები შესაძლოა გაუფასურებული იყოს ამ კონკრეტული ტექნოლოგიის კლიენტთა ბაზის მნიშვნელოვანი კლების გამო. ფულადი

სახსრების წარმომქმნელი ერთეულის ანაზღაურებადი თანხა ეფუძნებოდა მის გამოყენებად ღირებულებას, რომელიც განისაზღვრება ფულადი სახსრების წარმომქმნელი ერთეულის ხანგრძლივი გამოყენებიდან გამომჟღავნებული მომავალი ფულადი სახსრების დისკონტირებით. ფულადი სახსრების წარმომქმნელი ერთეულის საბალანსო ღირებულება განისაზღვრა უფრო მაღალი ოდენობით, ვიდრე მისი ანაზღაურებადი ღირებულება, ხოლო გაუფასურების ზარალი 667 ათასი ლარის ოდენობით აღიარებულ იქნა მოგებაში ან ზარალში.

ანაზღაურებადი ღირებულების შეფასებაში გამოიყენება შემდეგი მნიშვნელოვანი დაშვებები:

- ფულადი ნაკადები განისაზღვრება ფაქტიურ საოპერაციო შედეგებზე და ჯგუფის ორწლიან ბიზნეს გეგმაზე დაყრდნობით, რომელიც განსაზღვრავს, რომ „მაგთიფიქსის“ ტექნოლოგია მოახდენს ფულადი ნაკადების გენერირებას 2019 წლის ბოლომდე, როდესაც ვადა ამოწურება შესაბამის ლიცენზიას;
- ხელმძღვანელობის მიერ სატელეკომუნიკაციო ინდუსტრიაში მომავალი ტენდენციების შეფასების და როგორც გარე, ისე შიდა წყაროებიდან ისტორიული მონაცემების საფუძველზე, დაგეგმილია წმინდა ფულადი ნაკადების დაახლოებით 40%-იანი საშუალო წლიური კლება;
- მომავალი ფულადი ნაკადების მიმდინარე ღირებულების განსაზღვრაში გამოიყენება 13,44%-იანი დისკონტირების განაკვეთი (დაბეგვრამდე). დისკონტირების განაკვეთი ასახავს მოთხოვნილ ნომინალურ ამონაგების განაკვეთს კომპანიების ინვესტირებულ კაპიტალზე, რომელიც დენომინირებულია ლარში.

ზემოთ მოცემულ შეფასებებში გონივრულ ფარგლებში რაიმე სახის ცვლილებას არ ექნება არსებითი გავლენა წინამდებარე კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე.

2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ხელმძღვანელობა ვარაუდობს რომ „მაგთიფიქსის“ ბრენდის ქვეშ ფუნქციონირებადი CGU-ს ანაზღაურებადი ღირებულება ტოლია ნულის და შესაბამისი გაუფასურების ზარალი 968 ათასი აშშ დოლარის ოდენობით აღიარებულ იქნა მოგების ან ზარალის და სხვა სრულ შემოსავალის ანგარიშგებაში.

* „მაგთიფიქსის“ ტექნოლოგია უზრუნველყოფს ჯგუფის ფიქსირებულ უკაბელო სატელეფონო ქსელს და ინტერნეტ კომუნიკაციის მოწყობილობების ნაწილს, როგორიც არის EVDO/HSPA.

(b) უზრუნველყოფა

2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით ჯგუფის ძირითადი საშუალებები 108,623 ათასი აშშ დოლარის (2017 წლის 31 დეკემბერი: 119,437 აშშ დოლარი) ოდენობით დაგირავებულია ფინანსური დაწესებულებებიდან მიღებული სესხის უზრუნველსაყოფად (იხილეთ შენიშვნა 19).

13 არამატერიალური აქტივები და გუდვილი

'000 აშშ დოლარი	ლიცენზიები	პროგრამული უზრუნველყოფა	მომხმარებელთა სია	გუდვილი	სულ
თვითღირებულება					
ნაშთი 2017 წლის 1 იანვრის					
მდგომარეობით	112,901	9,459	1,305	47,775	171,440
შესყიდვები	19	658	-	-	677
გაყიდვები/ჩამოწერები	(8)	(74)	-	-	(82)
გაცვლით კურსში ცვლილების ეფექტი	2,378	180	28	1,006	3,592
ნაშთი 2017 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	115,290	10,223	1,333	48,781	175,627
ნაშთი 2018 წლის 1 იანვრის					
მდგომარეობით	115,290	10,223	1,333	48,781	175,627
შესყიდვები	273	564	-	-	837
გაცვლით კურსში ცვლილების ეფექტი	(3,650)	(352)	(42)	(1,538)	(5,582)
ნაშთი 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	111,913	10,435	1,291	47,243	170,882
ამორტიზაცია					
ნაშთი 2017 წლის 1 იანვრის					
მდგომარეობით	49,432	6,236	45	-	55,713
ამორტიზაციის ხარჯი	5,199	1,250	58	-	6,507
გაუფასურების ზარალი	175	-	-	-	175
გაყიდვა / ჩამოწერა	(1)	(74)	-	-	(75)
გაცვლით კურსში ცვლილების ეფექტი	868	88	1	-	957
ნაშთი 2017 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	55,673	7,500	104	-	63,227
ნაშთი 2018 წლის 1 იანვრის					
მდგომარეობით	55,673	7,500	104	-	63,227
ამორტიზაციის ხარჯი	5,068	944	57	-	6,069
გაუფასურების ზარალი	31	-	-	-	31
გაცვლით კურსში ცვლილების ეფექტი	(2,026)	(285)	(7)	-	(2,320)
ნაშთი 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	58,746	8,159	154	-	67,059
წმინდა საბალანსო ღირებულება					
ნაშთი 2017 წლის 1 იანვრის					
მდგომარეობით	63,469	3,223	1,260	47,775	115,727
ნაშთი 2017 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	59,617	2,723	1,229	48,781	112,350
ნაშთი 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	53,167	2,276	1,137	47,243	103,823

2016 წლის 2 ივნისს ჯგუფმა შეიძინა F99 ლიცენზია, ფულადი სახით 10,728 ათასი აშშ დოლარის ანაზღაურების სანაცვლოდ, მეოთხე თაობის (4G) ფართოზოლოვანი მომსახურებების მხარდაჭერისთვის.

(a) მოდიფიცირებული რადიო სიხშირის სპექტრის ლიცენზიების მიღება

2015 წლის 1 თებერვალს საქართველოს კომუნიკაციების ეროვნულმა კომისიამ დაასრულა რადიო სიხშირის სპექტრის ლიცენზიების მოდიფიცირებისა და ვადის 15 წლით გახანგრძლივების პროცესი 800/900/1800/2100 მეგაჰერციან ჰარმონიზებულ დიაპაზონში გამოსაყენებლად. ხსენებულმა მოდიფიცირებამ საშუალება მისცა საქართველოს სამივე მობილურ ოპერატორს დაეწყო მისი აბონენტებისთვის მეოთხე თაობის (4G) ფართოზოლოვანი მომსახურების შეთავაზება. ამ ცვლილების შედეგად, ჯგუფს მოუწია მოდიფიცირების საფასურის გადახდა 176,223 ათასი ლარის ოდენობით, ლიცენზიების F2, F4, F15 და F16 საბალანსო ღირებულების გამოკლებით, რომელმაც 2015 წლის 1 თებერვლის მდგომარეობით 22,010 ათასი ლარი შეადგინა. ლიცენზიებისთვის გადასახდელ ოდენობასა და მათ საბალანსო ღირებულებას შორის სხვაობა 154,213 ათასი ლარის ოდენობით ჯგუფს უნდა გადაეხადა სახელმწიფო ბიუჯეტში, საქართველოს კომუნიკაციების ეროვნული კომისიის მიერ განსაზღვრული გადახდის გრაფიკის შესაბამისად, 2015 წლის 1 თებერვლიდან 2017 წლის 1 თებერვლამდე პერიოდში. ეს ვალდებულება დაფარულ იქნა ხსენებული გრაფიკის შესაბამისად.

თავდაპირველი აღიარებისას, 75,017 ათასი აშშ დოლარის (154,213 ათასი ლარი) ოდენობით ვალდებულება საქართველოს კომუნიკაციების ეროვნული კომისიის მიმართ დისკონტირებულ იქნა ჯგუფის სესხის ზღვრული 9%-იანი განაკვეთით. 6,325 ათასი აშშ დოლარის ოდენობით დისკონტირება აღიარებულ იქნა არამატერიალური აქტივების ღირებულების შემცირების სახით, რადგან მოდიფიცირებული ლიცენზიების შეძენის გადასახადი გადავადდა ნორმალურ საკრედიტო ვადებს მიღმა.

2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით მოდიფიცირებული ლიცენზიების (F12, F15 და F16) წმინდა საბალანსო ღირებულება იქნებოდა 48,282 ათასი აშშ დოლარი, (2017 წლის 31 დეკემბრის: 54,487 ათასი აშშ დოლარი), თუ ზემოთ ხსენებული დისკონტირება არ აღიარდებოდა ლიცენზიების ღირებულების შემცირების სახით.

(b) წმინდა საბალანსო ღირებულება და ლიცენზიების ვადის გასვლის თარიღები

წმინდა საბალანსო ღირებულება 31 დეკემბრის და ყველაზე მნიშვნელოვანი ლიცენზიების მოქმედების დასაწყისის ვადა არის შემდეგი:

ლიცენზიის N	რადიო-სიხშირის (RF) სპექტრი	ვადის გასვლის თარიღი	31 დეკემბერი 2018 '000 აშშ დოლარი	31 დეკემბერი 2017 '000 აშშ დოლარი
F16	(1740.1-1770/1835.1-1865 MHz)	თებერვალი 2030	21,874	24,624
F15	(901.8-915/946.8-960 MHz)	თებერვალი 2030	16,562	18,644
F99	(801-806/842 -847 MHz)	ივნისი 2031	7,604	8,484
F12	(1920-1935/2110-2125 MHz)	თებერვალი 2030	6,623	7,455
F10	(453-457.5/463-467.5 MHz)	ივნისი 2019	-	-
			52,663	59,207

(c) გუდვილის შემცველი ფულადი სახსრების წარმომქმნელი ერთეულის გაუფასურების შეფასება

გაუფასურების შეფასების მიზნით, გუდვილი, რომელიც 2016 წელს შპს „კავკასუს ონლაინისგან“ საცალო ინტერნეტ ბიზნესის და 2016 წელს შპს „დელტა კომისი“ 100%-იანი წილის შეძენის შედეგად წარმოიშვა, განაწილდა ჯგუფის მთლიან ოპერაციებზე, გარდა ფულადი სახსრების წარმომქმნელი ერთეულებისა, რომლებიც „მაგთისატის“ და „მაგთიფიქსის“ ბრენდების ქვეშ ფუნქციონირებენ (იხილეთ შენიშვნა 12). ჯგუფში არ არსებობს ფულადი სახსრების წარმომქმნელი ერთეულების უფრო დაბალი დონე, რომლისთვისაც ხდება გუდვილის შიდა მართვის მიზნებისთვის მონიტორინგი.

ფულადი სახსრების წარმომქმნელი ერთეულების ჯგუფის ანაზღაურებადი ღირებულება ეფუძნებოდა მის გამოყენებით ღირებულებას, რომელიც განისაზღვრა ჯგუფის მიმდინარე ოპერაციებიდან გამომჟღავნებული მომავალი ფულადი ნაკადების დისკონტირებით. ფულადი სახსრების წარმომქმნელი ერთეულის ანაზღაურებადი ღირებულება განისაზღვრა უფრო მაღალი ოდენობით, ვიდრე მისი საბალანსო ღირებულება და 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, შესაბამისად, გაუფასურების ზარალი არ აღიარებულა.

დისკონტირებული ფულადი ნაკადების დაგეგმვაში გამოყენებული მნიშვნელოვანი დაშვებები

ანაზღაურებადი ღირებულების გაანგარიშებაში გამოყენებული მნიშვნელოვანი დაშვებები მოიცავს დისკონტირების განაკვეთს, ტერმინალურ ღირებულებას, ზრდის განაკვეთებს და წლის ბოლოსათვის EBITDA-ს მარჯებს. ეს დაშვებები მოიცავს შემდეგს:

(i) დისკონტირების განაკვეთი

ფულადი სახსრების წარმომქმნელი ერთეულის ანაზღაურებადი თანხის განსაზღვრაში გამოყენებულია ნომინალური დისკონტირების განაკვეთი დაბეგვრამდე 15,7%-ის ოდენობით (2017:15,8%). დისკონტირების განაკვეთი ასახავს მოთხოვნილ ნომინალურ ამონაგების განაკვეთს მსგავსი კომპანიების ინვესტირებულ კაპიტალზე, რომელიც დენომინირებულია ლარში.

(ii) ტერმინალური ღირებულების ზრდის განაკვეთი

ფულადი ნაკადების განსაზღვრა ხდება განვლილი გამოცდილების, ფაქტობრივი საოპერაციო შედეგების და ხუთწლიანი ბიზნეს გეგმის საფუძველზე. გრძელვადიანი ზრდის 3%-იანი განაკვეთი (2017: 3%), ბიზნეს გეგმით განსაზღვრული პერიოდის შემდგომ შვიდი წლის განმავლობაში, განისაზღვრა საქართველოს გრძელვადიანი ინფლაციის პროგნოზის მიხედვით. საბოლოო პერიოდი შეირჩა ისეთი ფორმით, რომ ის დაემთხვეს ჯგუფის მიერ გამოყენებული ძირითადი ლიცენზიების ვადის გასვლის თარიღს.

(iii) ბიუჯეტირებული EBITDA -ს მარჯა

ბიუჯეტირებული EBITDA შეფასდა არსებული ოპერაციების განვლილი გამოცდილების საფუძველზე, რომელიც იზრდება შეძენილი ბიზნესებიდან მოსალოდნელი სინერგიის შედეგად.

დაშვებებში ცვლილებების მიმართ მგრძნობელობა

გონივრული ცვლილება ზემოთ მოყვანილ დაშვებებში არ გამოიწვევდა ფულადი სახსრების წარმომქმნელი ერთეულების აღდგენადი ღირებულების მის საბალანსო ღირებულებაზე დაბლა დაწევას.

14 მარაგები

	31 დეკემბერი 2018 '000 აშშ დოლარი	31 დეკემბერი 2017 '000 აშშ დოლარი
ზოგადი და საინჟინრო მასალები	449	1,798
სატელეკომუნიკაციო მოწყობილობა	828	596
საწვავი საბაზო სადგურებისთვის	505	436
Scratch და SIM ბარათები	236	257
სხვა	4	5
	2,022	3,092

15 სავაჭრო და სხვა მოთხოვნები

	31 დეკემბერი 2018 '000 აშშ დოლარი	31 დეკემბერი 2017 '000 აშშ დოლარი
მოთხოვნები როუმინგ პარტნიორებისგან	2,823	2,620
მოთხოვნები ურთიერთჩართვის მომსახურებიდან	891	1,242
მოთხოვნები „Top-up“ მომსახურების პროვიდერებისგან	720	1,039
მოთხოვნები აბონენტებისგან	351	946
მოთხოვნები არხების იჯარიდან	-	216
სხვა მოთხოვნები	731	970
სავაჭრო და სხვა მოთხოვნები	5,516	7,033

ურთიერთჩართვისა და აბონენტებისგან მოთხოვნები წარმოდგენილია გაუფასურების ზარალის გამოკლებით და განმარტებულია 20(b)(ii) შენიშვნაში.

ინფორმაცია ჯგუფის საკრედიტო და სავალუტო რისკების, სავაჭრო და სხვა მოთხოვნებთან დაკავშირებული გაუფასურებით გამოწვეული ზარალის შესახებ წარმოდგენილია 21-ე შენიშვნაში.

16 ფულადი სახსრები და მისი ეკვივალენტები

	31 დეკემბერი 2018 '000 აშშ დოლარი	31 დეკემბერი 2017 '000 აშშ დოლარი
საბანკო ნაშთები უცხოურ ვალუტაში	13,155	4,688
საბანკო ნაშთები ადგილობრივ ვალუტაში	75	676
სალაროში არსებული თანხები	16	26
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები ფინანსური მდგომარეობის კონსოლიდირებულ ანგარიშგებაში და ფულადი სახსრების მოძრაობის კონსოლიდირებულ ანგარიშგებაში	13,246	5,390

ინფორმაცია ჯგუფის საკრედიტო და სავალუტო რისკებისა და ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების მგრძნობელობის ანალიზი განხილულია 21-ე შენიშვნაში.

17 კაპიტალი

(a) საწესდებო კაპიტალი

საწესდებო კაპიტალი წარმოადგენს კომპანიის სადამფუძნებლო დოკუმენტაციაში განსაზღვრული კაპიტალის ნომინალურ ღირებულებას. საწესდებო კაპიტალის მფლობელებს უფლება აქვთ მიიღონ დროდადრო გამოცხადებული დივიდენდები და ისინი უფლებამოსილი არიან კომპანიის კრებებზე ისარგებლონ მათ საკუთრებაში არსებული წილის შესაბამისი ხმის უფლებით.

(b) დამატებითი შენატანები კაპიტალში

დამატებითი გადახდილი კაპიტალი წარმოადგენს სარგებელს, რომელიც კომპანიის აქციონერების უფლებამოსილების ფარგლებში მოქმედი აქციონერების მიერ იქნა შეტანილი.

(c) დივიდენდები

საქართველოს კანონმდებლობის შესაბამისად, კომპანიის გასაცემი დივიდენდების მოცულობა იზღუდება გაუნაწილებელი მოგების ნაშთით, რომელიც ასახულია ჯგუფის ფასს-ების შესაბამისად მომზადებულ ფინანსურ ანგარიშგებაში. 2017 და 2018 წლებში დივიდენდები არ გამოცხადებულა და გადახდილა.

18 კაპიტალის მართვა

ჯგუფს არ აქვს კაპიტალის მართვის ფორმალური პოლიტიკა, თუმცა ჯგუფის მიზანია უზრუნველყოს ძლიერი კაპიტალის ბაზა ჯგუფის საოპერაციო და სტრატეგიული საჭიროებების დაკმაყოფილებისა და ბიზნესის მომავალი განვითარების შენარჩუნების უზრუნველყოფის მიზნით. ეს მიიღწევა ფულადი სახსრების ეფექტური მართვის, ჯგუფის შემოსავლების და მოგების და გრძელვადიანი საინვესტიციო გეგმების მუდმივი მონიტორინგის გზით, რომელიც ძირითადად ფინანსდება ჯგუფის საოპერაციო ფულადი ნაკადებით და გრძელვადიანი სესხებით. მოცემულ მაჩვენებლებზე დაყრდნობით, ჯგუფი მოელის მოგების სტაბილურ ზრდას.

წლის განმავლობაში კაპიტალის მართვის მიდგომაში ცვლილებები არ განხორციელებულა.

ჯგუფზე არ ვრცელდება ჯგუფის გარეთ დადგენილი კაპიტალის რაიმე მოთხოვნები.

19 სესხები და კრედიტები

წინამდებარე შენიშვნაში მოცემულია ინფორმაცია ჯგუფის პროცენტური სესხებისა და კრედიტების სახელშეკრულებო პირობების შესახებ, რომლებიც შეფასებულია ამორტიზირებული ღირებულებით. დამატებითი ინფორმაციისთვის ჯგუფის საპროცენტო განაკვეთზე, სავალუტო და ლიკვიდურობის რისკებზე დაქვემდებარების შესახებ იხილეთ შენიშვნა 21.

'000 აშშ დოლარი	31 დეკემბერი 2018	31 დეკემბერი 2017
გრძელვადიანი ვალდებულებები		
უზრუნველყოფილი სესხი EBRD-დან	19,525	66,922
	19,525	66,922
მიმდინარე ვალდებულებები		
უზრუნველყოფილი სესხი EBRD-დან	30,768	22,241
	30,768	22,241

(a) სესხის დაფარვის ვადები და გრაფიკი

გადასახდელი სესხების ვადები და პირობები იყო შემდეგი:

'000 აშშ დოლარი	ვალუტა	ნომინალური საპროცენტო განაკვეთი	დაფარვის წელი	31 დეკემბერი 2018		31 დეკემბერი 2017	
				ნომინალური ღირებულება	საბალანსო ღირებულება	ნომინალური ღირებულება	საბალანსო ღირებულება
უზრუნველყოფილი სესხი ფინანსური ინსტიტუტიდან	აშშ დოლარი	4.5% + 3M LIBOR	2019	10,167	9,943	50,594	49,191
უზრუნველყოფილი სესხი ფინანსური ინსტიტუტიდან	აშშ დოლარი	4%+3M LIBOR	2020	40,471	40,350	40,428	39,972
სულ პროცენტური ვალდებულებები				50,638	50,293	91,022	89,163

უზრუნველყოფილი სესხი ფინანსური ინსტიტუტიდან უზრუნველყოფილია ჯგუფის ძირითადი საშუალებით 108,623 ათასი აშშ დოლარის ოდენობით (2017: 119,437 ათასი აშშ დოლარი) და ბანკში არსებული ნაშთებით (იხილეთ შენიშვნა 12).

2017 წლის განმავლობაში, ჯგუფმა მოახდინა EBRD-ს სესხის ძირი თანხის ვადაზე ადრე დაფარვა 45,000 ათასი დოლარის ოდენობით. სესხის წინსწრებით დაფარვის საკომოსიო ამორტიზირებულ იქნა სესხის სახელშეკრულებო ვადის პერიოდზე.

2017 წლის 5 ოქტომბერს ჯგუფმა გააფორმა მეორე სასესხო ხელშეკრულება EBRD-თან, რომლის თანახმადაც, EBRD-მა ხელმისაწვდომი გახადა სესხი 40,000 ათას აშშ დოლარამდე ოდენობით. EBRD-ის დაფინანსების მიზანი იყო აქციონერის, შპს „დელტა კომი“-ს შესაძენად გაცემული, შუალედური სესხის რეფინანსირება.

2018 წლის განმავლობაში ჯგუფმა მოახდინა EBRD-ს სესხის ძირი თანხის ვადაზე ადრე დაფარვა 20,000 ათასი აშშ დოლარის ოდენობით. ჯგუფს არ გადაუხდია სესხის წინსწრებით დაფარვის არსებითი საკომისიო.

(b) ფინანსური ღონისძიებებიდან წარმოშობილი ფულადი სახსრებისა და ვალდებულებების ცვლილებათა შეჯერება

’000 აშშ დოლარი	დამატებითი შენატანები კაპიტალში	სესხები და კრედიტები	სულ
ნაშთი 2018 წლის 1 იანვარს	2,503	89,163	91,666
სესხებიდან მიღებული თანხები	-	-	-
სესხის დაფარვა	-	(40,000)	(40,000)
გადახდილი პროცენტი	-	(4,711)	(4,711)
ტრანზაქციის ხარჯები*	-	-	-
სულ ფულადი ნაკადების ცვლილებები ფინანსური საქმიანობიდან	2,503	44,452	46,955
სხვა ცვლილებები			
საპროცენტო ხარჯი	-	5,748	5,748
უცხოური ვალუტის კურსის ცვლილებით გამოწვეული ზარალი	-	122	122
სულ ვალდებულებებთან დაკავშირებული სხვა ცვლილებები	2,503	50,322	52,825
უცხოურ ვალუტაში გადაყვანით გამოწვეული სხვაობის რეზერვი	-	(29)	(29)
სულ კაპიტალთან დაკავშირებული სხვა ცვლილებები	-	(29)	(29)
ნაშთი 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	2,503	50,293	52,796

'000 აშშ დოლარი	დამატებითი შენატანები კაპიტალში	სესხები და კრედიტები	სულ
ნაშთი 2017 წლის 1 იანვარს	18,948	131,187	150,135
სესხების მიღება	-	40,000	40,000
სესხის დაფარვა	(16,445)	(83,555)	(100,000)
გადახდილი პროცენტი	-	(5,235)	(5,235)
სესხის წინსწრებით დაფარვის წინსწრების საკომისიო	-	(450)	(450)
ტრანზაქციის ხარჯები*	-	(552)	(552)
სულ ფულადი ნაკადების ცვლილებები ფინანსური საქმიანობიდან	2,503	81,395	83,898
სხვა ცვლილებები			
საპროცენტო ხარჯი	-	7,768	7,768
უცხოური ვალუტის კურსის ცვლილებით გამოწვეული მოგება	-	(5,502)	(5,502)
სულ ვალდებულებებთან დაკავშირებული სხვა ცვლილებები	-	2,266	2,266
უცხოურ ვალუტაში გადაყვანით გამოწვეული სხვაობის რეზერვი	-	5,502	5,502
სულ კაპიტალთან დაკავშირებული სხვა ცვლილებები	-	5,502	5,502
ნაშთი 2017 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	2,503	89,163	91,666

*ტრანზაქციის ხარჯი 552 ათასი დოლარის ოდენობით, ჯგუფის მიერ ფინანსური ინსტიტუტიდან სესხის მიღებას უკავშირდება.

20 სავაჭრო და სხვა ვალდებულებები

	31 დეკემბერი 2018 '000 აშშ დოლარი	31 დეკემბერი 2017 '000 აშშ დოლარი
ძირითადი საშუალებების შეძენასთან დაკავშირებული ვალდებულებები	14,029	24,773
სავაჭრო ვალდებულებები	11,065	9,970
ვალდებულებები თანამშრომლების მიმართ	772	852
სავაჭრო და სხვა ვალდებულებები, რომლებიც შესულია სხვა ფინანსური ვალდებულებების კატეგორიაში	25,866	35,595
აქციზის გადასახადის ვალდებულება	44	294
სხვა ვალდებულებები და დარიცხული ხარჯები	473	418
სხვა საგადასახადო ვალდებულება	2,346	2,427
სულ სავაჭრო და სხვა ვალდებულებები	28,729	38,734

ინფორმაცია ჯგუფის სავალუტო და ლიკვიდურობის რისკზე, რომლებიც სავაჭრო და სხვა ვალდებულებებთან არის დაკავშირებული, განხილულია 21-ე შენიშვნაში.

21 სამართლიანი ღირებულება და რისკების მართვა

(a) ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების სამართლიანი ღირებულება

სამართლიანი ღირებულების შეფასების მიზანია ფასის განსაზღვრა, რომელიც მიიღება აქტივის გაყიდვისგან, ან გადახდილი იქნება ვალდებულების გადაცემისთვის, ბაზრის მონაწილეებს შორის ოპერაციის ფარგლებში, შეფასების თარიღისთვის. თუმცა, შეფასების სუბიექტურობიდან გამომდინარე, რეალური სამართლიანი ღირებულება არ უნდა იყოს ინტერპრეტირებული, როგორც შესრულებადი აქტივის დაუყოვნებლივ გაყიდვისას ან ვალდებულების გადაცემისას.

ჯგუფმა განსაზღვრა ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების სამართლიანი ღირებულება შეფასების ტექნიკის გამოყენებით. შეფასების ტექნიკის მიზანია სამართლიანი ღირებულების განსაზღვრა, რომელიც ასახავს ფასს, რომელიც მიიღება აქტივების გაყიდვიდან ან გადაიხდება ვალდებულებების გადაცემით შეფასების დღეს ბაზრის მონაწილეთა შორის სტანდარტულ ოპერაციებში. გამოყენებული შეფასების ტექნიკა წარმოადგენს დისკონტირებული ფულადი ნაკადების მოდელს. ყველა ფინანსური აქტივისა და ვალდებულების სამართლიანი ღირებულება დაანგარიშდება მომავალი ძირი თანხისა და საპროცენტო ფულადი ნაკადების მიმდინარე ღირებულების საფუძველზე, რომელიც დისკონტირებულია საანგარიშგებო თარიღისთვის საბაზრო საპროცენტო განაკვეთით.

ხელმძღვანელობას მიაჩნია, რომ ჯგუფის ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების სამართლიანი ღირებულება მათ საბალანსო ღირებულებას უახლოვდება.

(b) ფინანსური რისკის მართვა

ფინანსური ინსტრუმენტების გამოყენებიდან გამომდინარე, ჯგუფი შემდეგი რისკების წინაშე დგას:

- საკრედიტო რისკი – შენიშვნა 21(b)(ii);
- ლიკვიდურობის რისკი – შენიშვნა 21 (b)(iii);
- საბაზრო რისკი – შენიშვნა 21 (b)(iv).

(i) რისკების მართვის სისტემა

გენერალური დირექტორის პირველი მოადგილეს და გენერალური დირექტორის მოადგილეს ფინანსურ დარგში აქვთ მთლიანი პასუხისმგებლობა ჯგუფის რისკების მართვის სტრუქტურის დაწესებასა და ზედამხედველობაზე. ჯგუფის რისკების მართვის პოლიტიკები განისაზღვრება ჯგუფის წინაშე მდგარი რისკების იდენტიფიცირებისა და ანალიზის მიზნით, რომლითაც დგინდება რისკების შესაბამისი ზღვრები და საკონტროლო მექანიზმები, ასევე ხორციელდება რისკების მონიტორინგი და ლიმიტების განსაზღვრა. რისკების მართვის პოლიტიკა და სისტემა რეგულარულად განიხილება, რათა აისახოს შესაბამისი ცვლილებები საბაზრო პირობებში და ჯგუფის საქმიანობაში.

(ii) საკრედიტო რისკი

საკრედიტო რისკი არის ჯგუფის ფინანსური დანაკარგის რისკი, როდესაც მომხმარებელი ან ფინანსური ინსტრუმენტის მფლობელი მეორე მხარე ვერ ასრულებს ხელშეკრულებით გათვალისწინებულ ვალდებულებებს და ის უმეტესად წარმოიშვება ჯგუფის მომხმარებლების მიმართ არსებული მოთხოვნებიდან.

საკრედიტო რისკზე დაქვემდებარება

ფინანსური აქტივების საბალანსო ღირებულება წარმოადგენს მაქსიმალურ საკრედიტო რისკს. მაქსიმალური დაქვემდებარება საკრედიტო რისკზე ანგარიშგების წარდგენის თარიღისთვის იყო შემდეგი:

'000 აშშ დოლარი	საბალანსო ღირებულება	
	31 დეკემბერი 2018	31 დეკემბერი 2017
სავაჭრო და სხვა მოთხოვნები	5,516	7,033
ფულადი და მათი ეკვივალენტები	13,230	5,364
	18,746	12,397

სავაჭრო და სხვა მოთხოვნები

ჯგუფის საკრედიტო რისკზე ძირითადად მოქმედებს თითოეული კლიენტის ინდივიდუალური მახასიათებლები. ჯგუფის მომხმარებელთა ბაზის დემოგრაფიული მაჩვენებლები, მათ შორის ინდუსტრიისა და ქვეყნის დეფოლტის რისკის ჩათვლით, რომელშიც ფუნქციონირებენ კლიენტები, ნაკლები გავლენა აქვთ საკრედიტო რისკზე.

საკრედიტო რისკი იმართება კლიენტებისგან ავანსების მოთხოვნის და მათი კრედიტუნარიანობის შეფასების გზით, ჯგუფის სტანდარტული გადახდის განხორციელებამდე და მომსახურების პირობების შეთავაზებამდე. სავაჭრო და სხვა მოთხოვნებთან მიმართებაში ზოგადად არ მოითხოვება უზრუნველყოფა.

კლიენტთა საკრედიტო რისკის მონიტორინგის პროცესში, კლიენტები ჯგუფდებიან მათი საკრედიტო მახასიათებლების შესაბამისად, ისინი იყოფიან ფიზიკური და იურიდიულ პირებად, საცალო თუ საბითუმო მომხმარებლებად, ასევე გათვალისწინებულია მათი გეოგრაფიული ადგილმდებარეობა, ინდუსტრია, ვადიანობის პროფილი და წარსული ფინანსური სირთულეების გამოცდილება.

სავაჭრო და სხვა მოთხოვნები უკავშირდება ჯგუფის აბონენტებს, ურთიერთჩართვის პარტნიორებს, როუმინგის პარტნიორებს, სატელეკომუნიკაციო მოწყობილობით მოვაჭრე პარტნიორებს, დილერებს და სხვა საბითუმო და საცალო კლიენტებს.

ჯგუფი ადგენს გაუფასურების რეზერვს, რომელიც წარმოადგენს სავაჭრო და სხვა მოთხოვნებთან მიმართებაში მის მიერ გასაწევი ზარალის ოდენობის ვარაუდს. ამ რეზერვის ძირითადი კომპონენტია ჯგუფური ზარალის კომპონენტი.

მაქსიმალური საკრედიტო რისკი სავაჭრო და სხვა მოთხოვნებისათვის, საანგარიშგებო თარიღისთვის, გეოგრაფიული რეგიონების მიხედვით იყო შემდეგი:

'000 აშშ დოლარი	საბალანსო ღირებულება	
	31 დეკემბერი 2018	31 დეკემბერი 2017
ადგილობრივი	2,570	3,455
ევროპისა და დსთ-ს ქვეყნები	2,946	3,578
	5,516	7,033

მაქსიმალური საკრედიტო რისკი სავაჭრო და სხვა მოთხოვნებისათვის საანგარიშგებო თარიღისთვის კლიენტების სახეობის მიხედვით იყო შემდეგი:

'000 აშშ დოლარი	საბალანსო ღირებულება	
	31 დეკემბერი 2018	31 დეკემბერი 2017
საბითუმო კლიენტები	5,165	6,087
საცალო კლიენტები	351	946
	5,516	7,033

ჯგუფს არ გააჩნია კლიენტების მნიშვნელოვანი კონცენტრაცია.

გაუფასურების ზარალი

სავაჭრო და სხვა მოთხოვნების ვადიანობა ანგარიშგების წარდგენის თარიღისთვის იყო შემდეგი:

'000 აშშ დოლარი	ბრუტო 31 დეკემბერი, 2018 წელი	გაუფასურება 31 დეკემბერი, 2018 წელი	ბრუტო 31 დეკემბერი, 2017 წელი	გაუფასურება 31 დეკემბერი, 2017 წელი
ვადაგადაცილების გარეშე 0-დან 30 დღემდე	4,232	-	4,714	-
ვადაგადაცილებული 31-დან 120 დღემდე	508	-	748	-
ვადაგადაცილებული 120 დღეზე მეტი ვადაგადაცილება	1,919	1,143	2,456	885
	7,227	7,227	4,757	4,757
	13,886	8,370	12,675	5,642

გაუფასურების რეზერვში სავაჭრო და სხვა მოთხოვნებთან დაკავშირებული მოძრაობა წლის განმავლობაში იყო შემდეგი:

	2018 '000 აშშ დოლარი	2017 '000 აშშ დოლარი
ნაშთი 1 იანვრის მდგომარეობით	5,642	4,290
ხარჯი წლის განმავლობაში	2,733	1,311
ჩამოწერა	(127)	-
გაცვლითი კურსის მოძრაობების ეფექტი	122	41
ნაშთი 31 დეკემბერს	8,370	5,642

120 დღეზე მეტი ვადაგადაცილების მქონე კლიენტების მიმართ არსებულ სავაჭრო და სხვა მოთხოვნებზე გამოყენებულია 100%-იანი გაუფასურების განაკვეთი, უფრო დაბალი გაუფასურების ზარალი გამოიყენება სავაჭრო და სხვა მოთხოვნების ვადიანობის კატეგორიებისთვის, რომლებიც უფრო ნაკლები პერიოდებით იყო ვადაგადაცილებული.

სავაჭრო და სხვა მოთხოვნების ანარიცხის ანგარიშზე ტარდება გაუფასურებით გამოწვეული ყველა ზარალი იმ ეტაპამდე, სანამ მისი უკან ამოღების ყველანაირი შესაძლებლობა არ ამოიწურება. ამის შემდგომ ფინანსური აქტივი მიიჩნევა უიმედოდ და პირდაპირ ჩამოიწერება.

საბანკო ნაშთები

ფულადი სახსრები განთავსებულია დადებითი საკრედიტო რეიტინგის მქონე უცხოურ და ქართულ ბანკებში. ფულადი სახსრების მნიშვნელოვანი ნაწილი მოკლევადიანი დეფოლტის B განაკვეთის მქონე ოთხ ქართულ ბანკშია განთავსებული.

ხელმძღვანელობა არ მოელოა, რომ რომელიმე მხარე ვერ შეძლებს მის მიერ ნაკისრი ვალდებულებების დაკმაყოფილებას.

(iii) ლიკვიდურობის რისკი

ლიკვიდურობის რისკი არის ისეთი რისკი, რომლის დროსაც ჯგუფს ექმნება სირთულეები ნაკისრი ფინანსური ვალდებულებების შესრულებაში და რომელთა დასაფარად საჭიროა ფულის ან სხვა ფინანსური აქტივის მიწოდება. ჯგუფი შეძლებისდაგვარად ცდილობს ლიკვიდურობის მართვის უზრუნველყოფას, რათა ყოველთვის ჰქონდეს ვალდებულების ვადაში დაფარვის შესაძლებლობა, როგორც ჩვეულებრივ, ასევე კრიზისულ პერიოდში არასაჭირო დანაკარგების ან ჯგუფის რეპუტაციისთვის ზიანის მიყენების თავიდან ასაცილებლად.

ჯგუფში ყოველდღიურად ხდება ფულადი სახსრების შემოსვლა კლიენტებისგან.

ქვემოთ მოცემულია ფინანსური ვალდებულებების სახელშეკრულებო ვადიანობა, მოსალოდნელი საპროცენტო გადახდების ჩათვლით:

31 დეკემბერი 2018

'000 აშშ დოლარი	საბალანსო ღირებულება	სახელშეკრუ- ლებო ფულადი ნაკადები	1 წლამდე	1-დან 2 წლამდე	2-დან 5 წლამდე	5 წელზე მეტი
არა წარმოებული ფინანსური ვალდებულებები						
უზრუნველყოფილი სესხები						
ფინანსური ინსტიტუტისგან	50,293	53,204	32,382	20,822	-	-
სავაჭრო და სხვა						
ვალდებულებები	25,866	25,866	25,866	-	-	-
	76,159	79,070	58,248	20,822	-	-

31 დეკემბერი 2017

'000 აშშ დოლარი	საბალანსო ღირებულება	სახელშეკრუ- ლებო ფულადი ნაკადები	1 წლამდე	1-დან 2 წლამდე	2-დან 5 წლამდე	5 წელზე მეტი
არა წარმოებული ფინანსური ვალდებულებები						
უზრუნველყოფილი სესხი						
ფინანსური ინსტიტუტისგან	89,163	98,763	24,748	43,108	30,907	-
სავაჭრო და სხვა						
ვალდებულებები	35,595	35,595	35,595	-	-	-
	124,758	134,358	60,343	43,108	30,907	-

მოსალოდნელი არ არის, რომ ვადიანობის ანალიზში გათვალისწინებული ფულადი სახსრების გადინებას ადგილი ჰქონდეს მოსალოდნელზე მნიშვნელოვნად ადრე ან არსებითად განსხვავებული ოდენობით.

(iv) საბაზრო რისკი

საბაზრო რისკი წარმოადგენს საბაზრო ფასების ცვალებადობის რისკს, რაც მოიცავს სავალუტო გაცვლით კურსების, საპროცენტო განაკვეთებისა და კაპიტალის ღირებულების ცვალებადობის რისკს, რამაც შესაძლოა გავლენა იქონიოს ჯგუფის შემოსავლებზე ან მის ხელთ არსებული ფინანსური ინსტრუმენტების ღირებულებაზე. საბაზრო რისკების მართვის მიზანია საბაზრო რისკების საფრთხის მართვა და კონტროლი მისაღები პარამეტრების საფუძველზე ამონაგების ოპტიმიზაციის ფონზე.

სავალუტო რისკი

ჯგუფი დგას სავალუტო რისკის წინაშე რეალიზაციის, შესყიდვების და სესხების იმ პოზიციებზე, რომლის ვალუტა განსხვავებულია ლარისგან. უცხოური ვალუტა, რომლებშიც ამგვარი ოპერაციებია დენომინირებული, ძირითადად არის აშშ დოლარი (USD) და ევრო (EUR).

სავალუტო რისკზე დაქვემდებარება

ჯგუფის დაქვემდებარება უცხოური ვალუტის რისკზე ნომინალური ოდენობის მიხედვით, იყო შემდეგი:

'000 აშშ დოლარი	აშშ დოლარში დენომინირებული 31 დეკემბერი, 2018 წელი	ევროში დენომინირებული 31 დეკემბერი, 2018 წელი	აშშ დოლარში დენომინირებული 31 დეკემბერი, 2017 წელი	ევროში დენომინირებული 31 დეკემბერი, 2017 წელი
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	13,055	100	4,347	341
სავაჭრო და სხვა მოთხოვნები	3,742	31	3,724	89
სესხები და კრედიტები	(50,293)	-	(89,163)	-
სავაჭრო და სხვა ვალდებულებები	(15,343)	(190)	(26,560)	(1,206)
წმინდა დაქვემდებარება	(48,840)	(59)	(107,652)	(776)

წლის განმავლობაში გამოყენებულ იქნა შემდეგი გაცვლითი კურსები:

ლარში	საშუალო განაკვეთი 2018 წელი	საშუალო განაკვეთი 2017 წელი	ანგარიშგების წარდგენის თარიღის სპოტ- განაკვეთი 31 დეკემბერი, 2018 წელი	ანგარიშგების წარდგენის თარიღის სპოტ- განაკვეთი 31 დეკემბერი, 2017 წელი
1 აშშ დოლარი	2.5345	2.5086	2.6766	2.5922
1 ევრო	2.9913	2.8322	3.0701	3.1044

მგრძნობელობის ანალიზი

აშშ დოლარსა და ევროსთან მიმართებაში ლარის გონივრული შესაძლო გამყარება 2018 წლის და 2017 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით ქვემოთ მითითებულის შესაბამისად იმოქმედებდა აშშ დოლარსა და ევროში დენომინირებული ფინანსური ინსტრუმენტების შეფასებაზე და ასევე შეცვლიდა კაპიტალს და მოგებას ან ზარალს დაბეგვრამდე, ქვემოთ ნაჩვენები თანხით. ანალიზი ითვალისწინებს, რომ ყველა სხვა ცვლადი, კერძოდ კი საპროცენტო განაკვეთები, უცვლელი დარჩება და ის გამორიცხავს სამომავლო ყიდვა-გაყიდვების ნებისმიერ გავლენას.

31 დეკემბერი 2018	მოგება ან ზარალი '000 აშშ დოლარი
აშშ დოლარი (10% მოძრაობა)	4,884
ევრო (10% მოძრაობა)	6
31 დეკემბერი 2017	მოგება ან ზარალი '000 აშშ დოლარი
აშშ დოლარი (10% მოძრაობა)	10,754
ევრო (10% მოძრაობა)	78

საპროცენტო განაკვეთის რისკი

საპროცენტო განაკვეთის ცვლილება, უპირველეს ყოვლისა, დიდ გავლენას ახდენს სესხებსა და ვალდებულებებზე, რადგან ეს გამოიწვევს სესხის სამართლიანი ღირებულების (სესხი ფიქსირებული განაკვეთით) ცვლილებას ან გავლენას მოახდენს მომავალში ფულადი ნაკადების

მომდროებაზე (სესხი ცვალებადი განაკვეთით). ხელმძღვანელობას არ აქვს ფორმალური პოლიტიკა იმის დასადგენად, ჯგუფის ფინანსური ვალდებულებებიდან რამდენი უნდა იყოს ფიქსირებული და რამდენი ცვალებადი საპროცენტო განაკვეთით. თუმცა ახალი სესხის აღების დროს, გადაწყვეტილების მიღებისას, მენეჯმენტი ხელმძღვანელობს საკუთარი მოსაზრებით სესხის მოსალოდნელი სარგებლობის პერიოდის დასრულებამდე რომელი საპროცენტო განაკვეთი უფრო მომგებიანი იქნება ჯგუფისთვის - ფიქსირებული თუ ცვალებადი.

საპროცენტო განაკვეთის რისკის გავლენა

ანგარიშგების წარდგენის თარიღისთვის ჯგუფის პროცენტის მატარებელი ფინანსური ინსტრუმენტების საპროცენტო განაკვეთის პროფილი იყო შემდეგი:

	2018 '000 აშშ დოლარი	2017 '000 აშშ დოლარი
ფიქსირებული საპროცენტო განაკვეთის მქონე ინსტრუმენტები		
ფინანსური აქტივები	13,230	5,364
	13,230	5,364
ცვალებადი საპროცენტო განაკვეთის მქონე ინსტრუმენტები		
ფინანსური ვალდებულებები	(50,293)	(89,163)
	(50,293)	(89,163)

სამართლიანი ღირებულების მგრძნობელობის ანალიზი ფიქსირებული საპროცენტო განაკვეთის მქონე ინსტრუმენტებისთვის

ჯგუფი არ აღრიცხავს ფიქსირებული განაკვეთის მქონე ფინანსურ ინსტრუმენტს სამართლიანი ღირებულებით, მოგებაში ან ზარალში ასახვით, ან როგორც გასაყიდად გამიზნულს. შესაბამისად, ანგარიშგების წარდგენის თარიღისთვის, საპროცენტო განაკვეთის ცვლილება ვერანაირ გავლენას ვერ მოახდენს მოგება-ზარალზე ან კაპიტალზე.

ფულადი ნაკადების მგრძნობელობის ანალიზი ცვალებადი საპროცენტო განაკვეთის მქონე ინსტრუმენტებისთვის

100 საბაზისო პუნქტიანი შესაძლო ცვლილება, საპროცენტო განაკვეთებში, ანგარიშგების წარდგენის თარიღისთვის გავლენას იქონიებს მოგებაზე ან ზარალზე დაბეგვრამდე 503 ათასი აშშ დოლარის ოდენობით. ეს ანალიზი განსაზღვრავს, რომ ყველა სხვა ცვალებადი მაჩვენებელი, კონკრეტულად, უცხოური ვალუტის გაცვლითი კურსები, რჩება უცვლელი.

22 შვილობილი კომპანიები

2016 წელს კომპანიამ შეიძინა შპს „დელტა კომისი“ 100%-იანი წილი (იხილეთ შენიშვნა 1 (b)). 2017 წლის 28 თებერვალს „დელტა კომი“-მა შეირჩა ყველა შვილობილი, გარდა 4 K Communication LLC-სა. 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით შპს „დელტა კომი“ ფლობს წილს შემდეგ საწარმოებში:

შვილობილი კომპანია	რეგისტრაციის ქვეყანა	ძირითადი საქმიანობა	საკუთრება
K Communication LLC	სომხეთი	ინტერნეტ მომსახურების გაწევა	75%

23 კაპიტალური ვალდებულებები

2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ჯგუფს აქვს დარჩენილი სახელმეკრულებო ვალდებულება 13,312 ათასი აშშ დოლარის ოდენობით (2017 წელს: 11,201 ათასი აშშ დოლარი) ძირითადი საშუალებების შესყიდვაზე.

24 პირობითი ვალდებულებები

(a) დაზღვევა

სადაზღვევო ინდუსტრია საქართველოში განვითარების ეტაპზეა და მსოფლიოს სხვადასხვა კუთხეში არსებული დაზღვევის მრავალი სახეობა, ზოგადად, ჯერ ხელმიუწვდომელია საქართველოსათვის. ჯგუფს სრულად არ აქვს დაზღვეული ძირითადი საშუალებები, ბიზნეს-საქმიანობის წყვეტა, ან ქონების და გარემოს დაზიანების გამო მესამე მხარის ვალდებულება, რომელიც წარმოიშვება ჯგუფის საკუთრებაში ან მისი ოპერაციების შედეგად მომხდარი უბედური შემთხვევების საფუძველზე. სანამ ჯგუფი არ უზრუნველყოფს შესაფერის სადაზღვეო გარანტიებს, მუდამ იარსებებს იმის რისკი, რომ კონკრეტული აქტივის განადგურებით ან დაკარგვით ჯგუფის საოპერაციო და ფინანსურ მდგომარეობას მიაღებავს სერიოზული ზიანი.

(b) პირობითი საგადასახადო ვალდებულებები

საქართველოში საგადასახადო სისტემა შედარებით ახალია და ხასიათდება ხშირი საკანონმდებლო ცვლილებებით, ოფიციალური განცხადებებით და სასამართლო გადაწყვეტილებებით, რომლებიც ზოგჯერ ბუნდოვანი და ურთიერთგამომრიცხავია და ერთმანეთისგან განსხვავებული ინტერპრეტაციების საშუალებას იძლევა. საგადასახადო კანონმდებლობის დარღვევის შემთხვევაში, საგადასახადო ორგანოს არ შეუძლია დააკისროს რაიმე დამატებითი საგადასახადო ვალდებულება, ჯარიმა ან საურავი, თუ სამართალდარღვევიდან გასულია სამი წელი. ეს ვითარება ქმნის საგადასახადო რისკებს, რომლებიც, სხვა ქვეყნებთან შედარებით, საქართველოში გაცილებით მაღალია. ხელმძღვანელობა თვლის, რომ საგადასახადო ვალდებულებები ადეკვატურია მოქმედი საგადასახადო კოდექსის, ოფიციალური განცხადებებისა და სასამართლო გადაწყვეტილებების ინტერპრეტაციისა. საგადასახადო ორგანოების მიერ აღნიშნული ინტერპრეტაციები შესაძლოა განსხვავდებოდეს ჯგუფის ინტერპრეტაციისგან და თუ საგადასახადო ორგანომ შეძლო საკუთარი ინტერპრეტირების არგუმენტირება, მაშინ აღნიშნულმა გარემოებამ შეიძლება მნიშვნელოვანი გავლენა მოახდინოს წინამდებარე ფინანსურ ანგარიშგებაზე.

ჯგუფის საგადასახადო პოზიცია 2015 წლის 1 ივლისამდე დახურულია 2016 წელს დასრულებული საგადასახადო გამოძიების მიერ. საქართველოს საგადასახადო უწყებებს ჯგუფისთვის არ დაუკისრებია არსებითი დამატებითი გადასახადი ან რაიმე ჯარიმა. ხელმძღვანელობა მოელის ზემოთ ხსენებული რისკის შემსუბუქებას დადებითი რეპუტაციის მქონე ჯგუფის მიერ ყოველწლიური საგადასახადო მიმოხილვის ჩატარების გზით.

25 ოპერაციები დაკავშირებულ მხარეებთან

(a) კონტროლის ურთიერობები

ჯგუფის უშუალო და საბოლოო მშობელი კომპანიაა „International TC LLC“. ჯგუფის საბოლოო მაკონტროლებელი ფიზიკური პირია დოქტორი გიორგი ჯოხთაბერიძე.

ჯგუფის საბოლოო მშობელი კომპანია არ გამოსცემს საჯაროდ ხელმისაწვდომ ფინანსურ ანგარიშგებას.

(b) ოპერაციები წამყვან ხელმძღვანელობასა და ოჯახის წევრებთან

(i) წამყვანი ხელმძღვანელობის ანაზღაურება

წამყვანი ხელმძღვანელობის ანაზღაურება წლის განმავლობაში, რომელიც თანამშრომელთა ხარჯებშია შესული, არის შემდეგი:

	2018 ‘000 აშშ დოლარი	2017 ‘000 აშშ დოლარი
ხელფასები და ბონუსები	796	850

(c) ოპერაციები საერთო კონტროლის ქვეშ მყოფ საწარმოებთან

(i) შემოსავალი

	ტრანზაქციის ღირებულება 2018 წელი	დარჩენილი ნაშთი 2018 წელი	ტრანზაქციის ღირებულება 2017 წელი	დარჩენილი ნაშთი 2017 წელი
‘000 აშშ დოლარი სხვა შემოსავალი	12	19	48	9

(ii) ხარჯები

	ტრანზაქციის ღირებულება 2018 წელი	დარჩენილი ნაშთი 2018 წელი	ტრანზაქციის ღირებულება 2017 წელი	დარჩენილი ნაშთი 2017 წელი
‘000 აშშ დოლარი სარეკლამო ხარჯი	476	88	573	45

	ტრანზაქციის ღირებულება 2018 წელი	დარჩენილი ნაშთი 2018 წელი	ტრანზაქციის ღირებულება 2017 წელი	დარჩენილი ნაშთი 2017 წელი
‘000 აშშ დოლარი საიჯარო ხარჯი	24	7	62	5

(d) ოპერაციები აქციონერებთან

	ტრანზაქციის ღირებულება 2018 წელი	დარჩენილი ნაშთი 2018 წელი	ტრანზაქციის ღირებულება 2017 წელი	დარჩენილი ნაშთი 2017 წელი
‘000 აშშ დოლარი (გადახდილი)/ მიღებული სესხი	-	-	(50,000)	-

2017 წლის განმავლობაში 1,696 ათასი დოლარის ოდენობით (2016 წელს: 327 ათასი აშშ დოლარი) საპროცენტო ხარჯი აღიარდა მოგებაში და ზარალში აქციონერისგან მიღებულ სესხთან მიმართებაში. სესხი აქციონერისგან სრულად დაიფარა 2017 წელს.

26 შეფასების საფუძველი

წინამდებარე კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება მომზადებულია ისტორიული ღირებულების საფუძველზე; გარდა იმისა, რომ ძირითადი საშუალებები გადაფასებულ იქნა, ფასს-ების მიღების შემადგენელი ნაწილის სახით მოსალოდნელი ღირებულების განსაზღვრის მიზნით, ხოლო შეძენილი ბიზნესების იდენტიფიცირებადი წმინდა აქტივები შეფასებული იქნა სამართლიანი ღირებულებით მათი ნასყიდობის თარიღისთვის.

27 მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკები

ქვემოთ წარმოდგენილი სააღრიცხვო პოლიტიკები იდენტურად გამოიყენება, როგორც წინამდებარე კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაში წარმოდგენილ ყველა პერიოდთან მიმართებაში, ასევე ჯგუფში შემავალი კომპანიების მიერ, თუ სხვანაირად არ არის აღნიშნული (იხ. შენიშვნა 5).

(a) კონსოლიდირების საფუძველი

(i) საწარმოთა გაერთიანება

საწარმოთა გაერთიანება აღირიცხება შეძენის მეთოდის გამოყენებით შეძენის თარიღისთვის, რომელიც წარმოადგენს თარიღს, როდესაც კონტროლი ჯგუფს გადაეცემა.

ჯგუფი გუდვილის შეფასებას ახდენს შეძენის თარიღისთვის, როგორც:

- განხორციელებული გადახდების სამართლიან ღირებულებას; დამატებული
- არაკონტროლირებადი წილის აღიარებული თანხა შესაძენ კომპანიაში; დამატებული
- თუ საწარმოს გაერთიანება ხდება ეტაპობრივად, მანამდე არსებული მონაწილეობის წილი შესაძენ კომპანიაში; გამოკლებული
- იდენტიფიცირებული შეძენილი აქტივებისა და ნაკისრი ვალდებულებების წმინდა აღიარებული თანხა (ძირითადად, სამართლიანი ღირებულება).

თუ ნამატი უარყოფითია, ხელსაყრელი შესყიდვიდან მიღებული შემოსულობა აღიარდება უშუალოდ მოგება-ზარალში. განხორციელებული გადახდები არ მოიცავს შესყიდვამდე გაწეულ დანახარჯებს. ასეთი თანხები ზოგადად აღიარდება მოგება-ზარალში. ტრანზაქციის ხარჯები, გარდა სესხის ან ფასიანი ქაღალდების გამოცემასთან დაკავშირებულისა, რომელსაც ჯგუფი გასწევს საწარმოთა გაერთიანებასთან დაკავშირებით, აღიარდება ხარჯებში მათი წარმოშობისთანავე.

ნებისმიერი პირობითი ანაზღაურების ვალდებულება აღიარდება შეძენის თარიღში სამართლიანი ღირებულებით. თუ პირობითი კომპენსაცია კლასიფიცირებულია როგორც კაპიტალი, მისი ხელახლა შეფასება არ ხდება და გადახდა აღირიცხება კაპიტალის ფარგლებში. სხვაგვარად, შემდგომი ცვლილებები პირობითი გადახდის სამართლიან ღირებულებაში აღიარდება მოგებაში ან ზარალში.

(ii) არაკონტროლირებადი ინტერესები

არაკონტროლირებადი ინტერესების შეფასება ხდება წილის მყიდველის იდენტიფიცირებადი წმინდა აქტივების პროპორციული წილით შესყიდვის თარიღში. შვილობილ კომპანიაში ჯგუფის ინტერესის ცვლილება, რომელიც არ იწვევს კონტროლის დაკარგვას, აღირიცხება წილობრივი მონაწილეობის გარიგების სახით.

(iii) შვილობილი კომპანიები

შვილობილი კომპანიები წარმოადგენენ ჯგუფის მიერ კონტროლირებად სტრუქტურულ ერთეულებს. ჯგუფი აკონტროლებს საწარმოს თუ მას აქვს შვილობილ კომპანიაში ჩართულობით ცვალებადი ამონაგების მიღების და ასევე ამონაგებზე გავლენის მოხდენის უფლებამოსილება. შვილობილი კომპანიების ფინანსური ანგარიშები ჩართულია კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაში, კონტროლის დაწყების მომენტიდან, მისი შეწყვეტის მომენტამდე. შვილობილი კომპანიების სააღრიცხვო პოლიტიკა იცვლება საჭიროებისამებრ, რათა შესაბამისობაში მოვიდეს ჯგუფის მიერ მიღებულ ერთიან სააღრიცხვო პოლიტიკასთან. შვილობილ კომპანიაში არაკონტროლირებადი წილის ზარალი მიკუთვნებულია არაკონტროლირებად წილზე მიუხედავად იმისა, იწვევს ეს თუ არა არაკონტროლირებადი წილის უარყოფით ბალანსს.

(iv) კონსოლიდირებისას ელიმინირებული შიდაჯგუფური ოპერაციები

შიდაჯგუფური ნაშთები და ოპერაციები, ასევე ნებისმიერი არარეალიზებული შემოსავალი და ხარჯი, რომელიც შიდაჯგუფური ოპერაციებიდან წარმოიშება, კონსოლიდირებისას ელიმინირდება.

(b) შემოსავალი მომსახურებებიდან

ჯგუფმა თავდაპირველად გამოიყენა ფასს 15-ი 2018 წლის 1 იანვრიდან. ინფორმაცია მომხმარებლებთან გაფორმებულ ხელშეკრულებებთან დაკავშირებულ ჯგუფის სააღრიცხვო პოლიტიკებზე იხილეთ შენიშვნა 6-ში. ფასს 15-ს თავდაპირველი გამოყენების გავლენა აღწერილია მე-5-ე შენიშვნაში.

(c) ხარჯები

ხარჯების აღიარება ხდება დარიცხვის პრინციპის საფუძველზე იმ სააღრიცხვო პერიოდში, რომელშიც ხდება შესაბამისი მომსახურების გაწევა.

(d) ფინანსური შემოსავალი და ხარჯები

ჯგუფის ფინანსური შემოსავალი და ფინანსური ხარჯები მოიცავს შემდეგს:

- საპროცენტო შემოსავალი ინვესტირებული თანხებიდან;
- საპროცენტო ხარჯი ამორტიზირებული ღირებულებით შეფასებული ფინანსურ ვალდებულებებზე;
- უცხოური ვალუტის კურსის ცვლილებით გამოწვეული საკურსო შემოსავალი ან ზარალი ფინანსურ აქტივებსა ან ფინანსურ ვალდებულებებზე.

საპროცენტო შემოსავალი და საპროცენტო ხარჯი აღიარდება მათი დარიცხვისთანავე მოგებაში ან ზარალში, ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის მეთოდის გამოყენებით.

უცხოური ვალუტის კურსის ცვლილებით გამოწვეული მოგება და ზარალი ანგარიშგებაში წარმოდგენილია ბრუტო საფუძველზე.

(e) ოპერაციები უცხოურ ვალუტაში

ოპერაციები უცხოურ ვალუტაში გადაყვანილია ლარში ოპერაციების თარიღის შესაბამისი გაცვლითი კურსით. უცხოურ ვალუტაში დენომინირებული ფულადი აქტივებისა და ვალდებულებების კონვერტირება ხდება ანგარიშსწორების წარდგენის თარიღისათვის არსებული გაცვლითი კურსით, ჯგუფის სამუშაო ვალუტაში. უცხოური ვალუტის კურსის ცვლილებით გამოწვეული მოგება ან ზარალი ფულად მუხლებზე წარმოდგენს პერიოდის დასაწყისში არსებული საპროცენტო განაკვეთით და პერიოდის განმავლობაში

განხორციელებული გადახდებით დაკორექტირებული, მოქმედი ვალუტის ამორტიზირებადი ღირებულებისა და პერიოდის ბოლოს არსებული, შესაბამისი გაცვლითი კურსით დაკორექტირებული, უცხოურ ვალუტაში გამოსახული ამორტიზირებადი ღირებულების სხვაობას.

არაფულადი მუხლები, რომელთა ისტორიული ღირებულება უცხოურ ვალუტაშია შეფასებული, კონვერტირდება ტრანზაქციის განხორციელების თარიღისათვის არსებული შესაბამისი კურსით.

უცხოური ვალუტის კონვერტაციით მიღებული სხვაობა აღიარდება მოგებაში ან ზარალში.

(f) თანამშრომელთა მოკლევადიანი სარგებელი

თანამშრომელთა მოკლევადიანი ანაზღაურების ვალდებულებები ფასდება არადისკონტირებულ საფუძველზე და აღირიცხება შესაბამისი მომსახურების გაწევისას. ვალდებულება აღიარდება იმ თანხით, რომლის გადახდაც მოსალოდნელია მოკლევადიან პერიოდში, ფულადი ბონუსების სახით, თუ ჯგუფს აქვს მიმდინარე სამართლებრივი და კონსტრუქციული ვალდებულება გადაიხადოს ამგვარი თანხა თანამშრომლის მიერ წარსულში გაწეული მომსახურებისთვის და ამგვარი ვალდებულება შეიძლება საიმედოდ იქნას შეფასებული.

(g) მოგების გადასახადი

მოგების გადასახადის ხარჯი მოიცავს მიმდინარე და გადავადებულ გადასახადებს. მიმდინარე და გადავადებული გადასახადები აღიარდება მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში გარდა იმ ნაწილისა, რომელიც აღიარდება სხვა ერთობლივ შემოსავალში ან პირდაპირ კაპიტალში.

(i) მიმდინარე გადასახადი

მიმდინარე მოგების გადასახადის ხარჯი არის აღნიშნული წლის დასაბეგრი მოგების ან ზარალის საფუძველზე წარმოქმნილი მოსალოდნელი საგადასახადო ვალდებულება, იმ საგადასახადო განაკვეთის გამოყენებით, რომელიც ძალაშია საანგარიშგებო თარიღისათვის. მიმდინარე მოგების გადასახადის ხარჯი აგრეთვე წარმოადგენს წინა წლების საგადასახადო ვალდებულების ნებისმიერ კორექტირებას. მიმდინარე საგადასახადო ვალდებულება ასევე მოიცავს დივიდენდებიდან წარმოშობილ ნებისმიერ საგადასახადო ვალდებულებას.

2016 წლის 13 მაისს საქართველოს პარლამენტმა მიიღო კანონპროექტი მოგების გადასახადის რეფორმის შესახებ (რომელიც ასევე ცნობილია მოგების გადასახადის ესტონური მოდელის სახელით), რაც ნიშნავს დაბეგვრის მომენტის გადატანას მოგების გამომუშავების თარიღიდან მისი გაცემის თარიღამდე. კანონი ძალაში შევიდა 2016 წლიდან და გამოიყენება საგადასახადო პერიოდებისთვის 2017 წლის 1 იანვრის შემდეგ ყველა იურიდიული პირისთვის, გარდა ფინანსური ინსტიტუტებისა (როგორც არის ბანკები, სადაზღვევო კომპანიები, მიკროსაფინანსო ორგანიზაციები, ლომბარდები), რომლებისთვისაც კანონი ძალაში შევა მოგვიანებით.

მოგების გადასახადით დაბეგვრის ახალი სისტემა არ გულისხმობს მოგების გადასახადისგან გათავისუფლებას, ეს უკანასკნელი ინაცვლებს, მოგების გამომუშავების მომენტიდან, მათი განაწილების მომენტამდე: ე.ი. ძირითად დაბეგვრის ობიექტს წარმოადგენს განაწილებული მოგება. საქართველოს საგადასახადო კოდექსი განსაზღვრავს განაწილებულ მოგებას (DE), როგორც აქციონერებზე დივიდენდების სახით გაცემულ მოგებას. ამას გარდა, ზოგიერთი სხვა ოპერაციაც მიიჩნევა განაწილებულ მოგებად, მაგალითად არასაბაზრო ტრანსსასაზღვრო ოპერაციები დაკავშირებულ მხარეებთან და/ან გადასახადისგან გათავისუფლებულ პირებთან, რომლებიც ასევე ითვლებიან განაწილებული მოგების მიმღებებად მოგების გადასახადის მიზნებისთვის. დაბეგვრის ობიექტი ასევე მოიცავს ხარჯებს ან სხვა გადახდებს, რომლებიც არ

უკავშირდება საწარმოს ეკონომიკურ საქმიანობას და წარმოადგენს უფასო მიწოდებას და დაშვებულს ზემოთ წარმომადგენლობით ხარჯებს.

საგადასახადო ჩათვლა ვრცელდება გადახდილ მიმდინარე მოგების გადასახადზე 2008-2016 წლების გაუნაწილებელ მოგებაზე, თუ ასეთი მოგება ნაწილდება 2017 ან შემდეგ წლებში.

დივიდენდების გადახდიდან წარმოშობილი მოგების გადასახადი აღირიცხება ხარჯის სახით დივიდენდების გამოცხადების პერიოდში, მიუხედავად ფაქტიური გადახდის თარიღისა ან იმ პერიოდისა, რომლისთვისაც დივიდენდები გაიცა.

საქართველოს საგადასახადო კოდექსი განსაზღვრავს მოგების გადასახადის იმ კონკრეტულ ოპერაციებზე დარიცხვას, რომლებიც არ უკავშირდება საწარმოს ეკონომიკურ საქმიანობებს, უფასო მიწოდებებს და დაშვებულ ლიმიტებში წარმომადგენლობით ხარჯებს. ჯგუფი ამგვარი ოპერაციის დაბეგვრას არ განიხილავს ბასს 12-ის (*მოგების გადასახადები*) ფარგლებში და აღრიცხავს ამგვარი ერთეულების გადასახადის სახით, გარდა მოგების გადასახადისა.

(h) მარაგები

მარაგები ფასდება თვითღირებულებასა და ნეტო სარეალიზაციო ღირებულებას შორის უმცირესი თანხით. მარაგის ღირებულება გამოიანგარიშება საშუალო შეწონილი ხარჯის პრინციპის საფუძველზე და მოიცავს დანახარჯებს მარაგების შეძენაზე, წარმოებასა და გადამუშავებაზე და პირდაპირ დაკავშირებულ დანახარჯებს, რომლებიც აუცილებელია მარაგების მოცემულ ადგილსა და მოცემულ მდგომარეობაში მოსაყვანად.

ბიზნესის ჩვეულებრივად ფუნქციონირების პირობებში ნეტო სარეალიზაციო ღირებულება წარმოადგენს მოსალოდნელ სარეალიზაციო ღირებულებას, გამოკლებული დასრულების და გაყიდვის ხარჯები.

(i) ძირითადი საშუალებები

(i) აღიარება და შეფასება

ძირითადი საშუალებები შეფასებულია, როგორც თვითღირებულებას გამოკლებული დაგროვილი ცვეთა და გაუფასურების ზარალი. მიწა ფასდება თვითღირებულებაზე გაუფასურების ზარალის გამოკლებით. 2008 წლის 1 იანვარს, ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტებზე გადასვლისას, ძირითადი საშუალებების ღირებულება განისაზღვრა ამ თარიღისათვის არსებული სამართლიანი ღირებულების შესაბამისად.

აქტივის თვითღირებულება მოიცავს მის შეძენასთან დაკავშირებულ პირდაპირ დანახარჯებს. საკუთარი ძალებით შექმნილი აქტივის ღირებულება შედგება მასალების, შრომითი და ნებისმიერი პირდაპირი დანახარჯების ღირებულებისაგან, რომელიც საჭიროა აქტივის დანიშნულებისამებრ მუშა მდგომარეობაში მოსაყვანად, აგრეთვე სესხის ღირებულების კაპიტალიზაციას, აქტივის დემონტაჟის, ლიკვიდაციის და ადგილმდებარეობის აღდგენითი დანახარჯების ღირებულებას. შეძენილი პროგრამული უზრუნველყოფა, რომელიც აღჭურვილობის ფუნქციონალურად განუყოფელ ნაწილს წარმოადგენს, კაპიტალიზდება ძირითადი საშუალების ღირებულების ნაწილად.

როდესაც ძირითადი საშუალების ცალკეულ მნიშვნელოვან ნაწილებს განსხვავებული სასიცოცხლო ვადა აქვთ, ისინი აღირიცხებიან ცალ-ცალკე, როგორც აღნიშნული აქტივის ძირითადი კომპონენტები.

ძირითადი საშუალებების გასვლით მიღებული ნებისმიერი მოგება ან ზარალი განისაზღვრება, როგორც ამონაგებსა და ძირითადი საშუალებების წმინდა საბალანსო ღირებულებას შორის სხვაობა და აისახება მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში როგორც სხვა შემოსავლები ან სხვა ხარჯები.

(ii) შემდგომი ხარჯები

ძირითადი საშუალებების ნაწილის შეცვლის ღირებულება აისახება ერთეულის საბალანსო ღირებულებაზე, თუ იგი უზრუნველყოფს მომავალი ეკონომიკური სარგებლის შემოსვლას ჯგუფში და შესაძლებელია მისი ღირებულების საიმედოდ შეფასება. მოხსნილი ნაწილის საბალანსო ღირებულება ჩამოიწერება. ძირითადი საშუალებების ყოველდღიური მოვლა-შენახვის ხარჯები გაწევისთანავე აისახება მოგება-ზარალში.

(iii) ცვეთა

ძირითადი საშუალებები ექვემდებარებიან ცვეთის დარიცხვას მათი დამონტაჟებისა და მზადმყოფ მდგომარეობაში მოყვანის მომენტიდან, ხოლო საწარმოს შიდა ძალებით დამზადებული აქტივი - მათი სამუშაო მდგომარეობაში მოყვანის მომენტიდან. ცვეთა ანგარიშდება აქტივის ღირებულებიდან, რომელსაც გამოკლებული აქვს მისი ნარჩენი ღირებულება. ინდივიდუალური აქტივების მნიშვნელოვანი კომპონენტები ფასდება და თუ კომპონენტს სხვა აქტივებისგან განსხვავებული სასარგებლო მომსახურების ვადა აქვს მასზე ცვეთა ცალკე ირიცხება.

ძირითად საშუალებებს ცვეთა ერიცხება წრფივი მეთოდის მიხედვით, აქტივებისთვის შეფასებული სასარგებლო მომსახურების ვადის განმავლობაში და აისახება მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში, ვინაიდან ეს საუკეთესოდ წარმოაჩენს აქტივში განივებული, მომავალი ეკონომიკური სარგებლის მოხმარებას. მიწას ცვეთა არ ერიცხება.

სავარაუდო სასარგებლო მოხმარების ვადა მიმდინარე და შესადარის პერიოდებში, შემდეგია:

— შენობა-ნაგებობები	13-20 წელი
— სატელეკომუნიკაციო მოწყობილობები	4-20 წელი
— კომპიუტერები და საკომუნიკაციო მოწყობილობები	2-5 წელი
— ავტოსატრანსპორტო საშუალებები	2-5 წელი
— ოფისის აღჭურვილობა	2-3 წელი

ცვეთის მეთოდების, სასარგებლო მომსახურების ვადისა და ნარჩენი ღირებულების გადახედვა ხორციელდება ყოველ ფინანსურ წელს და საჭიროებისამებრ კორექტირდება.

(j) არამატერიალური აქტივები

(i) გუდვილი

შვილობილი კომპანიების შესყიდვიდან წარმოშობილი გუდვილი ფასდება თვითღირებულებაზე აკუმულირებული გაუფასურების ზარალის გამოკლების გზით.

(ii) სხვა არამატერიალური აქტივები

ჯგუფის მიერ შეძენილი სხვა არამატერიალური აქტივები, რომლებსაც განსაზღვრული სასარგებლო მომსახურების ვადა აქვთ, ფასდება თვითღირებულებას გამოკლებული დაგროვილი

ცვეთის და გაუფასურების ზარალის გზით. შეძენილი არამატერიალური აქტივების თვითღირებულება წარმოადგენს ფულადი საფასურის ეკვივალენტს, თუ გადახდები გადავადებულია ნორმალურ საკრედიტო ვადის მიღმა.

(iii) შემდგომი დანახარჯები

შემდგომი დანახარჯები კაპიტალიზდება მხოლოდ იმ შემთხვევაში, თუ ის ზრდის კონკრეტულ აქტივში განივთვლელ მომავალ ეკონომიკურ სარგებელს. ყველა სხვა ხარჯი გაწევისთანავე აღიარდება მოგებაში ან ზარალში.

(iv) ამორტიზაცია

ამორტიზაცია გაანგარიშდება აქტივის ღირებულების, ან თვითღირებულებით ჩანაცვლებული სხვა თანხის საფუძველზე, მისი ნარჩენი ღირებულების გამოკლებით.

ამორტიზაცია აღიარდება მოგებაში ან ზარალში წრფივი მეთოდის გამოყენებით არამატერიალური აქტივების მოსალოდნელი სასარგებლო ვადების საფუძველზე, იმ თარიღიდან, როდესაც ისინი გამოყენებისთვის ხელმისაწვდომი იქნება, რადგან ეს მეთოდი ყველაზე მიახლოებულად ასახავს აქტივში განივთვლელი მომავალი ეკონომიკური სარგებლების მოსალოდნელ მოხმარების ნიმუშს. მოსალოდნელი სასარგებლო ვადები მიმდინარე და შესაძარისი პერიოდებისთვის არის შემდეგი:

— ლიცენზიები	9-15 წელი
— პროგრამული უზრუნველყოფა	2-10 წელი
— აბონენტთა სია	10 წელი

ამორტიზაციის მეთოდები, სასარგებლო მომსახურების ვადები და ნარჩენი ღირებულებები გადაიხედება ყოველი ფინანსური წლის ბოლოს და შესაბამისად იცვლება.

(k) იჯარები

(i) დადგენა, მოიცავს თუ არა გარიგება იჯარას

გარიგების დაწყებისას, ჯგუფი განსაზღვრავს ამგვარი გარიგება არის თუ არა ან მოიცავს თუ არა იჯარას. ეს განისაზღვრება იმის მიხედვით, გარიგების განხორციელება დამოკიდებულია თუ არა კონკრეტული აქტივის გამოყენებაზე და მოიცავს თუ არა აქტივსმოხმარების უფლებით.

ხელშეკრულებები ხელშეუვალი სარგებლობის უფლებაზე (IRU) არ კლასიფიცირდება იჯარად. 20-წლიანი მოქმედების ვადის მქონე IRU ხელშეკრულებებისათვის კონკრეტულ გაუნათებელ ოპტიკურ-ბოჭკოვან კაბელებზე, როდესაც ქსელის ტექნიკური მხარდაჭერის ვალდებულება და დაკავშირებული რისკები რჩება მიმწოდებელთან ხელშეკრულების მთლიანი ვადის მანძილზე, ჯგუფი აღიარებს მიმწოდებელზე გადახდილ ნებისმიერ ავანსს მოგებაში ან ზარალში წრფივი მეთოდის მიხედვით ხელშეკრულების ვადის მანძილზე.

(ii) იჯარით მიღებული აქტივები

ყველა იჯარა წარმოადგენს საოპერაციო იჯარებს და ისინი არ აღიარდება ფინანსური მდგომარეობის კონსოლიდირებულ ანგარიშგებაში.

საოპერაციო იჯარის ფარგლებში განხორციელებული გადახდები აღიარდება მოგებაში ან ზარალში წრფივი მეთოდის გამოყენებით იჯარის ვადის განმავლობაში. მიღებული საიჯარო ინიციატივები აღიარდება მთლიანი საიჯარო ხარჯის შემადგენელი ნაწილის სახით, იჯარის ვადის განმავლობაში.

(I) ფინანსური ინსტრუმენტები

(i) აღიარება და პირველადი აღრიცხვა

ჯგუფი სესხების უზრუნველყოფას და სავაჭრო მოთხოვნებს თავდაპირველად აღიარებს მათი წარმოშობის თარიღში. ყველა სხვა ფინანსური აქტივი და ფინანსური ვალდებულება თავდაპირველად აღიარდება მაშინ, როდესაც ჯგუფი ხდება ფინანსური ინსტრუმენტის ხელშეკრულების მხარე.

ფინანსური აქტივი (თუ ის არ არის სავაჭრო მოთხოვნა მნიშვნელოვანი ფინანსური კომპონენტის გარეშე) ან ფინანსური ვალდებულება (თუ მოგება ზარალის სამართლიანი ღირებულებით შეფასებულ ერთეულს არ წარმოადგენს) საწყის ეტაპზე აღირიცხება სამართლიან ღირებულებას დამატებული მის შემენასთან პირდაპირ დაკავშირებული გარიგების განხორციელების ხარჯები. სავაჭრო მოთხოვნა მნიშვნელოვანი ფინანსური კომპონენტის გარეშე თავდაპირველად აღირიცხება გარიგების ფასით.

(ii) კლასიფიკაცია და შემდგომი აღრიცხვა

ფინანსური აქტივები – 2018 წლის 1 იანვრიდან გამოყენებადი პოლიტიკა

პირველადი აღიარებისას, ფინანსური აქტივი კლასიფიცირდება ისევე როგორც აღირიცხება: სამართლიანი ღირებულებით სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით - სავალო ინვესტიცია; სამართლიანი ღირებულებით სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით - ინვესტიციები წილობრივ ინსტრუმენტებში; ან სამართლიანი ღირებულებით მოგება ან ზარალში ასახვით.

პირველადი აღიარების შემდგომ ფინანსური აქტივები არ ექვემდებარება რეკლასიფიკაციას, მანამ სანამ ჯგუფი არ შეცვლის ფინანსური აქტივების აღრიცხვის ბიზნეს მოდელს, რა შემთხვევაშიც ყველა ჩართული ფინანსური აქტივი რეკლასიფიცირებულია ბიზნეს მოდელის ცვლილების შემდგომ პირველი სააღრიცხვო პერიოდის პირველივე დღეს.

ფინანსური აქტივი აღირიცხება ამორტიზირებული ღირებულებით თუ ის აკმაყოფილებს შემდგომ მოყვანილ ორივე პირობას და არ არის გამიზნული როგორც სამართლიანი ღირებულება მოგება ან ზარალში ასახვით:

- აქტივი განეკუთვნება ბიზნეს მოდელს რომლის მიზანიც არის აქტივების შენახვა სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების შესაგროვებლად; და
- მისი სახელშეკრულებო პირობები კონკრეტულ თარიღებში წარმოშობს ფულად ნაკადებს რომელიც მხოლოდ ძირი თანხისა და ძირ თანხაზე დაგროვილი დაუფარავი ინტერესის გადახდას წარმოადგენს.

ვალის ინვესტიცია აღირიცხება სამართლიანი ღირებულებით სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით თუ ის აკმაყოფილებს შემდგომ მოყვანილ ორივე პირობას და არ არის გამიზნული როგორც სამართლიანი ღირებულება მოგება ან ზარალში ასახვით:

- აქტივი განეკუთვნება ბიზნეს მოდელს რომლის მიზანიც არის სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების შეგროვება და ფინანსური აქტივების გაყიდვა; და

- მისი სახელშეკრულებო პირობები კონკრეტულ თარიღებში წარმოშობს ფულად ნაკადებს რომელიც მხოლოდ ძირი თანხისა და ძირ თანხაზე დაგროვილი დაუფარავი ინტერესის გადახდას წარმოადგენს.

ყველა ფინანსური აქტივი რომელიც არ კლასიფიცირდება ცვეთადი ღირებულებით ან სამართლიანი ღირებულებით სხვა სრული შემოსავალში ასახვით, როგორც ზემოთ ავლნიშნეთ, აღირიცხება სამართლიანი ღირებულებით მოგება ან ზარალში ასახვით.

ფინანსური ვალდებულებები – კლასიფიკაცია, შემდგომი აღრიცხვა და მოგება და ზარალი

ფინანსური ვალდებულებები კლასიფიცირდება ისევე როგორც აღირიცხება - ამორტიზირებული ღირებულებით ან სამართლიანი ღირებულებით მოგება ან ზარალში ასახვით. ფინანსური ვალდებულება კლასიფიცირდება სამართლიანი ღირებულებით მოგება ზარალში ასახვით თუ ის არის სავაჭროდ გამიზნული, წარმოებულია ან გამიზნულია ესეთად პირველადი აღიარებისას. სამართლიანი ღირებულებით მოგება ან ზარალში ასახვით აღიარებული ფინანსური ვალდებულებები აღირიცხება სამართლიანი ღირებულებით და წმინდა მოგება და ზარალით, ნებისმიერი საპროცენტო ხარჯის ჩათვლით, და აღიარებულია მოგება ან ზარალში. სხვა ფინანსური ვალდებულებები შესაბამისად აღირიცხება ამორტიზირებული ღირებულებით ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის მეთოდის გამოყენებით. საპროცენტო ხარჯი და უცხოური გაცვლითი კურსიდან მოგება და ზარალი აღიარდება მოგება ან ზარალის ანგარიშგებაში. ნებისმიერი მოგება ან ზარალი ან აღიარების შეწყვეტა ასევე აღიარდება მოგებაში ან ზარალში.

(iii) ფინანსური აქტივების და ფინანსური ვალდებულებების პირობების შეცვლა

ფინანსური აქტივები

თუ ფინანსური აქტივის პირობები იცვლება, ჯგუფმა უნდა შეაფასოს არსებითად იცვლება თუარა შეცვლილი აქტივისგან წარმოშობილი ფულადი ნაკადები. თუ ფულად ნაკადებში არსებითი ცვლილებაა (ეგრეთ წოდებული „მნიშვნელოვანი ცვლილება“), მაშინ თავდაპირველი ფინანსური აქტივისგან წარმოშობილ ფულად ნაკადებზე სახელშეკრულებო უფლებები მიიჩნევა ვადაგასულად. ამ შემთხვევაში, თავდაპირველი ფინანსური აქტივი ჩამოიწერება და ახალი ფინანსური აქტივი აღიარდება სამართლიანი ღირებულებით.

ჯგუფი ახორციელებს მოცემული ცვლილების არსებითობის რაოდენობრივ და ხარისხობრივ შეფასებას, ანუ არსებითად განსხვავდება თუარა საწყისი ფინანსური აქტივიდან მიღებული ფულადი ნაკადები შეცვლილი ან ჩანაცვლებული ფინანსური აქტივიდან მიღებული ფულადი ნაკადებისგან. ჯგუფი აფასებს არსებითია თუარა ცვლილება რაოდენობრივ და ხარისხობრივ მაჩვენებლებზე დაყრდნობით, მოცემული თანმიმდევრობით: ხარისხობრივი მაჩვენებლები, რაოდენობრივი მაჩვენებლები, ორივე ხარისხობრივი და რაოდენობრივი მაჩვენებლების საერთო გავლენა. თუ ფულადი ნაკადები არსებითად განსხვავდება, მაშინ თავდაპირველი ფინანსური აქტივისგან წარმოშობილ ფულად ნაკადებზე სახელშეკრულებო უფლებები მიიჩნევა ვადაგასულად. ამ შეფასების გაკეთების დროს ჯგუფი ფინანსური ვალდებულებების ჩამოწერის დროს გამოყენებული პრინციპების ანალოგიური პრინციპებით ხელმძღვანელობს.

ჯგუფი ასკვნის, რომ ცვლილება არსებითია შემდეგ ხარისხობრივ ფაქტორებზე დაყრდნობით:

- ცვლილება ფინანსური აქტივის ვალუტაში;
- ცვლილება გირაოში ან სხვა სასესხო უზრუნველყოფაში;

თუ შეცვლილი აქტივისგან მიღებული ფულადი ნაკადები, აღრიცხული ამორტიზირებული ღირებულებით, არ არის არსებითად შეცვლილი, მაშინ ცვლილების შედეგად ფინანსური აქტივის

აღიარება არ წყდება. ამ შემთხვევაში, ჯგუფი ხელახლა ანგარიშობს ფინანსური აქტივის მთლიან საბალანსო ღირებულებას და მთლიანი საბალანსო ღირებულების კორექტირებისას წარმოქმნილ თანხას აღრიცხავს როგორც მოგებისა ან ზარალის კორექტირებას მოგება ან ზარალის ანგარიშგებაში.

ფინანსური აქტივის მთლიანი საბალანსო ღირებულება ხელახლა ითვლება როგორც შეცვლილი სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების მიმდინარე ღირებულება რომელიც დისკონტირდება აქტივის თავდაპირველი ეფექტური საპროცენტო განაკვეთით. ნებისმიერი გაწეული ხარჯი ან საკომისიო აკორექტირებს შეცვლილ ფინანსურ აქტივს და არის ამორტიზირებული შეცვლილი ფინანსური აქტივის დარჩენილი მოხმარების ვადის განმავლობაში.

ფინანსური ვალდებულებები

ჯგუფი წყვეტს ფინანსურ ვალდებულების აღიარებას როდესაც იცვლება მისი პირობები და არსებითად განსხვავდება შეცვლილი ფინანსური ვალდებულებისგან მიღებული ფულადი ნაკადები. ამ შემთხვევაში, ახალი შეცვლილ პირობებზე დაფუძნებული ფინანსური ვალდებულება აღიარდება სამართლიანი ღირებულებით. სხვაობა ჩამოწერილი ფინანსური ვალდებულების საბალანსო ღირებულებასა და ახალ შეცვლილ პირობებიან ფინანსურ ვალდებულებას შორის აღიარდება მოგებაში ან ზარალში.

თუ ცვლილება (ან გაცვლა) არ იწვევს ფინანსური ვალდებულების აღიარების შეწყვეტას ჯგუფი იყენებს ფინანსური აქტივის სრული საბალანსო ღირებულების კორექტირებისას გამოყენებულ სააღრიცხვო პოლიტიკას. როდესაც ცვლილება არ იწვევს ფინანსური აქტივის აღიარების შეწყვეტას ჯგუფი აღიარებს ესეთი ცვლილებიდან (ან გაცვლიდან) წარმოშობილ, ფინანსური ვალდებულების ამორტიზირებული ღირებულების ნებისმიერ კორექტირებას, მოგებაში ან ზარალში, ცვლილების (გაცვლის) თარიღში.

ცვლილებები არსებული ფინანსური ვალდებულებების ფულად ნაკადებში არ მიიჩნევა კორექტირებად, თუ ისინი წარმოიშვა არსებული სახელშეკრულებო პირობებიდან. საპროცენტო განაკვეთის ცვლილებისას არსებული საბაზრო განაკვეთის შესაბამისად, ჯგუფი ხელმძღვანელობს მცოცავი საპროცენტო განაკვეთის ფინანსური ინსტრუმენტებით. ეს ნიშნავს, რომ შესაბამისად იცვლება ეფექტური საპროცენტო განაკვეთიც.

ჯგუფი აფასებს არსებითია თუარა ცვლილება რაოდენობრივ და ხარისხობრივ მაჩვენებლებზე დაყრდნობით: ხარისხობრივი მაჩვენებლები, რაოდენობრივი მაჩვენებლები, ორივე ხარისხობრივი და რაოდენობრივი მაჩვენებლების საერთო გავლენა.

ჯგუფი ასკვნის, რომ ცვლილება არსებითია შემდეგ ხარისხობრივ ფაქტორებზე დაყრდნობით:

- ფინანსური ვალდებულების კურსის ცვლილება;
- ცვლილება გირაოში ან სხვა სასესხო უზრუნველყოფაში;
- კონვერტაციის შესაძლებლობის დამატება;
- ცვლილება ფინანსური ვალდებულების დაქვემდებარებაში.

რაოდენობრივი შეფასებისას მნიშვნელოვნად იცვლება პირობები თუ ახალი პირობების მიხედვით ფულადი ნაკადების დისკონტირებული მიმდინარე ღირებულება, წმინდად გადახდილი თანხების (დისკონტირებული თავდაპირველი საპროცენტო განაკვეთით) ჩათვლით, მინიმუმ 10%-ით განსხვავდება საწყისი ფინანსური ვალდებულებიდან წარმოქმნილი ნარჩენი ფულადი ნაკადების დისკონტირებული მიმდინარე ღირებულებისგან.

თუ სავალო ინსტრუმენტების გაცვლა ან პირობების ცვლილება მიჩნეულია ვალის განულებად, ნებისმიერი გაწეული ხარჯი ან საკომისიო აღიარებულია ვალის განულებიდან მიღებულ მოგებას ან ზარალში. თუ გაცვლა ან ცვლილება არ არის მიჩნეული ვალის განულებად, ნებისმიერი გაწეული ხარჯი ან საკომისიო აკორექტირებს ვალდებულების საბალანსო ღირებულებას და ამორტიზირებულია შეცვლილი ვალდებულების ნარჩენი მოხმარების ვადის განმავლობაში.

(iii) აღიარების შეწყვეტა

ფინანსური აქტივები

ჯგუფი წყვეტს ფინანსური აქტივის აღიარებას როდესაც ფინანსური აქტივიდან მისაღები ფულადი ნაკადების მიღების სახელშეკრულებო უფლებებს გასდის ვადა, ან ის გადასცემს გარიგებიდან მისაღებ სახელშეკრულებო ფულად ნაკადებზე უფლებებს, რომელშიც თითქმის ყველა რისკი და აქტივის ფლობის ანაზღაურება მოიაზრება, ან როდესაც ჯგუფი არც გადასცემს და არც ინარჩუნებს ფინანსური აქტივის ფლობასთან დაკავშირებულ რისკებს და ანაზღაურებებს და ჯგუფი არ ინარჩუნებს ფინანსურ აქტივზე კონტროლს.

ჯგუფი დებს გარიგებებს რომლითაც ის გადასცემს მისი ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში ასახულ აქტივებს, მაგრამ ინარჩუნებს გადაცემულ აქტივებთან დაკავშირებულ ყველა ან თითქმის ყველა რისკს და ანაზღაურებას. ასეთ შემთხვევებში, გადაცემული აქტივის აღიარება არ წყდება.

ფინანსური ვალდებულებები

ჯგუფი წყვეტს ფინანსური ვალდებულების აღიარებას როდესაც მის სახელშეკრულებო ვალდებულებები სრულდება, უქმდება ანვადა გასდის. ჯგუფი ასევე წყვეტს ფინანსური ვალდებულების აღიარებას როცა მისი პირობები იცვლება და შეცვლილი ფინანსური ვალდებულებიდან მიღებული ფულადი ნაკადები მნიშვნელოვნად იცვლება, რა შემთხვევაშიც კორექტირებულ პირობებზე დაფუძნებული ახალი ფინანსური ვალდებულება აღიარდება მისი სამართლიანი ღირებულებით.

ფინანსური ვალდებულების აღიარების შეწყვეტისას, გაუქმებულ საბალანსო ღირებულებას შორის და გადახდილ თანხას შორის სხვაობა (ნებისმიერი არაფულატი აქტივების და ვალდებულებების გადაცემის ჩათვლით) აღიარდება მოგებაში ან ზარალში.

(iv) ურთიერთგადაფარვა

ფინანსური აქტივები და ფინანსური ვალდებულებები შეიძლება იყოს ურთიერთგადაფარული და წმინდა ოდენობა წარმოდგენილი ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში, მხოლოდ და მხოლოდ მაშინ როდესაც ჯგუფს აქვს იურიდიული აღსრულების უფლება, რომ ურთიერთგაქვითოს ეს ოდენობები და ის აპირებს მათ დაკმაყოფილებას წმინდა თანხის საფუძველზე ან აქტივის გაყიდვით იმავდროულად დააკმაყოფილოს ვალდებულება.

(მ) საწესდებო კაპიტალი

საწესდებო კაპიტალი კლასიფიცირდება როგორც კაპიტალი. დამატებითი გადახდილი კაპიტალის ზრდა ხდება აქციონერებისგან საბაზროზე დაბალი განაკვეთის მქონე სესხების მიღების გზით. აქციონერებისგან მიღებული საბაზროზე დაბალი განაკვეთის მქონე სესხების სამართლიანი ღირებულება განისაზღვრება მოსალოდნელი მომავალი ფულადი ნაკადების მიმდინარე ღირებულებების საფუძველზე, რომელიც დისკონტირდება საბაზრო განაკვეთის გამოყენებით. ფასდაკლება აღიარდება პირდაპირ კაპიტალში გადავადებული გადასახადის გამოკლებით.

(n) გაუფასურება

(i) არაწარმოებული ფინანსური აქტივები

2018 წლის 1 იანვრიდან გამოყენებული პოლიტიკა

ფინანსური ინსტრუმენტები

ჯგუფი აღიარებს ზარალის რეზერვებს ამორტიზირებული ღირებულებით შეფასებულ ფინანსური აქტივების მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე.

ჯგუფი აღრიცხავს ზარალის რეზერვებს მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის მთლიანი სასიცოცხლო ვადის მიხედვით, შემდეგი შემთხვევების გარდა როდესაც აღირიცხება 12 თვიანი მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის მიხედვით:

- ვალის უზრუნველყოფა რომელსაც სააღრიცხვო თარიღისთვის აქვს დაბალი საკრედიტო რისკი; და
- სხვა ვალის უზრუნველყოფა და საბანკო ნაშთები რომლისთვისაც საკრედიტო რისკი (ანუ ფინანსური ინსტრუმენტის მოსალოდნელი მოხმარების ვადის განმავლობაში დეფოლტის ალბათობა) არსებითად არ გაზრდილა თავდაპირველი აღიარების შემდგომ.

ზარალის რეზერვები სავაჭრო მოთხოვნებზე და სახელშეკრულებო აქტივები ყოველთვის ფასდება არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ტოლი ოდენობით.

ფინანსურ აქტივზე თავდაპირველად აღიარებული საკრედიტო რისკის არსებითი ზრდის დასადგენად და მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის განსაზღვრისათვის, ჯგუფი ითვალისწინებს გონივრულ და დამხმარე ინფორმაციას რომელიც შესაბამისია და ხელმისაწვდომი დამატებითი ხარჯებისა და ძალისხმევის გაწევის გარეშე. ეს მოიცავს როგორც ხარისხობრივ ისე რაოდენობრივ ინფორმაციას და ანალიზს, ჯგუფის წარსულ გამოცდილებაზე დაყრდნობით, ინფორმირებული საკრედიტო შეფასების და წინდახედულობის პრინციპის გათვალისწინებით.

ჯგუფი ფინანსური აქტივის საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვან ზრდად მიიჩნევს როდესაც მას 30 დღეზე მეტი ვადაგადაცილება აქვს.

ჯგუფი ფინანსურ აქტივს მიიჩნევს დეფოლტირებულად მაშინ როდესაც:

- არ არის სავარაუდო რომ მსესხებელი სრულად დაფარავს თავის საკრედიტო ვალდებულებებს ჯგუფის მიმართ, ჯგუფის მიერ სესხის უზრუნველყოფის რეალიზაციის გარეშე (ესეთის არსებობის შემთხვევაში); ან
- ფინანსურ აქტივი 120 დღეზე მეტია ვადაგადაცილებულია;.

ჯგუფი მიიჩნევს, რომ სავალო ინსტრუმენტებს აქვთ დაბალი საკრედიტო რისკი, როდესაც მისი საკრედიტო რეიტინგი ტოლია გლობალურად მიღებული განმარტებისა „ინვესტიციის ხარისხი“.

არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი არის მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი რომელიც წარმოიშობა ნებისმიერი შესაძლო დეფოლტის შემთხვევებისგან ფინანსური ინსტრუმენტის მოსალოდნელი მოხმარების ვადის განმავლობაში.

12-თვიანი მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი არის მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ის ნაწილი რომელიც წარმოიშობა ფინანსური ანგარიშგების წარდგენის თარიღიდან 12 თვის განმავლობაში მომხდარი დეფოლტის შემთხვევებისაგან (ან უფრო მოკლე ვადაში თუ ფინანსური ინსტრუმენტის მოხმარების ვადა 12 თვეზე ნაკლებია).

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის დადგენისას გამოყენებული მაქსიმალური პერიოდი შეესაბამება მაქსიმალურ სახელშეკრულებო პერიოდს რომლის განმავლობაშიც ჯგუფი არის საკრედიტო რისკის ქვეშა.

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის აღრიცხვა

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი არის ალბათობაზე დაფუძნებული სავარაუდო საკრედიტო ზარალი. საკრედიტო ზარალი აღირიცხება ყველა ფულადი დანაკლისის მიმდინარე ღირებულებით (ანუ სხვაობა ორგანიზაციიდან ხელშეკრულების მიხედვით მიღებულ ფულად ნაკადებსა და მოსალოდნელ მისაღებ ფულად ნაკადებს შორის).

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი დისკონტირებულია ფინანსური აქტივის ეფექტური საპროცენტო განაკვეთით.

კრედიტით გაუფასურებული ფინანსური აქტივები

ყოველი სააღრიცხვო პერიოდის დასაწყისში ჯგუფი აფასებს არის თუ არა ამორტიზირებული ღირებულებით აღრიცხული ფინანსური აქტივები და სამართლიანი ღირებულებით მოგებაში ან ზარალში ასახვით ვალის უზრუნველყოფა გაუფასურებული კრედიტით. ფინანსური აქტივი „გაუფასურებულია კრედიტით“ როდესაც ფინანსური აქტივის სამომავლო ფულად ნაკადებზე საზიანო გავლენის მქონე ერთ ან მეტ შემთხვევას ჰქონდა ადგილი.

მტკიცებულება იმისა რომ ფინანსური აქტივი გაუფასურებულია კრედიტით მოიცავს შემდეგ დაკვირვებად მონაცემებს:

- გამცემის ან მიმღების არსებითი ფინანსური სირთულეები;
- ხელშეკრულების დარღვევა, მაგალითად დეფოლტი, ან 90 დღეზე მეტი ვადაგადაცილება;
- ჯგუფის მიერ წინსწრების ან სესხის რესტრუქტურისაგან იმ პირობებით რომლებსაც ჯგუფი სხვა შემთხვევაში არ განიხილავდა;
- მოსალოდნელია მსესხებელის გაკოტრება ან სხვა ფინანსური რეორგანიზაციის გამოყენება; ან
- ფინანსური სირთულეების გამო უზრუნველყოფის აქტიური ბაზრის გაქრობა.

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვის ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში წარდგენა

ზარალის რეზერვი ამორტიზირებული ღირებულებით აღრიცხულ ფინანსურ აქტივებზე, აკლდება აქტივის მთლიან საბალანსო ღირებულებას.

ჩამოწერა

ფინანსური აქტივის მთლიანი საბალანსო ღირებულება ჩამოწერილია როდესაც ჯგუფს აღარ აქვს მისი მთლიანობაში ან ნაწილობრივ ამოღების იმედი. ჯგუფი დამოუკიდებლად აფასებს ჩამოსაწერ ოდენობას და ვადებს, იმის მიხედვით არის თუ არა გონივრული მოლოდინი იმისა, რომ მოხერხდება თანხის ამოღება. ჯგუფი აღარ ელის ჩამოწერილი თანხიდან არსებითი ოდენობის ამოღებას. თუმცა, ჩამოწერილი ფინანსური აქტივები შეიძლება კიდევ დაექვემდებაროს აღსრულების მცდელობას ჯგუფის მხრიდან ვადაგასული თანხების ამოღების პროცედურების შესაბამისად.

2018 წლის 1 იანვრამდე გამოყენებული პოლიტიკა

არაწარმოებული ფინანსური აქტივები

ფინანსური აქტივები, რომელებიც არ აღირიცხება სამართლიანი ღირებულებით მოგებაში ან ზარალში ასახვით, შეფასდა თითოეული საანგარიშგებო თარიღისთვის იმის განსასაზღვრად, არსებობდა თუ არა გაუფასურების ობიექტური მტკიცებულება.

ფინანსური აქტივის გაუფასურების ობიექტური მტკიცებულება მოიცავდა შემდეგს:

- მევალის მხრიდან ვადაგადაცემა ან საერთოდ უარის თქმა ვალის დაფარვაზე;
- ჯგუფის მხრიდან ვადადამდგარი მოთხოვნების რესტრუქტურისა და ისეთი პირობით, რომ ჯგუფი სხვაგვარად არ განსაზღვრავს;
- ნიშნები იმისა, რომ მოვალე ან ემიტენტი გაკოტრდება;
- მსესხებლების ან ემიტენტების გადახდის სტატუსის უარყოფითი ცვლილება ჯგუფში;
- უზრუნველყოფის აქტიური ბაზრის გაქრობა ფინანსური სირთულეების გამო, ან
- დაკვირვებადი მონაცემები, რომლებიც მიუთითებენ, რომ ადგილი აქვს შეფასებად კლებას მოსალოდნელ ფულად ნაკადებში ფინანსური აქტივების ჯგუფიდან.

ამორტიზირებული ღირებულებით შეფასებული ფინანსური აქტივები

ჯგუფი ამ აქტივების გაუფასურების მტკიცებულებას განიხილავს როგორც ინდივიდუალურ, ისე ჯგუფურ დონეზე. ყველა ინდივიდუალურად არსებითი აქტივი ინდივიდუალურად ფასდება გაუფასურების დასადგენად. ის აქტივები, რომლებიც გაუფასურებულად არ მიიჩნევა, შემდგომ ჯგუფურად ფასდება გაუფასურებაზე, რომელიც გაწეულია, მაგრამ ჯერ არ არის იდენტიფიცირებული. აქტივები, რომლებიც ინდივიდუალურად არსებითი არ არის, ჯგუფურად ფასდება გაუფასურებაზე მსგავსი რისკის მახასიათებლების მქონე აქტივების დაჯგუფების გზით.

გაუფასურების ზარალი ანგარიშდება როგორც სხვაობა აქტივის საბალანსო ღირებულებასა და მოსალოდნელი ფულადი ნაკადების მიმდინარე ღირებულებას შორის, რომელიც დისკონტირდება აქტივის თავდაპირველი ეფექტური საპროცენტო განაკვეთით. ზარალის აღიარება ხდება მოგებაში ან ზარალში და აისახება რეზერვის ანგარიშზე. თუ ჯგუფი მიიჩნევს, რომ არ არსებობს აქტივის აღდგენის რეალური პერსპექტივა, შესაბამისი თანხები ჩამოიწერება. გაუფასურებულ აქტივზე პროცენტის დარიცხვა მიმდინარეობს დისკონტირებული თანხის მიმდინარე ნაწილის აღიარებით. თუ ჩამოფასების შემდგომი მოვლენები ზრდის აქტივის ამოღების ალბათობას, გაუფასურების ზარალი მცირდება და სხვაობა მოგება-ზარალის ანგარიშგებაზე საპირისპირო ნიშნით აღიარდება..

(iv) არაფინანსური აქტივები

ჯგუფის არაფინანსური აქტივების საბალანსო ღირებულება (მარაგებისა და გადავადებული საგადასახადო აქტივების გარდა) განიხილება ყოველი ანგარიშგების წარდგენის თარიღისათვის, რათა დადგინდეს არსებობს თუ არა გაუფასურების რაიმე ნიშნები. მსგავსი ნიშნების არსებობის შემთხვევაში ფასდება აქტივის აღდგენადი ღირებულება.

გაუფასურების ტესტირების მიზნით, აქტივები, რომლებიც ვერ შემოწმდება ინდივიდუალურად, ჯგუფდება აქტივების უმცირეს ჯგუფებად, რომლებთაც შესაძლებლობა აქვთ სხვა აქტივების ან ფულადი ნაკადების წარმომქმნელი ერთეულებისგან დამოუკიდებლად უზრუნველყონ ჯგუფში ფულადი ნაკადების შემოღინება. ჯგუფის კორპორატიული აქტივები არ ახდენენ დამოუკიდებლად ფულადი ნაკადების გენერირებას და ისინი გამოიყენება ფულადი ნაკადების წარმომქმნელი ერთზე მეტი ერთეულის მიერ. კორპორატიული აქტივები მიკუთვნებულია

ფულადი ნაკადების წარმომქმნელ ერთეულზე გონივრული და თანმიმდევრული მეთოდის გამოყენების საფუძველზე, და ფასდება გაუფასურებაზე, იმ ფულადი ნაკადის წარმომქმნელი ერთეულის გაუფასურების შეფასების ფარგლებში, რომელსაც კორპორატიული აქტივი მიეკუთვნება.

აქტივის ან ფულადი ნაკადის წარმომქმნელი ერთეულის ანაზღაურებადი ღირებულება არის მის გამოყენებით ღირებულებასა და სამართლიან ღირებულებას (გამოკლებული გაყიდვის ხარჯები) შორის უდიდესი. გამოყენებითი ღირებულების შეფასებისას, მომავალში მისაღები ფულადი ნაკადების დისკონტირება ხდება გადასახადების გადახდამდე დისკონტის იმ განაკვეთით, რომელიც თავის თავში ასახავს ფულის დროში ღირებულებას და ამ აქტივებისთვის ან ფულადი სახსრების წარმოქმნილი ერთეულებისათვის დამახასიათებელ რისკებს. გაუფასურების ზარალი აისახება მოგება ან ზარალის ანგარიშგებაში. ფულადი ნაკადის წარმომქმნელი ერთეულის მიმართებაში აღიარებული გაუფასურების ზარალი ნაწილდება ფულადი ნაკადების წარმომქმნელ ერთეულში შემავალ აქტივებზე, მოცემულ ერთეულში შემავალი თითოეული აქტივის საბალანსო ღირებულების პროპორციულად და ამცირებს მათ საბალანსო ღირებულებას.

ყოველი საანგარიშგებო პერიოდის ბოლოს საწარმომ უნდა განსაზღვროს, არსებობს თუ არა რაიმე ნიშანი, რომლის მიხედვით წინა წლებში აღიარებული აქტივის გაუფასურების ზარალი

შესაძლოა აღარ არსებობდეს ან შემცირებული იყოს. გაუფასურების ზარალის კომპენსირება

ხდება მხოლოდ იმ შემთხვევაში, თუ ანაზღაურებადი ღირებულების გაანგარიშებაში ცვლილებას ქონდა ადგილი. გაუფასურების ზარალი კომპენსირდება მხოლოდ იმ ზღვრამდე, სანამ აქტივის საბალანსო ღირებულება არ მიაღწევს გაუფასურებამდე, ცვეთის და ამორტიზაციის გარეშე, არსებულ საბალანსო ღირებულებას.

28 ახალი სტანდარტები და ინტერპრეტაციები, რომლებიც ჯერ არ არის ძალაში შესული

არსებობს რიგი ახალი სტანდარტები და კორექტირებები სტანდარტებში რომლებიც ძალაში შედის ყოველწლიური სააღრიცხვო პერიოდებისთვის დაწყებული 2019 წლის 1 იანვრიდან, (უფრო ადრეული გამოყენებაც ნებადართულია). თუმცა, მოცემული ფინანსური ანგარიშგების მომზადებისას ჯგუფს არ გამოუყენებია ნაადრევად ახალი ან კორექტირებული სტანდარტები.

ფასს 16 ანაცვლებს არსებულ საიჯარო სახელმძღვანელოს, ბასს 17 იჯარების ჩათვლით,

ფასიკ 4 - შეიცავს თუ არა შეთანხმება იჯარას, იმკ-15 - საოპერაციო იჯარა – სტიმულირება და იმკ-27 - გარიგებების შინაარსის შეფასება, რომელიც შეიცავს იჯარის სამართლებრივ ფორმას.

სტანდარტი შედის ძალაში ყოველი სააღრიცხვო წელიწადისთვის, დაწყებული 2019 წლის 1 იანვრიდან. უფრო ადრეული გამოყენებაც ნებადართულია. ხელმძღვანელობის ვარაუდით ფასს 16-ს გამოყენებას არსებითი ზეგავლენა ექნება IRU ხელშეკრულებებზე და საბაზო სადგურების სივრცის იჯარაზე. ჯგუფი აფასებს ფასს 16-ს მოსალოდნელ ზეგავლენას მის ფინანსურ ანგარიშგებებზე.

29 საანგარიშგებო პერიოდის შემდგომი მოვლენები

2019 წლის იანვარში ჯგუფმა წინსწრებით გადაიხადა EBRD-ს სესხის ძირი თანხა 5,000 ათასი აშშ დოლარის ოდენობით.

შპს „KPMG Georgia“
ჯი ემ თი პლაზა
მე-5 სართული, თავისუფლების მოედანი №4
თბილისი, საქართველო 0105
ტელეფონი: +995 322 93 5713
ინტერნეტი: www.kpmg.ge

შპს მაგთიკომი
პოლიტკოვსკაიას ქ. N7

ჩვენი საცნობარო ნომერი: ge/1/056/19

24/09/2019

მმართველობითი ანგარიშგების უწყისი

ძვირფასო ბატონო,

ხელმძღვანელობა პასუხს აგებს 2019 წლის 24 სექტემბერს გამოცემულ „მმართველობითი ანგარიშგებაზე“. ჩვენ გამოვეცით ეს უწყისი, რადგან მმართველობითი ანგარიშგება დათარიღებული 2019 წლის 24 სექტემბრით, გამოცემულია ჯგუფის კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების გამოცემის თარიღის შემდეგ. ჩვენი მოსაზრება კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების შესახებ, რომელიც გამოთქმულია ჩვენს აუდიტორული დასკვნაში, 2019 წლის 3 აპრილს, არ ეხება მმართველობით ანგარიშგებას.

აუდიტორთა დასკვნა კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე არ მოიცავს იმ მოვლენების ეფექტს, რომელიც წარმოიშვა 2019 წლის 3 აპრილის შემდეგ. მმართველობითი ანგარიშგებაში აღწერილი მოვლენათა ეფექტი, რომელიც კონსოლიდირებული ფინანსური აუდიტის დასკვნის თარიღის შემდეგ განხორციელდა, არ შემოწმებულა ჩვენს მიერ.

კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების აუდიტთან დაკავშირებით ჩვენი პასუხისმგებლობა მოიცავს მმართველობითი ანგარიშგების გაცნობას მას შემდეგ, რაც ის ჩვენთვის ხელმისაწვდომი გახდება, და განსაზღვრავს, შეესაბამება თუ არა მმართველობითი ანგარიშგება კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებას, ან აუდიტის პროცესში ჩვენს მიერ მიღებულ ცოდნას ყველა არსებით ასპექტში, ან რაიმე სახით არის თუ არა ხსენებული დოკუმენტი არსებითად დამახინჯებული.

ჩვენ არ გამოვეცით რაიმე სახის რწმუნებას მმართველობითი ანგარიშგების შესახებ. ჩვენ წავიკითხეთ მმართველობის ანგარიში და ჩატარებული სამუშაოს საფუძველზე დავასკვნით, რომ ხელმძღვანელობის ანგარიში:

- შეესაბამება კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებას და ის არ მოიცავს არსებით უზუსტობებს;
- მოიცავს ინფორმაციას, რომელსაც მოითხოვს და რომელიც შეესაბამება „საქართველოს კანონს ბუღალტრული აღრიცხვის, ანგარიშგებისა და აუდიტის შესახებ“.

პატივისცემით,

ირინა გვორგიანი
აუდიტის პარტნიორი
შპს „KPMG Georgia“

შპს „KPMG Georgia“
ჯი ემ თი პლაზა
მე-5 სართული, თავისუფლების მოედანი №4
თბილისი, საქართველო 0105
ტელეფონი: +995 322 93 5713
ინტერნეტი: www.kpmg.ge

შპს მაგთიკომი
პოლიტოვსკაიას ქ.№7

ჩვენი საცნობარო ნომერი: ge/1/056/19

24/09/2019

მმართველობითი ანგარიშგების უწყისი

ძვირფასო ბატონებო,

ხელმძღვანელობა პასუხს აგებს 2019 წლის 24 სექტემბერს გამოცემულ „მმართველობითი ანგარიშგებაზე“. ჩვენ გამოვეცით ეს უწყისი, რადგან მმართველობითი ანგარიშგება დათარიღებული 2019 წლის 24 სექტემბრით, გამოცემულია ჯგუფის კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების გამოცემის თარიღის შემდეგ. ჩვენი მოსაზრება კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების შესახებ, რომელიც გამოთქმულია ჩვენს აუდიტორული დასკვნაში, 2019 წლის 3 აპრილს, არ ეხება მმართველობითი ანგარიშგებას.

აუდიტორთა დასკვნა კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე არ მოიცავს იმ მოვლენების ეფექტს, რომელიც წარმოიშვა 2019 წლის 3 აპრილის შემდეგ. მმართველობითი ანგარიშგებაში აღწერილი მოვლენათა ეფექტი, რომელიც კონსოლიდირებული ფინანსური აუდიტის დასკვნის თარიღის შემდეგ განხორციელდა, არ შემოწმებულა ჩვენს მიერ.

კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების აუდიტთან დაკავშირებით ჩვენი პასუხისმგებლობა მოიცავს მმართველობითი ანგარიშგების გაცნობას მას შემდეგ, რაც ის ჩვენთვის ხელმისაწვდომი გახდება, და განსაზღვრავს, შეესაბამება თუ არა მმართველობითი ანგარიშგება კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებას, ან აუდიტის პროცესში ჩვენს მიერ მიღებულ ცოდნას ყველა არსებით ასპექტში, ან რაიმე სახით არის თუ არა ხსენებული დოკუმენტი არსებითად დამახინჯებული.

ჩვენ არ გამოვეცით რაიმე სახის რწმუნებას მმართველობითი ანგარიშგების შესახებ. ჩვენ წავიკითხეთ მმართველობის ანგარიში და ჩატარებული სამუშაოს საფუძველზე დავასკვნით, რომ ხელმძღვანელობის ანგარიში:

- შეესაბამება კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებას და ის არ მოიცავს არსებით უზუსტობებს;
- მოიცავს ინფორმაციას, რომელსაც მოითხოვს და რომელიც შეესაბამება „საქართველოს კანონს ბუღალტრული აღრიცხვის, ანგარიშგებისა და აუდიტის შესახებ“.

პატივისცემით,

ირინა გევორგიანი
აუდიტის პარტნიორი
შპს „KPMG Georgia“

**კომპანია მაგთიკომის
მმართველობის კონსოლიდირებული
ანგარიშგება**

2018 წელი

სარჩევი

1. კომპანიის შესახებ.....	3
1.1. ორგანიზაცია	3
1.2. მფლობელები და შვილობილი კომპანიები	3
1.3. ჯგუფში შემავალი კომპანიების ბიზნეს პროფილი.....	3
2. სეგმენტები და მისი ძირითადი მოთამაშეები	4
2.1 მობილური კავშირგაბმულობის ბიზნესი	4
2.2 ფიქსირებული ტელეფონია	7
2.3 ფართოზოლოვანი საკაბელო ქსელით ინტერნეტის მიწოდება (ISP)	8
2.4 მაუწყებლობის ტრანზიტი.....	8
3. საკანონმდებლო და სხვა რეგულაციები.....	10
4. ჯგუფში შემავალი კომპანიების სტრატეგია და მიზნები	13
5. კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგებები	15
6. ჯგუფში შემავალი კომპანიების ძირითადი რისკები.....	18
7. კომპანიის აბონენტთა მომსახურებისა და რეალიზაციის პუნქტები	19
8. მაგთიკომის და დელტაკომის თანამშრომლები	20
9. დოკუმენტში გამოყენებულ ტერმინთა განმარტებები	20

1. კომპანიის შესახებ

1.1. ორგანიზაცია

შპს „მაგთიკომი“ წარმოადგენს შეზღუდული პასუხისმგებლობის საზოგადოებას „მეწარმეთა შესახებ საქართველოს კანონის“ შესაბამისად და მისი რეგისტრაციის ნომერია: 5/4-385.

შპს „მაგთიკომი“ დაფუძნდა 1996 წლის 12 თებერვალს და კომერციული საქმიანობა 1997 წლის 22 სექტემბერს დაიწყო. „კომპანიის“ რეგისტრირებული ოფისი მდებარეობს შემდეგ მისამართზე: საქართველო, თბილისი 0186, პოლიტკოვსკაიას ქ. №7.

1.2. მფლობელები და შვილობილი კომპანიები

შპს „მაგთიკომი“-ს მფლობელები არიან „International Telcell Cellular, LLC“, ამერიკის შეერთებულ შტატებში რეგისტრირებული კომპანია, რომელიც ფლობს კომპანიის 51%-ს და „Telcell Wireless, LLC“, ამერიკის შეერთებულ შტატებში რეგისტრირებული კომპანია, რომელიც კომპანიაში 49%-იანი წილის მფლობელია. კომპანიის მაკონტროლებელ მხარეს წარმოადგენს დოქტორი გიორგი ჯოხთაბერიძე.

2016 წლის 21 ნოემბერს შპს „მაგთიკომმა“ შეიძინა შპს „დელტაკომი“-ს 100%-იანი წილი და 2018 წლის დეკემბრის მდგომარეობით წარმოადგენს შპს „მაგთიკომი“-ს ერთადერთ შვილობილ კომპანიას. შპს „დელტაკომი“-ს ძირითადი საქმიანობას წარმოადგენს კომპიუტერებისა და სატელეკომუნიკაციო მოწყობილობების რეალიზაცია, თავისი ინფრასტრუქტურიდან გაუნათებელ ოპტიკურ-ბოჭკოვან ღერებზე გარე პირებისთვის წვდომის უზრუნველყოფა და საბითუმო ინტერნეტ მომსახურების გაწევა საქართველოში.

კომპანიის ისტორია

1.3. ჯგუფში შემავალი კომპანიების ბიზნეს პროფილი

მაგთიკომი საქართველოში მოქმედი ერთ-ერთი უდიდესი კომპანიაა, რომელიც თავის შვილობილ კომპანიასთან, დელტაკომთან, ერთად მომხმარებლებს სთავაზობს შემდეგ პროდუქტებს:

- 2 ტიპის ტელეფონიას - მობილური და ფიქსირებული;
- 2 ტიპის ინტერნეტს - მობილური და ფიქსირებული;

- **2 ტიპის ტელევიზიას** - თანამგზავრული და IPTV;
- ოპტიკურ-ბოჭკოვან მაგისტრალში გაუნათებელი ღერების ხელშეუვალი სარგებლობის უფლებით (IRU) გადაცემა და ტექნიკური მხარდაჭერა
- კომპიუტერული ტექნიკის რეალიზაცია და მომსახურება.

კომპანია, ბაზარზე, წარმოდგენილია დარგში ყველაზე ფართო მომსახურების ქსელით, რომელიც მოიცავს 53 ოფისს, 65 საზოგადოებრივ ცენტრს და 5 მობილურ ოფისს.

კომპანია მაგთიკომის შვილობილი კომპანია, დელტაკომმი, საქართველოს ბაზარზე კომპიუტერული ტექნიკისა და მასთან დაკავშირებული ლიცენზიების გადამყიდველ ერთ-ერთ უმსხვილეს კომპანიას წარმოადგენს. იგი რეალიზაციას უკეთებს IBM, CISCO SYSTEMS, LENOVO, Dell, Juniper, Tripp Lite და Pelco-ს პროდუქციას და ასევე უზრუნველყოფს მათ ტექნიკურ მხარდაჭერას. დელტაკომმის კიდევ ერთ ძირითად საქმიანობას წარმოადგენს საკუთარი ოპტიკურ-ბოჭკოვან მაგისტრალში გაუნათებელი ღერების ხელშეუვალი სარგებლობის უფლებით (IRU) გადაცემა, მასზე მესამე პირების დაშვების უზრუნველყოფის მიზნით და აღნიშნული მაგისტრალის ტექნიკური მხარდაჭერის მომსახურება. დელტაკომმი, ასევე, საქართველოს ტერიტორიაზე, საბითუმო ფიქსირებული ინტერნეტის ერთ-ერთი მიმწოდებელია.

2. სეგმენტები და მისი ძირითადი მოთამაშეები

2.1 მობილური კავშირგაბმულობის ბიზნესი

როგორც ზემოთ აღვნიშნეთ, შპს „მაგთიკომი“ მობილური კავშირგაბმულობის ბაზარზე კომერციულ საქმიანობას აწარმოებს 1997 წლიდან. ამ მიმართულებით ბაზარზე სხვა მსხვილი ოპერატორები არიან კომპანია სილქნეტი (ჯეოსელი) და კომპანია ვიონი საქართველო (ბილაინი).

კომპანია ორიენტირებულია მობილური კავშირგაბმულობის ქსელის დაფარვის ზონის გაფართოებაზე და თანამედროვე ტექნოლოგიური ინოვაციების დანერგვაზე, როგორც მობილურ ბიზნესში, ასევე დანარჩენ ბიზნეს მიმართულებებზე.

„მაგთიკომი“, თავისი 6,400-ზე მეტი საბაზო სადგურის საშუალებით, საკომუნიკაციო ბაზარზე, დაფარვის ყველაზე ვრცელი არეალით გამოირჩევა და მოიცავს საქართველოს კონტროლირებადი დასახლებული ტერიტორიის 98%-ს.

მაგთიკომი მობილური ტელეკომუნიკაციის განვითარების ყველა საფეხურს მოიცავს: 2G, 2.5G, 3G, 4G (LTE) და 4.5G (LTE-Advanced) ტექნოლოგიებს. აღსანიშნავია, რომ საქართველოში პირველად, მხოლოდ მაგთიკომის აბონენტებს ჰქონდათ შესაძლებლობა, მსოფლიოში უახლესი ტექნოლოგიით - 4.5G (LTE Advanced)-ით ესარგებლათ. დღეისთვის საქართველოში მხოლოდ მაგთიკომის აბონენტებს აქვთ მაღალი გარჩევადობის მობილური ხმოვანი სერვისით (VoLTE – Voice over LTE) სარგებლობის საშუალება.

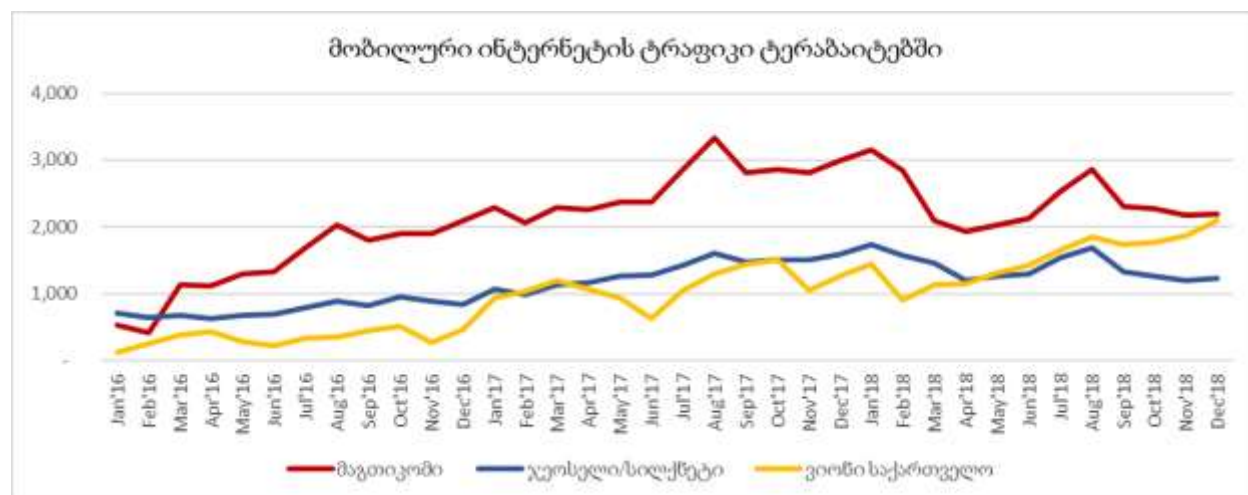
ეს ყოველივე მაგთიკომს საშუალებას აძლევს შეინარჩუნოს ლიდერის პოზიცია მობილური მომსახურების ბაზარზე, როგორც შემოსავლების (46.8% ბაზრის წილი 2018 წელს), ასევე აბონენტთა რაოდენობის (40.4% ბაზრის წილი 2018 წლის დეკემბრის მდგომარეობით) კუთხით.

მონაცემები მობილური კავშირგაბმულობის ბაზარზე არსებული წილების შესახებ:

შემოსავლების წილი	2016	2017	2018	აბონენტების წილი	2016	2017	2018
მაგთიკომი	45.5%	46.2%	46.8%	მაგთიკომი	40.5%	38.6%	40.4%
ჯეოსელი/სილქნეტი	37.4%	37.1%	36.8%	ჯეოსელი/სილქნეტი	35.3%	35.0%	36.3%
ვიონი საქართველო	17.1%	16.6%	16.3%	ვიონი საქართველო	24.1%	26.3%	23.3%
ჯიმობაილ	0.0%	0.0%	0.0%	ჯიმობაილ	0.1%	0.0%	0.0%

* მონაცემები აღებულია საქართველოს კომუნიკაციების ეროვნული კომისიის ანალიტიკური პორტალიდან www.analytics.gncc.ge.

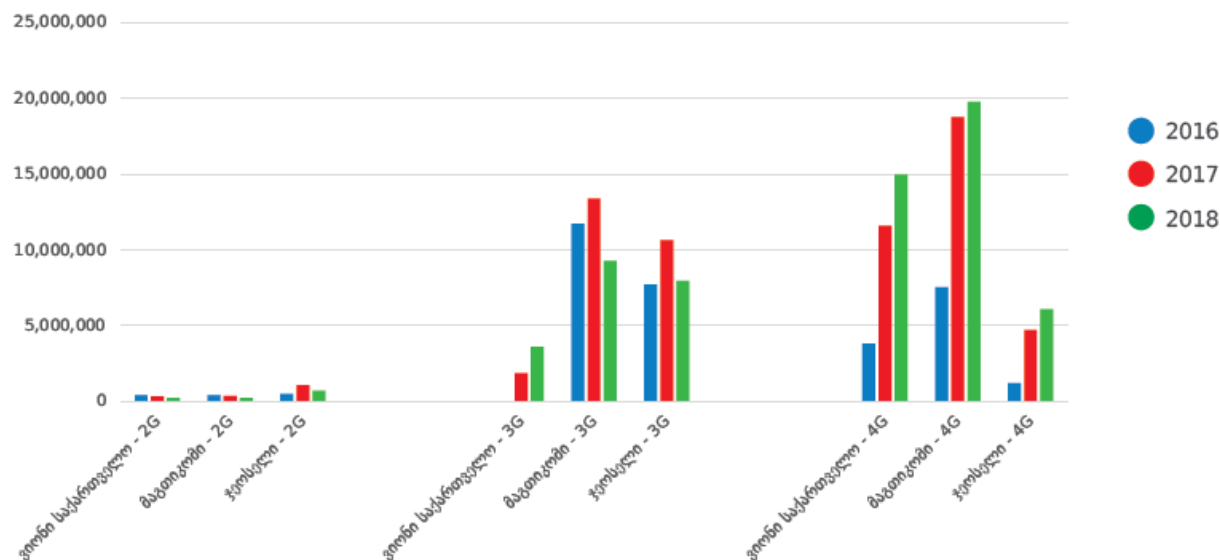
მობილური კავშირგაბმულობის ბიზნესში ერთ-ერთ ყველაზე მოთხოვნად სერვისს წარმოადგენს მობილური ინტერნეტი. აღნიშნულ სერვისზე მზარდი მოთხოვნის დასაკმაყოფილებლად, კომპანია მაგთიკომი მუდმივად ახორციელებს დამატებით ინვესტიციებს ქსელის გაფართოვებისა და მოდერნიზაციის მიზნით. მომხმარებლებისთვის მრავალფეროვანი 4.5G (LTE-Advanced) სერვისების და სხვა ტექნოლოგიებთან შედარებით ყველაზე სწრაფი ინტერნეტის შეთავაზების მიზნით, კომპანიამ 2016 წელს შეიძინა 800MHz სიხშირის ლიცენზია. ქვემოთ მოცემულ გრაფიკზე შეგიძლიათ იხილოთ ბაზარზე 2016-2018 წლებში ინტერნეტის მოხმარების განვითარების ტრენდი:

* მონაცემები აღებულია საქართველოს კომუნიკაციების ეროვნული კომისიის ანალიტიკური პორტალიდან www.analytics.gncc.ge.

აღსანიშნავია, რომ 2018 წელს, ისევე როგორც წინა პერიოდებში, ბაზარზე მობილური ინტერნეტის ტრაფიკის ზრდის უდიდესი ნაწილი 4G ინტერნეტ ტრაფიკის ხარჯზე მოხდა. 2016-2018 წლებში ტექნოლოგიების და ოპერატორების მიხედვით ინტერნეტ ტრაფიკის განაწილება ქვემოთ მოცემულ ცხრილშია ნაჩვენები:

ინტერნეტ ტრაფიკი ტექნოლოგიებისა და კომპანიების მიხედვით (ტერაბაიტი)

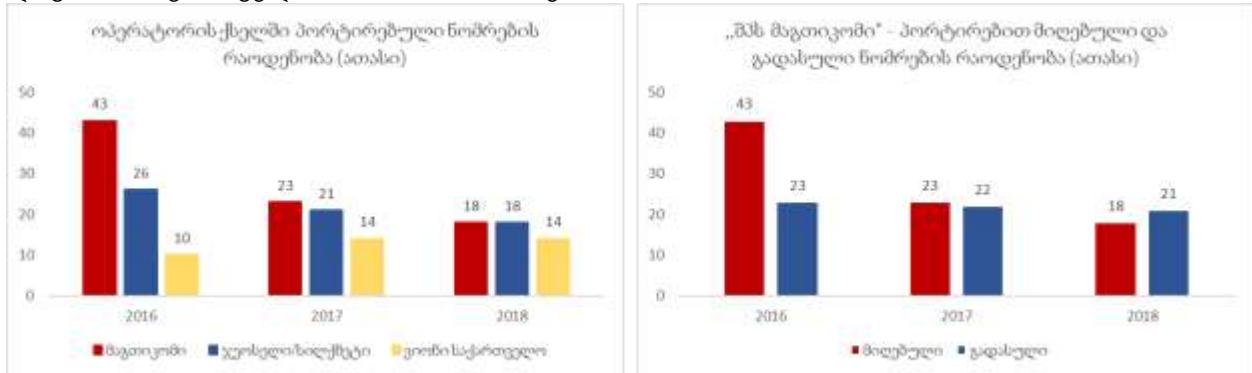
* მონაცემები აღებულია საქართველოს კომუნიკაციების ეროვნული კომისიის „წლიური ანგარიშგება 2018“-დან.

2018 წლის მეოთხე კვარტალში ინტერნეტ მომსახურებით აბონენტების მთლიანი ბაზრის 55.2%-მა ისარგებლა, რაც 2.95 მლნ. აბონენტს შეადგენს. მოხმარებული ინტერნეტ-ტრაფიკის ოდენობა კვლავ მნიშვნელოვანი ზრდის ტენდენციით ხასიათდება. GSM ასოციაციის 2019 წლის კვლევის შედეგად (<https://www.gsma.com/mobileeconomy/>) ევროპაში მობილური ინტერნეტის პენეტრაციის მაჩვენებელი (აბონენტები/მოსახლეობა) 72%-დან 82%-მდე გაიზარდა 2018 წლიდან 2025 წლამდე. საქართველოში იგივე მაჩვენებელი 2018 წლის ბოლო მდგომარეობით 64.6%-ს აღწევს, რაც იძლევა იმის ინდიკაციას, რომ ქვეყანაში მობილური ინტერნეტის მომხმარებელთა რაოდენობა კიდევ გაიზარდება.

2013 წლიდან სახელმწიფო მობილური (ფიჭური სატელეფონო) მომსახურების შეძენას ახორციელებს კონსოლიდირებული ტენდერის საფუძველზე, რომელიც იმართება ყოველწლიურად. მაგთიკომი ზედიზედ 6-ჯერ გახდა აღნიშნული ტენდერის გამარჯვებული. მიუხედავად იმ ფაქტისა, რომ მაგთიკომი არ არის ერთადერთი გამარჯვებული კომპანია (ტენდერში ასევე გაიმარჯვეს კომპანია ჯეოსელმა და ვიონმა), მაგთიკომი მობილურ (ფიჭურ სატელეფონო) მომსახურებას უწევს ყველა ძირითად/მნიშვნელოვან სამინისტროს და სახელმწიფო დაწესებულებას. თავის მხრივ, სახელმწიფო დაწესებულებების არჩევანს განაპირობებს მაგთიკომის ხარისხიანი და მრავალფეროვანი სატელეკომუნიკაციო მომსახურებები და მათი სტაბილურად მიწოდების შესაძლებლობა საქართველოს ტერიტორიის თითქმის ყველა წერტილში (სატელეკომუნიკაციო მომსახურებების მიწოდების კუთხით მაგთიკომს საქართველოში გააჩნია ყველაზე დიდი დაფარვის არეალი).

2007 წლიდან მაგთიკომმა GGN (Georgian Government Network) პროექტის ფარგლებში უზრუნველყო საქართველოს ყველა სახელმწიფო სტრუქტურის ერთიან ქსელში გაერთიანება. ხოლო, 2009 წელს, მაგთიკომმა ერთიანი საგანმანათლებლო ქსელი შექმნა და საქართველოს ყველა რესურსცენტრი და საჯარო სკოლა ჩართო, რის შედეგადაც საქართველოში პირველად ჩატარდა ელექტრონული გამოცდები და ქვეყანა მიუახლოვდა ევროპულ სტანდარტებს, ასევე მოსახლეობას გაუჩნდა საჯარო სერვისებზე ინტერნეტით წვდომის შესაძლებლობა, სახელმწიფოს შეუმცირდა კომუნიკაციის ხარჯი და გაიზარდა საჯარო სამსახურების ეფექტურობა, მომსახურების ხარისხი და იმიჯი.

საქართველოს კომუნიკაციების ეროვნული კომისიის დადგენილების თანახმად, 2010 წლიდან აბონენტს საშუალება აქვს პორტირებისას (მობილური ოპერატორის შეცვლისას) შეინარჩუნოს იგივე სააბონენტო ნომერი. 2018 წელს მობილური ოპერატორების ქსელში 49 ათასი ნომრის პორტირება განხორციელდა: მაგთიკომის ქსელში - 18 ათასი, ჯეოსელი/სილქნეტში - 18 ათასი და ვიონი საქართველოში - 14 ათასი ნომერი.

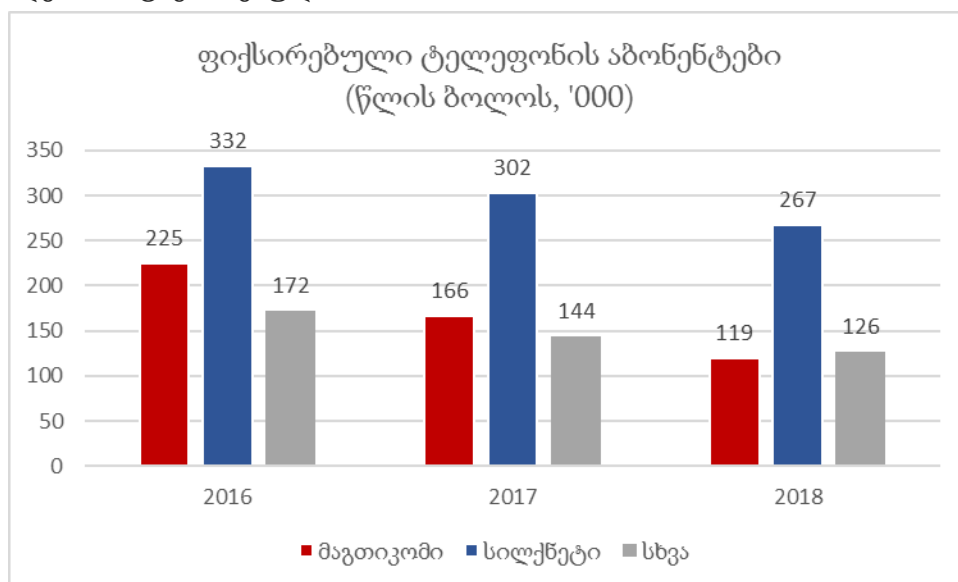
* მონაცემები პორტირებაზე აღებულია საქართველოს კომუნიკაციების ეროვნული კომისიის „წლიური ანგარიშგება 2018“-დან.

2.2 ფიქსირებული ტელეფონია

ფიქსირებული ტელეფონიის აბონენტების (შესაბამისად, შემოსავლებისა და ტრაფიკის) შემცირება როგორც მთელს მსოფლიოში, ასევე საქართველოში არსებული ტენდენციაა, რაც უმთავრესად მობილური კომუნიკაციებით ფიქსირებული ტელეფონიის ჩანაცვლების შედეგია. საქართველოს ფიქსირებული ტელეფონიის ბაზარზე აბონენტების რაოდენობა, 2017 წლის დეკემბრიდან 2018 წლის დეკემბრამდე 13.7%-ით შემცირდა, ხოლო შემოსავალი 15.2%-ით. შესაბამისად, აღნიშნულ პერიოდში კლება შეინიშნება მაგთიკომის სააბონენტო ბაზაში (28%) და შემოსავლებში (27%).

ფიქსირებული ტელეფონიით მომსახურეობაში გამოიყოფა ორი ძირითადი მიმართულება:

- უსადენო “მაგთიფიქსი”;
- სადენიანი ფიქსირებული VOIP.

* მონაცემები აღებულია საქართველოს კომუნიკაციების ეროვნული კომისიის ანალიტიკური პორტალიდან www.analytics.gncc.ge.

ფიქსირებული ტელეფონის ბაზარზე აბონენტების რაოდენობით ბაზრის 52.1% უკავია კომპანია სილქნეტს, შპს მაგთიკომს - 23.2% (2018 წლის დეკემბრის მდგომარეობით).

2010 წლიდან, ისევე როგორც მობილური ტელეფონით მომსახურების შემთხვევაში, ფიქსირებული ტელეფონის მომსახურების მომხმარებელსაც აქვს საშუალება პორტირებისას, შეინარჩუნოს იგივე სააბონენტო ნომერი.

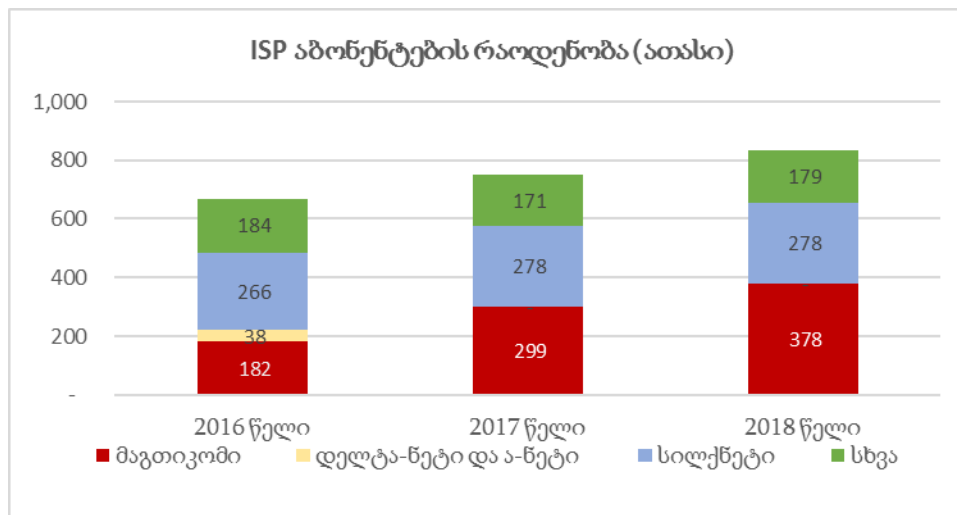
უსადენო ფიქსირებული CDMA (Code Division Multiple Access) სერვისს, ცნობილს მაგთიფიქსის სახელით - თავისი სიხშირული თავისებურებიდან გამომდინარე აქვს მაღალი დაფარვის საშუალება და უზრუნველყოფს საიმედო კავშირს რთულ რელიეფურ პირობებშიც.

2.3 ფართოზოლოვანი საკაბელო ქსელით ინტერნეტის მიწოდება (ISP)

2016 წელს მაგთიკომმა შეისყიდა კავკასუს ონლაინის (ISP და IPTV ბაზრის ერთ-ერთი წამყვანი მოთამაშე) საცალო ბიზნესი და 2016 წლის მესამე კვარტლიდან დაიწყო ISP სერვისის მიწოდება.

მაგთიკომი ISP ბაზარზე შესვლის შემდეგ მოცულობით ინვესტიციებს ახორციელებს არსებული ქსელის მოდერნიზაციისთვის და გაფართოებისთვის, მათ შორის ქვეყნის ისეთ ადგილებშიც, სადაც დღეის მდგომარეობით მოსახლეობის კონცენტრაცია დაბალია. შედეგად, 2018 წლის დეკემბრის მდგომარეობით მაგთიკომი ინარჩუნებს ბაზრის ლიდერის პოზიციას როგორც აბონენტების, ისე შემოსავლების ჭრილში და შესაბამისად ბაზრის 45.3% და 45.1% უკავია.

ბაზრის წილები ოპერატორების მიხედვით ISP აბონენტები	2016 წელი	2017 წელი	2018 წელი
მაგთიკომი	27.2%	39.9%	45.3%
სილქნეტი	39.8%	37.2%	33.3%
სხვა	33.0%	22.9%	21.4%

* მონაცემები აღებულია საქართველოს კომუნიკაციების ეროვნული კომისიის ანალიტიკური პორტალიდან www.analytics.gncc.ge.

2.4 მაუწყებლობის ტრანზიტი

მაგთიკომი მომხმარებელს სთავაზობს ორი ტიპის სატელევიზიო მომსახურებას: თანამგზავრულს და IPTV-ს. კომპანიამ თანამგზავრული ტელევიზია ბრენდ „მაგთისატი“-ს მეშვეობით აბონენტებს 2012 წლის დასაწყისიდან შესთავაზა, რომელიც დღეს ქვეყნის ნებისმიერ წერტილში მაღალი ხარისხის ტელემაუწყებლობის ტრანზიტს უზრუნველყოფს. თანამგზავრული ტელევიზიის სეგმენტზე მაგთიკომი უმსხვილესი მოთამაშეა თავისი 99.6% საბაზრო წილით და მის ქსელში ჩართულია 80 ათასამდე აბონენტი. მაგთიკომმა ევროპის ყველაზე მაღლა დასახლებული სოფელი - უშგული 100%-ით მოიცვა და 2015 წლიდან იქ მცხოვრები ყველა ოჯახი უფასოდ იღებს სატელიტურ ტელევიზიას.

აღსანიშნავია, რომ თანამგზავრული მაუწყებლობის ტრანზიტის უზრუნველყოფის მიზნით კომპანიას იჯარით აქვს აღებული სატელიტური თანამგზავრის 4 ტრანსპონდერი. ეს ყოველივე კი სოლიდურ თანხებთანაა დაკავშირებული, რასაც მოცემული ბიზნეს მიმართულების რენტაბელობა მინიმუმამდე დაჰყავს.

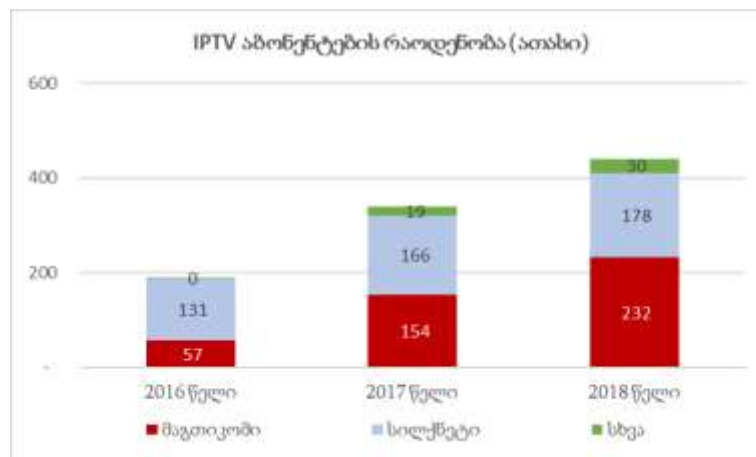
2016 წლის 1 აგვისტოდან დაიწყო IP ტექნოლოგიაზე დაფუძნებული (IPTV) სატელევიზიო ტრანზიტული მაუწყებლობა.

მაგთიკომის მიერ 2016 წელს შეძენილი ISP და IPTV ქსელის გაფართოების პროექტის განხორციელების შედეგად, რომელსაც კომპანია დღესაც აქტიურად აგრძელებს, IPTV-ს ბაზარზე აბონენტების რაოდენობის საბაზრო წილები წინა პერიოდებთან შედარებით შეიცვალა და 2018 წლის დეკემბრის მდგომარეობით შემდეგნაირად გადანაწილდა:

ბაზრის წილები ოპერატორების მიხედვით	2016	2017	2018
<i>IPTV აბონენტები</i>	<i>წელი</i>	<i>წელი</i>	<i>წელი</i>
მაგთიკომი	30.1%	45.4%	52.7%
სილქნეტი	69.6%	48.9%	40.5%
სხვა	0.2%	5.7%	6.7%

* მონაცემები აღებულია საქართველოს კომუნიკაციების ეროვნული კომისიის ანალიტიკური პორტალიდან www.analytics.gncc.ge.

აღნიშნული შედეგები მიღწეულ იქნა როგორც არსებული აბონენტების გადანაწილებით ორ კონკურენტ კომპანიას შორის, ასევე მაგთიკომის მიერ მანამდე აუთვისებელ რეგიონებში შესვლით და შესაბამისად, ISP და IPTV ბაზრის საერთო მოცულობის ზრდით.

* მონაცემები აღებულია საქართველოს კომუნიკაციების ეროვნული კომისიის ანალიტიკური პორტალიდან www.analytics.gncc.ge.

3. საკანონმდებლო და სხვა რეგულაციები

მაგთიკომს, საქართველოს კომუნიკაციების ეროვნულ კომისიაში გავლილი აქვს ავტორიზაცია ისეთ ძირითად მომსახურებებზე, როგორიცაა:

- ✓ მობილური საკომუნიკაციო მომსახურება,
- ✓ ფიქსირებული საკომუნიკაციო მომსახურება,
- ✓ საერთაშორისო სატელეფონო კავშირით მომსახურება,
- ✓ მობილური ინტერნეტ მომსახურება,
- ✓ ინტერნეტ მომსახურება,
- ✓ მაუწყებლობის ტრანზიტით მომსახურება,
- ✓ გამოძახებით აუდიოვიზუალური მომსახურება,
- ✓ საკომუნიკაციო საკანალიზაციო არხებით და
- ✓ ჰოსტინგით მომსახურება.

კომპანია მაგთიკომს დაარსების დღიდან რადიოსიხშირული სპექტრით სარგებლობის ლიცენზიებში გადახდილი აქვს 324.7 მილიონი ლარი. 2018 წელს მოქმედი ლიცენზიები იხილეთ ქვემოთ მოცემულ ცხრილში:

ლიცენზიის ნომერი	რადიოსიხშირული ზოლი	ლიცენზიის გაცემის/მოქმედების ვადის გაგრძელების თარიღი	ლიცენზიის მოქმედების ვადა
F15	901.8-915 946.8-960	01.02.2015	01.02.2030
F12	1935-1950 2125-2140	01.02.2015	01.02.2030
F16	1740.1-1770 1835.1-1865	01.02.2015	01.02.2030
F35	7226.0, 7387.0, 7247.0, 7408.0	17.06.2009	17.06.2019
F10	453-457.5 463-467.5	17.06.2009	17.06.2019
F99	842-847 801-806	02.06.2016	02.06.2031

საქართველოს სატელეკომუნიკაციო დარგში მაგთიკომი არის ყველაზე წარმატებული კომპანია, როგორც ბაზრის წილის (აბონენტების რაოდენობა), დაფარვის არეალის, მრავალფეროვანი და მაღალტექნოლოგიური სერვისების მიწოდების, ასევე ამ მომსახურებების საიმედოობის და ხარისხის თვალსაზრისით. აღნიშნულიდან გამომდინარე, “მაგთიკომი” საქართველოს კომუნიკაციების ეროვნული კომისიის შესაბამისი გადაწყვეტილებების საფუძველზე, მომსახურების ბაზრის სხვადასხვა სეგმენტზე, ცნობილია, როგორც მნიშვნელოვანი საბაზრო ძალაუფლების მქონე პირად და დაკისრებული აქვს სპეციფიკური ვალდებულებები შემდეგ სეგმენტებზე:

1. მოძრავი საკომუნიკაციო ქსელის ოპერატორის ძირითადი ქსელის საკომუტაციო ტერმინალურ ელემენტებთან დაშვებისა და ურთიერთჩართვის (სატელეფონო ზარების წამოწყების/დასრულების) საბითუმო ბაზრის სეგმენტზე - ინფორმაციის გამჭვირვალობის უზრუნველყოფის ვალდებულება, დისკრიმინაციის აკრძალვის ვალდებულება, ქსელის

შესაბამის ელემენტებთან დაშვების ვალდებულება, დანახარჯებისა და შემოსავლების განცალკევებულად აღრიცხვის ვალდებულება, სატარიფო რეგულირებისა და ხარჯთაღრიცხვის ვალდებულება.

21.05.2010 N240/9 - <http://gncc.ge/ge/legal-acts/solutions/2010-240-9.page>;
18.11.2011 N657/9 - <http://gncc.ge/ge/legal-acts/solutions/2011-657-9.page>;
13.12.2013 N744/19 - <http://gncc.ge/ge/legal-acts/solutions/2013-744-19.page>;
09.10.2014 N572/19 - <http://gncc.ge/ge/legal-acts/solutions/2014-572-19.page>;
19.10.2017 N684/19 - <http://gncc.ge/ge/legal-acts/solutions/2017-684-19.page>.

2. ბოლო მომხმარებლებზე (აბონენტებზე) მოძრავი სატელეფონო ხმოვანი მომსახურების მიწოდების ბაზრის შესაბამის სეგმენტზე - დანახარჯებისა და შემოსავლების განცალკევებულად აღრიცხვის ვალდებულება, სატარიფო რეგულირებისა და ხარჯთაღრიცხვის ვალდებულება.

25.01.2011 N26/9 - <http://gncc.ge/ge/legal-acts/solutions/2011-26-9.page>.

3. ფიქსირებული უსადენო საკომუნიკაციო ქსელის ოპერატორის ძირითადი ქსელის საკომუნიკაციო ტერმინალურ ელემენტებთან დაშვებისა და ურთიერთობის (სატელეფონო ზარების წამოწყება/დასრულება) საბითუმო ბაზრის სეგმენტზე - ინფორმაციის გამჭვირვალობის უზრუნველყოფის ვალდებულება, დისკრიმინაციის აკრძალვის ვალდებულება, ქსელის შესაბამის ელემენტებთან დაშვების ვალდებულება, დანახარჯებისა და შემოსავლების განცალკევებულად აღრიცხვის ვალდებულება, სატარიფო რეგულირებისა და ხარჯთაღრიცხვის ვალდებულება.

17.09.2010 N428/9 - <http://gncc.ge/ge/legal-acts/solutions/2010-428-9.page>.

4. ბოლო მომხმარებლის ინტერნეტის მომსახურების საცალო ბაზრის სეგმენტზე - ინფორმაციის გამჭვირვალობის უზრუნველყოფის, ბოლო მომხმარებლების დისკრიმინაციის აკრძალვის ვალდებულება.

20.07.2007 N400/0 - <http://gncc.ge/ge/legal-acts/solutions/2007-400-9.page>;
13.11.2009 N610/9 - <http://gncc.ge/ge/legal-acts/solutions/2009-610-9.page>;
28.07.2016 N525/22 - <http://gncc.ge/ge/legal-acts/solutions/2016-525-22.page>.

5. საკანალიზაციო არხებთან დაშვების საბითუმო სეგმენტზე - ინფორმაციის გამჭვირვალობის უზრუნველყოფის ვალდებულება, დისკრიმინაციის აკრძალვის ვალდებულება, ქსელის შესაბამის ელემენტებთან დაშვების ვალდებულება, დანახარჯებისა და შემოსავლების განცალკევებულად აღრიცხვის ვალდებულება, სატარიფო რეგულირებისა და ხარჯთაღრიცხვის ვალდებულება

06.11.2014 N620/9 - <http://gncc.ge/ge/legal-acts/solutions/2014-620-9.page>;
28.07.2016 N525/22 - <http://gncc.ge/ge/legal-acts/solutions/2016-525-22.page>;
26.10.2017 N695/19 - <http://gncc.ge/ge/legal-acts/solutions/2017-695-19.page>;
22.02.2018 N121/19 - <http://gncc.ge/ge/legal-acts/solutions/2018-121-19.page>.

რაც შეეხება გადასახადებს, საქართველოს საგადასახადო კანონმდებლობის შესაბამისად, ჯგუფში შემავალი ორივე კომპანია წარმოადგენს საქართველოს რეზიდენტ კომპანიას და საგადასახადო პოლიტიკა და სტრუქტურაც განისაზღვრება მოქმედი საგადასახადო კოდექსის

შესაბამისად. ჯგუფის წევრი კომპანიების საქმიანობებისთვის ძირითადად რელევანტურია შემდეგი გადასახადები:

1) დღგ (დამატებული ღირებულების გადასახადი) - კომპანიები ახორციელებენ 18%-ით დასაბეგრ ოპერაციებს, ჩათვლის უფლებით განთავისუფლებულ ოპერაციებს, ჩათვლის უფლების გარეშე განთავისუფლებულ ოპერაციებსა და ოპერაციებს, რომლებიც არ განიხილება დღგ-ით დასაბეგრად.

2) აქციზი:

- მობილურ საკომუნიკაციო მომსახურებაზე 2017 წელს შეადგენდა 3%-ს, ხოლო 2018 წლის 1 იანვრიდან გაუქმდა;
- აქციზი - წუთი 0,15 ლ - საქართველოში მობილურ ქსელში საერთაშორისო ზარის დასრულების მომსახურებისთვის;
- აქციზი - წუთი 0,08 ლ - საქართველოში ფიქსირებულ ქსელში საერთაშორისო ზარის დასრულების მომსახურებისთვის;

3) მოგების გადასახადი - ძირითადი დაბეგვრის ობიექტი არის განაწილებული მოგება, ასევე კოდექსით გათვალისწინებული სხვა დაბეგვრის ობიექტები (მოგების გადასახადის ეგრეთ წოდებული „ესტონური მოდელი“ (მოქმედია 2017 წლის 1 იანვრიდან). მოგების გადასახადის განაკვეთია 15%;

4) საშემოსავლო გადასახადი - დაქირავებულ პირთათვის ხელფასის სახით ანაზღაურების გაცემისას, ასევე ცალკეულ შემთხვევებში ფიზიკური პირების მომსახურების ანაზღაურებისას კომპანიები აკავებენ საშემოსავლო გადასახადს 20% ოდენობით;

5) არარეზიდენტის შემოსავალი შესაძლებელია დაექვემდებაროს დაბეგვრას გადახდის წყაროსთან 15%-იანი, 10%-იანი და 5%-იანი განაკვეთით, ამასთან გაითვალისწინება ორმაგი დაბეგვრის თავიდან აცილების შესახებ საერთაშორისო შეთანხმებებით განსაზღვრული საგადასახადო შეღავათები და მათი გამოყენების წესი.

6) ქონების გადასახადი - კომპანიების ბალანსზე ძირითად საშუალებად ან/და საინვესტიციო ქონებად აღრიცხულ აქტივებზე, დაუმონტაჟებელ მოწყობილობებზე, დაუმთავრებელ მშენებლობაზე, აგრეთვე მათ მიერ ლიზინგით გაცემულ ქონებაზე კომპანიები იხდიან ქონების გადასახადს საშუალო წლიური საბალანსო ნარჩენი ღირებულებიდან არა უმეტეს 1% ოდენობით;

7) მიწაზე ქონების გადასახადი - კომპანიების საკუთრებაში არსებულ არასასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების მიწაზე, მიწაზე ქონების გადასახადი გაიანგერიშება მიწის ადგილმდებარეობის გათვალისწინებით ერთ კვადრატულ მეტრზე 0.24-ის ნამრავლით შესაბამის ტერიტორიულ კოეფიციენტზე.

8) რეგულირების საფასური - მაგთიკომის საქმიანობა ექვემდებარება რეგულირებას და ვალდებულია გადაიხადოს რეგულირების საფასური:

- ტელეკომუნიკაციისთვის - რეგულირებას დაქვემდებარებული მომსახურების ან საქონლის ღირებულების (დღგ-ის გარეშე) 0.75%;
- მაუწყებლის მიერ განხორციელებული და რეგულირებას დაქვემდებარებული მომსახურების ან საქონლის მიწოდების მთლიანი ღირებულების (დღგ-ის გარეშე) 0.5%.

აღსანიშნავია, რომ სსიპ „112“-ის ყოველთვიური საფასურის სრულ ადმინისტრირებას (მობილური და ფიქსირებული სატელეფონო მომსახურების აბონენტებისაგან 112 საფასურის დარიცხვას და ამოღებას) კომპანია ახორციელებს უსასყიდლოდ და საკუთარი ხარჯით.

4. ჯგუფში შემავალი კომპანიების სტრატეგია და მიზნები

მაგთიკომის, როგორც ბაზრის ლიდერის მიზანია, საზოგადოების ყოველი წევრისთვის ყველაზე მაღალი ხარისხის და თანამედროვე ტექნოლოგიებზე დაფუძნებული კომპლექსური კავშირგაბმულობის უზრუნველყოფა და ქვეყნის მდგრადი განვითარების მხარდაჭერა.

თანამედროვე ტექნოლოგიებზე დაფუძნებული კავშირგაბმულობა გულისხმობს აბონენტებისათვის ტექნოლოგიური ინოვაციების გამოყენებით, საერთაშორისო სტანდარტების შესაბამისი მაღალი ხარისხის მომსახურებების შეთავაზებას. სწორედ მაგთიკომის დამსახურებაა, რომ აღმოსავლეთ ევროპის ქვეყნებში საქართველო არის ერთ-ერთი პირველი, რომელშიც დაინერგა 3G ტექნოლოგია. მაგთიკომმა, როგორც ლიდერმა ოპერატორმა საქართველოს სატელეკომუნიკაციო ბაზარზე, თავისი მომხმარებლებისათვის პირველმა გახადა ხელმისაწვდომი 4.5G ტექნოლოგია და ასევე პირველმა შესთავაზა მათ მაღალი გარჩევადობის ხმოვანი საუბრის სერვისი (VoLTE).

ინფორმაციული და საკომუნიკაციო ტექნოლოგიების განვითარება მნიშვნელოვან გავლენას ახდენს ტექნოლოგიურ პროგრესსა და საზოგადოების განვითარებაზე.

საიმედო, მაღალსიჩქარიანი ფართოზოლოვანი ინფრასტრუქტურის უზრუნველყოფა დააჩქარებს ინოვაციების დანერგვას, ეკონომიკურ ზრდასა და გაუმჯობესებას ყოველდღიურ ცხოვრებაში როგორც მოქალაქეებისთვის, ასევე ბიზნესებისთვის. ციფრული ტექნოლოგიების კიდევ უფრო ფართოდ გავრცელება და ეფექტური გამოყენება უზრუნველყოფს მოქალაქეების ცხოვრების უკეთეს ხარისხს, მათ შორის ახალ მედია შესაძლებლობებთან და მარტივი დაშვებით ელექტრონულ სერვისებთან წვდომას.

ისტორიულად, როგორც მობილური კავშირის ინდუსტრიის ლიდერი, მაგთიკომი მუდმივად მუშაობს, როგორც უსადენო კავშირგაბმულობის ქსელის მაღალი ხარისხის შენარჩუნებასა და განვითარებაზე, ასევე აბონენტების საჭიროებების გათვალისწინებით ინოვაციური სერვისების დანერგვაზე.

კომპანია დიდი მოცულობის ინვესტიციებს ახორციელებს არსებული ფართოზოლოვანი (ოპტიკური) კავშირგაბმულობის ქსელის მოდერნიზაციისათვის, აგრძელებს მაგისტრალური ოპტიკური ქსელისა და შესაბამისი ინფრასტრუქტურის მშენებლობას. მაღალი ხარისხის უზრუნველსაყოფად, ოპტიკური ქსელის განვითარება აუცილებელია ისეთ დასახლებულ პუნქტებშიც, სადაც დღეის მდგომარეობით მოსახლეობის კონცენტრაცია დაბალია და არ ხდება მაღალი სიჩქარის ინტერნეტისა და IPTV-ს მომსახურების მიწოდება. ინტერნეტ მომსახურების ხელმისაწვდომობის უზრუნველყოფის მიზნით, მაგთიკომი 2016 წლიდან აქტიურად ახორციელებს ოპტიკური ქსელის განვითარებას მთელი ქვეყნის ტერიტორიაზე და დღეში 40კმ.ზე მეტი კაბელი გაჰყავს. შედეგად, დღეისათვის 400-ზე მეტ დასახლებულ პუნქტს, დიდ და პატარა ქალაქებს, ასევე სოფლებს აქვთ მაგთიკომის ოპტიკურ ინტერნეტთან წვდომა.

მაგთიკომისთვის სტრატეგიულად უმნიშვნელოვანესია, თავის აბონენტებისათვის, უმაღლესი ხარისხის და მრავალფეროვანი მომსახურების მიწოდება. ამ მხრივ კომპანია ავითარებს IPTV ქსელს ისეთ ტერიტორიებზეც კი, სადაც მას ბევრი უფრო მაღალფასიანი სატელიტური ტელევიზიის მომხმარებელი ჰყავს. ასეთ ნაბიჯებს მოჰყვება აბონენტების

გადმორთვა მაღალფასიანი სატელიტური ტელევიზიიდან, უფრო დაბალი ფასის მქონე IPTV-ზე, თუმცა კომპანია თავისი სტრატეგიისა და აბონენტების ერთგული რჩება.

კომპანია 2019 წელსაც გააგრძელებს ოპტიკური ქსელის აქტიურ ზრდას და მომხმარებლებზე ორიენტირებული ახალი პროდუქტებისა და მომსახურებების განვითარებას.

დელტაკომმის სტრატეგიული მიზანია, რეგიონში კავშირგაბმულობის არხებისა და ინტერნეტის საბითუმო რეალიზაციის უზრუნველსაყოფად, ეფექტური და დივერსიფიცირებული ქსელის მოწყობა.

აღნიშნული მიზნის განხორციელების პროცესში, დელტაკომში ასევე უზრუნველყოფს კომპიუტერულ ტექნიკასა და უსაფრთხოების სისტემებზე კლიენტების მზარდი მოთხოვნის დაკმაყოფილებას, რასაც კომპანია წამყვან საერთაშორისო მომწოდებლებთან მჭიდრო პარტნიორული თანამშრომლობით ახორციელებს.

5. კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგებები

მოგება ან ზარალის და სხვა სრული შემოსავლის ინდივიდუალური ანგარიშგება 000 ლ	2018	2017	სრული წელი	
			ცვლილება	
			ლ	%
შემოსავალი	456,264	418,745	37,519	9%
შემოსავალი სატელეფონო მომსახურებიდან	221,680	209,712	11,968	6%
ფიქსირებული ფართობოლოვანი მომსახურება (ISP/IPTV)	136,765	101,935	34,829	34%
შემოსავალი ურთიერთჩართვის მომსახურებიდან	47,696	56,406	(8,710)	-15%
შემოსავალი სატელეკომუნიკაციო ტელევიზიიდან	16,082	18,732	(2,650)	-14%
შემოსავალი როუმინგის მომსახურებიდან	15,598	9,034	6,564	73%
შემოსავალი არხების იჯაროდან	7,386	6,524	862	13%
შემოსავალი ერთჯერადი მომსახურებიდან	2,128	2,458	(330)	-13%
შემოსავალი უკაბელო ინტერნეტის მიწოდებიდან	1,087	1,757	(671)	-38%
შემოსავალი ტელეფონების გაყიდვიდან	253	386	(133)	-34%
შემოსავალი კომპიუტერული ტექნიკის რეალიზაციიდან	1,917	7,112	(5,195)	-73%
სხვა შემოსავლები	5,673	4,689	984	21%
გაწეული მომსახურების თვითღირებულება*	(178,288)	(185,769)	7,481	-4%
ურთიერთჩართვის ხარჯები	(44,279)	(50,979)	6,699	-13%
ხელფასის ხარჯი	(45,507)	(42,452)	(3,055)	7%
ინტერნეტ ტრაფიკის ხარჯები	(21,940)	(26,269)	4,329	-16%
სატელეკომუნიკაციო ტელევიზიის ხარჯი	(17,328)	(17,813)	485	-3%
ინტერნეტ ტელევიზიის (IPTV) ხარჯები	(13,904)	(10,373)	(3,530)	34%
საბაზო სადგურებზე ტექნიკური მომსახურების ხარჯი	(10,220)	(9,322)	(898)	10%
საბაზო სადგურის განთავსების საიჯარო ხარჯი	(7,208)	(7,841)	633	-8%
რეალიზებული კომპიუტერული ტექნიკის, SIM და Scratch ბარათების თვითღირებულება	(2,221)	(6,943)	4,721	-68%
ტექნიკური მხარდაჭერა	(6,805)	(5,548)	(1,257)	23%
რეგულირების საფასური	(3,191)	(2,913)	(278)	10%
როუმინგის ხარჯი	(3,539)	(2,861)	(678)	24%
სხვა გაყიდვების თვითღირებულება	(1,851)	(2,161)	310	-14%
პორტაბელურობის ხარჯი	(294)	(295)	1	0%
საოპერაციო მოგება	277,977	232,977	45,000	19%
ცვეთა და ამორტიზაცია**	(100,651)	(92,711)	(7,940)	9%
ძირითადი საშუალებებისა და არამატერიალური აქტივების გაუფ	(2,457)	(8,521)	6,064	-71%
ძირითადი საშუალებების გაყიდვიდან მიღებული ზარალი	(1,822)	(5,099)	3,278	-64%
გაუფასურების ზარალი სავაჭრო და სხვა მოთხოვნებზე	(6,927)	(3,289)	(3,638)	111%
გაყიდვებთან დაკავშირებული, საერთო და ადმინისტრაციული ხ:	(29,322)	(29,887)	565	-2%
სხვა შემოსავლები/(ხარჯები)	(2,086)	(2,543)	457	-18%
საოპერაციო საქმიანობების შედეგები	134,713	90,927	43,786	48%
ფინანსური შემოსავალი	40,569	59,402	(18,832)	-32%
ფინანსური ხარჯი	(58,618)	(73,244)	14,626	-20%
წმინდა ფინანსური ხარჯი	(18,048)	(13,842)	(4,206)	30%
მოგება დაბეგვრამდე	116,664	77,084	39,580	51%
მოგების გადასახადის სარგებელი	-	-	-	0%
წმინდა მოგება	116,664	77,084	39,580	51%

* გაყიდვების თვითღირებულება არ მოიცავს ცვეთისა და ამორტიზაციის, კომერციულ და ადმინისტრაციულ ხარჯებს;

** ყველა აქტივის ცვეთისა და ამორტიზაციის ხარჯი.

კომპანია შემოსავალს ძირითადად იღებს შემდეგი სატელეკომუნიკაციო მომსახურებების გაწევით:

- ხმოვანი ზარი;
- მობილური ინტერნეტი;
- მოკლე ტექსტური შეტყობინება;
- როუმინგი;
- ურთიერთჩართვის მომსახურება;
- ქსელში ჩართვის ღირებულება;
- არხების იჯარა;
- სატელიტური ტელევიზია;
- ფიქსირებული ინტერნეტი (ISP);
- ინტერნეტ ტელევიზია (IPTV);
- კომპიუტერული ტექნიკის რეალიზაცია;
- ოპტიკურ-ბოჭკოვან მაგისტრალში გაუნათებელი ღერების ხელშეუვალი სარგებლობის უფლებით (IRU) გადაცემა და ტექნიკური მხარდაჭერა;
- და სხვა.

კომპანია მაგთიკომის 2018 წლის კონსოლიდირებული შემოსავლები 2017 წელთან შედარებით 9%-ით გაიზარდა. ზრდა ძირითადად განპირობებულია მაგთიკომის მიერ 2016 წლიდან ფიქსირებული საკაბელო ინტერნეტის (ISP) და ინტერნეტ ტელევიზიის (IPTV) სერვისების ბაზარზე შესვლით, რაც გამოიხატა 2016 წლის 1 აგვისტოს კავკასუს ონლაინის საცალო ბიზნესის შესყიდვით, ხოლო 2016 წლის 21 ნოემბერს კი, შპს „დელტაკომმი“-ს 100%-იანი წილის შეძენით. ყოველივე ზემოთ აღნიშნულმა, აგრეთვე არსებულ და მანამდე აუთვისებელ რეგიონებში ქსელის მშენებლობის შედეგად ახალი აბონენტების აყვანამ, 2018 წელს ISP/IPTV სერვისებიდან მიღებული შემოსავლების მნიშვნელოვანი ზრდა განაპირობა.

სატელეფონო მომსახურებებში მოიაზრება როგორც მობილური, ასევე ფიქსირებული უსადენო სატელეფონო მომსახურებები. შემოსავლის ზრდა ძირითადად დაკავშირებულია მობილური ინტერნეტის მომსახურებასთან. მეორეს მხრივ, ნელ-ნელა ხდება მოკლე ტექსტური შეტყობინების და ხმოვანი ზარის მომსახურებების მობილური ინტერნეტით ჩანაცვლება. რაც შეეხება ფიქსირებული ტელეფონიის მომსახურებიდან მიღებულ შემოსავლებს, იგი წლიდან წლამდე მცირდება, რაც უმთავრესად მობილური კომუნიკაციებით ფიქსირებული ტელეფონიის ჩანაცვლების შედეგია.

ურთიერთჩართვის მომსახურებიდან მიღებული შემოსავლის და გაწეული ხარჯის შემცირება ძირითადად გამოწვეულია ურთიერთჩართვის ტარიფების ცვლილებით. საქართველოს კომუნიკაციების ეროვნული კომისიის გადაწყვეტილებით, მოხდა მობილურ და ფიქსირებულ ქსელში ზარის დასრულების ტარიფის LRIC მოდელით დაანგარიშება და ახალი ურთიერთჩართვის ტარიფები ძალაში ეტაპობრივად შევიდა.

მობილურ ქსელში ურთიერთჩართვის არსებული ტარიფი 2.97 თეთრი (გადასახადების გარეშე) შემდეგი გრაფიკით შემცირდა:

ურთიერთჩართვის მომსახურება (თეთრი, გადასახადების გარეშე)	2018 წლის 1 იანვრიდან	2018 წლის 1 ივლისიდან	2019 წლის 1 იანვრიდან
ზარის წამოწყება	2.97	2.16	1.44
ზარის დასრულება	2.97	1.81	0.75

ფიქსირებულ ქსელში ურთიერთჩართვის არსებული ტარიფი 1.69 თეთრი (გადასახადების გარეშე) შემდეგი გრაფიკით შემცირდა:

ურთიერთჩართვის მომსახურება (თეთრი, გადასახადების გარეშე)	2018 წლის 1 იანვრიდან	2018 წლის 1 ივლისიდან	2019 წლის 1 იანვრიდან
ზარის წამოწყება ადგილობრივ დონეზე	1.69	1.04	0.38
ზარის დასრულება ტრანზიტულ დონეზე	1.69	1.05	0.41
ზარის წამოწყება ადგილობრივ დონეზე	1.69	0.99	0.28
ზარის დასრულება ტრანზიტულ დონეზე	1.69	1.01	0.32

* მონაცემები აღებულია საქართველოს კომუნიკაციების ეროვნული კომისიის „წლიური ანგარიშგება 2018“-დან.

სატელიტური ტელევიზიიდან მიღებული შემოსავლების (14%-იანი) კლება განპირობებულია მომხმარებლების რაოდენობის შემცირებით, რაც ერთის მხრივ სატელიტური ტელევიზიის ინტერნეტ ტელევიზიით (IPTV), ხოლო მეორეს მხრივ ქვეყნის მასშტაბით ანალოგურ მიწისზედა მაუწყებლობის ციფრული მიწისზედა ტელემაუწყებლობით ჩანაცვლების შედეგია.

რაც შეეხება დანარჩენ საოპერაციო ხარჯებს, ყველაზე დიდი ზრდა ფიქსირებულ ფართოზოლოვან მომსახურებებს უკავშირდება. მაღალსიჩქარიან ფიქსირებულ ინტერნეტზე და მასთან დაკავშირებულ სერვისებზე (IPTV) მზარდი მოთხოვნიდან გამომდინარე, კომპანია ISP ქსელის განვითარების აქტიურ ფაზაშია, რაც თავის მხრივ იწვევს საოპერაციო და კაპიტალური დანახარჯების ზრდას.

ცვეთისა და ამორტიზაციის ხარჯის 9%-იანი ზრდა გამოწვეულია 2017-2018 წლის განმავლობაში მაგთიკომის მიერ ძირითადი საშუალებების მატებით.

2018 წლის ძირითადი საშუალებებისა და არამატერიალური აქტივების გაუფასურების ხარჯი (ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტების (ე.წ. IFRS სტანდარტები) მოთხოვნების შესაბამისად) დაკავშირებულია ფიქსირებული უსადენო სატელეფონო მომსახურების ბიზნეს მიმართულებიდან მიღებული შემოსავლების კლებასთან. გაუფასურების ანალიზთან დაკავშირებული დამატებითი ინფორმაცია მოცემულია კომპანიის 2018 წლის აუდირებულ ანგარიშგებაში.

საბალანსო უწყისი	2018 წლის 31 დეკემბერი	2017 წლის 31 დეკემბერი
აქტივები	879,599	878,896
ძირითადი საშუალებები	527,804	527,880
არამატერიალური აქტივები და გუდვილი	277,892	291,235
სხვა გრძელვადიანი აქტივები	11,621	13,812
მიმდინარე აქტივები	62,283	45,970
კაპიტალი და ვალდებულებები	879,599	878,896
კაპიტალი	620,672	509,243
გრძელვადიანი ვალდებულებები	68,629	189,917
მიმდინარე ვალდებულებები	190,299	179,736

2018 წელს 2017 წელთან შედარებით სესხის მოკლევადიანი და გრძელვადიანი ვალდებულებების ჯამური ნაშთი შემცირდა 96.5 მლნ ლარით. სხვა მიმდინარე ვალდებულებების ზრდა კი ძირითადი საშუალებების შეძენასთანაა დაკავშირებული.

კომპანიის ფინანსური მდგომარეობის შესახებ დეტალური ინფორმაცია შეგიძლიათ იხილოთ მაგთიკომის 2018 წლის აუდირებულ ანგარიშგებაში.

ფულადი სახსრების მოძრაობა	2018 წელი	2017 წელი
წმინდა ფულადი ნაკადები საოპერაციო საქმიანობებიდან	239,506	196,124
საინვესტიციო საქმიანობაში გამოყენებული წმინდა ფულადი ნაკადები	(119,037)	(115,184)
(ფინანსურ საქმიანობებში გამოყენებული წმინდა ფულადი ნაკადები)/წმინდა ფულადი ნაკადები ფინანსური საქმიანობებიდან	(99,502)	(149,420)
წმინდა მატება ფულად სახსრებსა და მათ ეკვივალენტებში	20,968	(68,480)
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები წლის დასაწყისში	13,972	87,604
სავალუტო კურსის ცვლილების გავლენა ფულად სახსრებსა და მათ ეკვივალენტებზე	515	(5,152)
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები წლის ბოლოს	35,454	13,972

უნდა აღინიშნოს, რომ კავშირგაბმულობის სფეროში ტექნოლოგიების მუდმივი განვითარება მნიშვნელოვანი ინვესტიციების განხორციელებას მოითხოვს. კომპანია მაგთიკომმა ამ მიზნით 2017 და 2018 წლებში ლ153 და ლ94 მილიონიანი ინვესტიციები განახორციელა. იქიდან გამომდინარე, რომ 2016 წელს განხორციელებული ინვესტიციების რაოდენობა აღემატებოდა ფულად შემოდიანებს საოპერაციო საქმიანობიდან (ლ 466 მლნ vs ლ 152 მლნ), საჭირო გახდა ფულადი სახსრების მოზიდვა კომპანიის გარეთ. 2016 და 2017 წლებში მაგთიკომმა EBRD-გან მოიზიდა დაფინანსება, რომლითაც უზრუნველყო კომპანია კავკასუს ონლაინის საოპერაციო აქტივებისა და კომპანია დელტაკომმის შესყიდვა. 2018 წლის ბოლოს მდგომარეობით სესხის მოცულობის, საპროცენტო ხარჯისა და გადახდის გრაფიკთან დაკავშირებული დამატებითი ინფორმაცია მოცემულია კომპანიის 2018 წლის აუდირებულ ანგარიშგებაში.

უკუგება აქტივებზე (ROA) '000s	2018	2017
წმინდა მოგება	116,664	77,084
მთლიანი აქტივები	879,599	878,896
ROA	13.3%	8.8%

6. ჯგუფში შემავალი კომპანიების ძირითადი რისკები

ტელეკომუნიკაციის ბაზრის და სპეციფიკიდან გამომდინარე, ჯგუფში შემავალი კომპანიებისათვის რელევანტურია შემდეგი სახის რისკები:

- საკრედიტო რისკი;
- ლიკვიდურობის რისკი;
- სავალუტო რისკი;

ზემოთ ჩამოთვლილი რისკების მართვა კომპანიას შეუძლია სხვადასხვა ინსტრუმენტების საშუალებით.

საკრედიტო რისკი კომპანიას შეიძლება წარმოუშვას კონტრაგენტების მხრიდან არსებული სავაჭრო მოთხოვნებიდან, ძირითადად აბონენტებისაგან, ურთიერთჩართვის და როუმინგის ოპერატორებისაგან და სხვა საბითუმო მომსახურების მომხმარებლებისაგან.

კლიენტთა საკრედიტო რისკის მონიტორინგის პროცესში, კლიენტები ჯგუფდებიან მათი საკრედიტო მახასიათებლების შესაბამისად, კერძოდ საკრედიტო რისკის მინიმუმაციის მიზნით, ფიზიკური პირებისგან ხდება ავანსების მოთხოვნა, ანუ სერვისის საფასურის წინასწარ მიღება. სხვა სავაჭრო მოთხოვნების შემთხვევაში, გათვალისწინებულია კონტრაგენტების გეოგრაფიული ადგილმდებარეობა, ინდუსტრია, ვადიანობის პროფილი და წარსული ფინანსური გამოცდილება.

ლიკვიდურობის რისკი არის ისეთი რისკი, რომლის დროსაც კომპანიას ექმნება სირთულეები ნაკისრი ფინანსური ვალდებულებების შესრულებაში და რომელთა დასაფარად საჭიროა ფულის ან სხვა ფინანსური აქტივის მიწოდება.

ლიკვიდურობის რისკი იმართება მკაცრი მენეჯმენტის გამოყენებით, რაც გამოიხატება ფულადი სახსრების მოძრაობის ყოველდღიურ რეჟიმში მონიტორინგით, რათა უზრუნველყოფილი იყოს მოსალოდნელი ფინანსური ვალდებულებების დროული დაფარვა. წარსული გამოცდილება გვაჩვენებს, რომ მაგთიკომის შემთხვევაში მოცემული რისკის ალბათობა არის მინიმალური და მისი შესაძლო ფინანსური გავლენა უმნიშვნელოა.

სავალუტო რისკი - გამომდინარე იქიდან, რომ სატელეკომუნიკაციო ქსელის მშენებლობისა და მოდერნიზაციისთვის საჭირო მოწყობილობების წარმოება საქართველოში არ ხდება, ტელეკომუნიკაციის ოპერატორებს უწევთ აპარატურის, პროგრამული უზრუნველყოფის და შესაბამისი ტექნიკური მხარდაჭერის იმპორტი. შედეგად, კომპანიას ვალდებულებები წარმოეშობა უცხოურ ვალუტაში (ძირითადად ევროსა და ამერიკულ დოლარში) და დგება სავალუტო რისკის წინაშე. რისკის დაზღვევის მიზნით, მენეჯმენტი ბიუჯეტირების პროცესში, მაქსიმალურად ითვალისწინებს ეროვნული ვალუტის გაცვლითი კურსის განვითარების პესიმისტურ სცენარს და პერიოდულად ახდენს თავისუფალი ფულადი სახსრების კონვერტირებას უცხოურ ვალუტაში.

აღნიშნულ რისკებთან დაკავშირებული დამატებითი ინფორმაცია მოცემულია კომპანიის 2018 წლის აუდიტრებულ ანგარიშგებაში.

7. კომპანიის აბონენტთა მომსახურებისა და რეალიზაციის პუნქტები

როგორც დასაწყისში აღვნიშნეთ, კომპანია მაგთიკომს ბაზარზე ყველაზე ფართო აბონენტთა მომსახურების ქსელი აქვს:

- 53 ოფისი;
- 65 საზოგადოებრივი ცენტრი;
- 5 მობილური ოფისი.

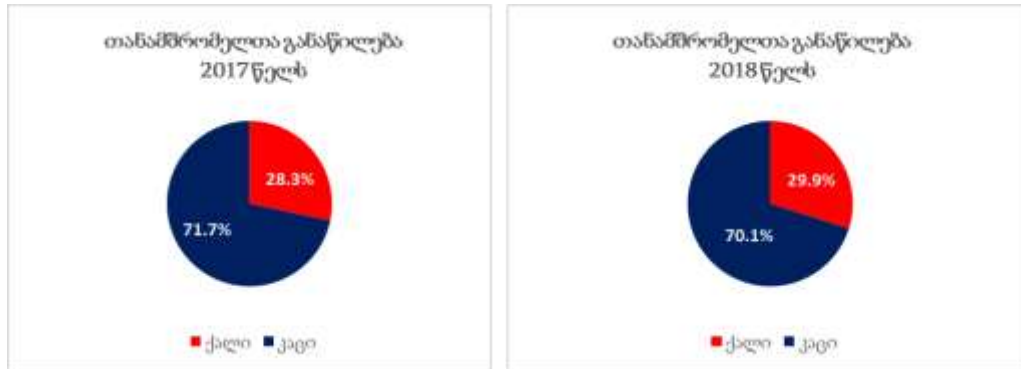
მაგთიკომის აბონენტთა მომსახურებისა და რეალიზაციის ყველა პუნქტი არის თანამედროვე ინფრასტრუქტურითა და უახლესი ტექნიკით აღჭურვილი, სადაც დასაქმებულები არიან საგანგებოდ შერჩეული და გადამზადებული კადრები. ისინი ახდენენ როგორც არსებული, ასევე პოტენციური აბონენტების კვალიფიციურ მომსახურებას. აღნიშნულ პუნქტებში შესაძლებელია კომპანიის ყველა ბიზნესმომართულებასთან დაკავშირებული ნებისმიერი მომსახურების მიღება.

მომსახურებების ხელმისაწვდომობის გაზრდის მიზნით, მაგთიკომმა 2008 წლიდან დანერგა მობილური ოფისის კონცეფცია, რომელიც შესაძლებელს ხდის აბონენტებისათვის მომსახურების მიღებას ისეთ ადგილებშიც, სადაც კომპანიას არ გააჩნია მომსახურებისა და რეალიზაციის ოფისი.

თბილისის 4 და რეგიონის 36-ვე ოფისში ხორციელდება მაგთიკომის ფართო სადილერო ქსელის მომსახურება.

8. მაგთიკომის და დელტაკომის თანამშრომლები

მაგთიკომი საქართველოში მსხვილ დამსაქმებელთა პირველ ოცეულში შედის. 2018 წლის ბოლოს მაგთიკომსა და დელტაკომში ჯამურად დასაქმებული იყო 2,699 ადამიანი. ჯგუფში, სამუშაოების სპეციფიკიდან გამომდინარე უფრო მეტი მამაკაცია დასაქმებული, ვიდრე ქალი. აღსანიშნავია, რომ ქალთა რაოდენობა კომპანიის მენეჯმენტსა და საკვანძო თანამდებობებზე საკმაოდ მაღალია, ხოლო აბონენტებთან ურთიერთობის (წინა ხაზის) ისეთი ქვედანაყოფები, როგორიცაა სეილები, ცხელი ხაზი და ტელემარკეტინგი, ძირითადად ქალებით არის წარმოდგენილი.

ჯგუფში შემუშავებულია ინსტრუქციები და პროცედურები, რომლებიც ემსახურება კომპანიის საქმიანობასთან დაკავშირებული რისკების აღმოფხვრას, შემცირებასა და კონტროლს, რათა თავიდან აცილებულ იქნეს საწარმოო ტრავმები, უბედური შემთხვევები და გარემოზე მავნე ზემოქმედება. აღნიშნული ინსტრუქციების და პროცედურების დაცვა ევალება კომპანიის ყველა თანამშრომელს.

9. დოკუმენტში გამოყენებულ ტერმინთა განმარტებები

- **ISP (Internet service provider)** - კომპანია, რომელიც მომხმარებლებს უზრუნველყოფს ინტერნეტკავშირითა და მასთან დაკავშირებული სხვადასხვა მომსახურებით;
- **IPTV (Internet protocol television)** - სისტემა, რომელშიც ციფრული სატელევიზიო სიგნალის გადაცემა ხდება ინტერნეტპროტოკოლის მეშვეობით და ქსელური ინფრასტრუქტურის გამოყენებით;
- **LTE (Long term evolution)** - მეოთხე თაობის რადიოქსელი (4G), რომელიც უზრუნველყოფს მონაცემთა გადაცემას 100 მეგაბაიტამდე წამში სიჩქარით;
- **VoLTE (Voice over long-term evolution)** - LTE ქსელში მაღალი გარჩევადობის სატელეფონო ხმოვანი ზარი;
- **VOIP (Voice over Internet Protocol)** - ხმოვანი ზარის გადაცემა ინტერნეტ კავშირის საშუალებით;
- **CDMA (Code division multiple access)** - მობილური ქსელებისთვის შემუშავებული სტანდარტი. ცნობილია ფართოსპექტრულის სახელწოდებითაც. ყველა ტიპის ტრაფიკის გადასაცემად იყენებს ერთ ფართო სიხშირულ სპექტრს;
- **ARPU (Average revenue per user)** - ოპერატორის მიერ თითოეული აბონენტისაგან მიღებული საშუალო შემოსავალი;
- **ROA (Return on assets)** - უკუგება აქტივებზე;
- **LRIC** - მომავალზე ორიენტირებული გრძელვადიანი დანახარჯების მოდელი;